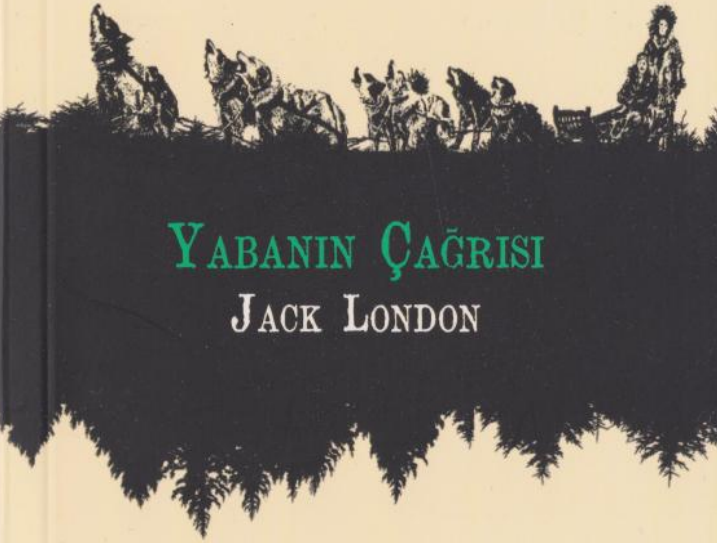

YABANIN ÇAĞRISI

JACK LONDON

ZEPLİN

YABANIN ÇAĞRISI

Jack London

Zeplin Kitap
©2015 Zeplin Kitap
Kitabın Özgün Adı: *The Call Of The Wild*
ISBN: 978-605-9115-60-5
Sertifika No: 27938
Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın
hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. Basım: Eylül 2015

Yayın Yönetmeni: Erkan Aslan
Yayına Hazırlayan: Selahattin Samet Demir
Dizgi ve Mizanpaj: Ulaş Kantemir
Kapak: aArt
Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay. Prom. ve Kağıt San.
Tic. Ltd. Şti. Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62/C
Güneşli - İstanbul (0212 630 64 73)
Matbaa Sertifika No: 11965

Zeplin Kitap, bir Aylak Adam Kültür Sanat Yayıncılık kuruluşudur.
Merkez Mah. Kesir Sok. Çakmak Apt. No: 5/4 Çekmeköy/İstanbul
Tel: (0 216) 640 1979 / (0 542) 586 7961

bilgi@zeplinkitap.com
zeplinkitap.com
facebook.com/zeplinkitap
twitter.com/zeplinkitap

Jack London (1876 - 1916) *Yabanın Çağrısı*, *Martin Eden*, *Demir Ökçe*, *Deniz Kurdu*, *Uçurum İnsanları* ve *Beyaz Diş* gibi romanların yazarıdır. Dünya ticari dergi romanının öncüsü ve yazarlıktan yüksek gelir eden Amerikalıların ilklerindendir. 12 Ocak 1876'da San Francisco'da doğan Jack London gençliği boyunca yerel kütüphanedeki kitapları okuyarak kendini eğitmiştir. 1889'a gelindiğinde, bir konserve fabrikasında 12-18 saat çalışmaya başlamış ve bu ağır iş şartlarından kurtulabilmek için sütannesinden borç para alarak kendine bir şalopa satın almış ve istiridye korsancılığına başlamıştır. 1894'te Erie County Cezaevi'nde 30 gün hapis yatmış ve daha sonraları *Yol* adlı otobiyografik kitabında hapishane anılarından bahsetmiştir. 25 Temmuz 1897'de kayınbiraderi Jack Shepard ile birlikte Klondike Altın Avı'na katılmak üzere yola çıkmış ve ilk başarılı öykülerini de burada yazmıştır. 1898'de Oakland'a döndüğünde, kısa öykülerini yayımlatma çabasına girmiş ve başarılı da olmuştur. Jack London'ın ölüm sebebi çok tartışmalıdır. Ölüm raporunda, ölüm sebebi olarak üremi yazsa da pek çok kaynakta intihar ettiği iddia edilmektedir.

YABANIN ÇAĞRISI

Jack London

çeviren
anıl ceren altunkanat

ZEPLİN
roman

I

İLKELE DOĞRU

"Aşınır alışkanlığın zincirinde
Eski özlemler, göçebe dürtüler,
Uyanır vahşi kan
Kış uykusundan, yeniden."

Buck gazeteleri okumamıştı; okumuş olsaydı, yalnızca kendisi için değil, Puget Sound ile San Diego arasında güçlü kasları, ılık ve uzun tüyleri olan tüm köpekler için belanın yaklaşmakta olduğundan haberi olurdu. Çünkü Kuzey Kutbu'nun karanlığını yoklayan insanlar, sarı bir madde bulmuşlardı; çünkü buharlı gemi ve nakliyat şirketleri bu buluşun reklamını yapıyor, binlerce insan Kuzey'e akın ediyordu. Köpek istiyordu bu insanlar; çalışıp didinmelerini sağlayacak güçlü kasları ve kendilerini donmaktan koruyacak postlara sahip iri köpekler.

Buck, güneşin eksik olmadığı Santa Clara Vadisi'nde, büyük bir evde yaşıyordu. Yargıç Miller'ın yeri deniyordu buraya. Ev yolun gerisindeydi; aralarından evin dört yanını çevreleyen geniş, görkemli verandanın bir görünüp bir kaybolduğu ağaçların arasına gizlenmişti. Eve, dört bir yana uzanan çayırların arasından, uzun kavak ağaçlarının iç içe geçmiş dallarının altından geçen çakıllı yollardan varılıyordu. Arka taraf, ön taraftan da genişti. Onlarca seyis ve delikanlının laklak ettiği büyük ahırlar, sıra sıra asma kaplı hizmetçi kulübeleri, düzenli biçimde yan yana dizilmiş sayısız tuvalet, uzun asmalı çardaklar, yeşil çayırlar, meyve bahçeleri ve böğürtlen tarlaları vardı. Ayrıca artezyen kuyusu için pompalama tesisatı ve Yargıç Miller'ın oğullarının sabahları daldıkları, sıcak geçen öğleden sonraları serinledikleri büyük beton bir havuz vardı.

Ve bu görkemli malikânede Buck'ın borusu öterdi. Burada doğmuş, yaşamının dört yılını burada geçirmişti. Ondan başka köpekler de vardı elbette; bu kadar büyük bir alanda başka köpeklerin olmaması olanaksızdı, ama onlar sayılmazdı. Gelip geçicilerdi, kalabalık köpek kulübelerinde kalıyor, burnunu kapıdan nadiren çıkaran, toprağa ayağını nadiren basan tuhaf yaratıklar olan Japon pugu Toots yahut Meksika tüysüz köpeği Ysabel gibi, gizlice evin kuytularında yaşıyorlardı. Öte yanda, pencerelerin dışından Toots ve Ysabel'e bakıp dehşetli vaatlerle havlayan, süpürge ve paspaslarla silahlanmış bir hizmetçi bölüğü tarafından korunan, bir grup foksteriyer vardı.

Ama Buck ne ev ne de kulübe köpeğiydi. Tüm bölge onundu. Yüzme havuzuna dalar ya da yargıcın oğullarıyla ava giderdi; seher vakti ya da sabah erken saatlerde

uzun yürüyüşler yapan yargıcın kızları Mollie ve Alice'e eşlik ederdi; kış gecelerinde çatır çatır yanan kütüphane şöminesinin karşısında yargıcın ayakları dibine yatardı; yargıcın torunlarını sırtında taşır, onlarla çimenlerde yuvarlanır, ahırların oradaki fıskiyede ve hatta uzakta, çayırlarda ve böğürtlen tarlalarında yabani serüvenlere uzanan adımlarına göz kulak olurdu. Teriyerlerin arasında salına salına, buyurgan bir tavırla yürür, Toots ve Ysabel'i tamamen görmezden gelirdi. Çünkü o, kraldı – Yargıç Miller'ın yerinde, insanlar da dâhil, sürünen, emekleyen, uçan tüm canlıların kralı.

İri bir St. Bernard olan babası Elmo, yargıcın ayrılmaz dostuydu, Buck da babasının yolundan gidecek gibiydi. Annesi Shep, bir İskoç çoban köpeği olduğundan, Buck o kadar iri değildi – yalnızca yetmiş kilogramdı. Yine de iyi bir hayat sürmenin ve saygının getirdiği ağırbaşlılığın da eklendiği bu yetmiş kilogram, krallara yakışır bir edayla hareket etmesine olanak sağlıyordu. Yavru bir köpek olduğundan bu yana geçen dört yıl boyunca, doygun bir aristokratın yaşamını sürmüştü, kendisiyle gurur duyuyordu; hatta tecrit edilmiş taşra beyefendileri gibi zaman zaman bencilleşiyordu. Ama kendini şımarık bir ev köpeğine dönüşmekten kurtarmıştı. Avlanmak ve bu gibi diğer aktiviteler yağlanmasını engellemiş ve kaslarını güçlendirmiş; su sevdası, soğuk suya düşkün ırklarda olduğu gibi, onun için bir kuvvetlendirici ve sağlık koruyucu olmuştu.

İşte 1897 sonbaharında, Klondike vurgunu tüm dünyadan insanları buzlar altındaki Kuzey'e çektiği sırada köpek Buck'ın yaşamı böyleydi. Ama Buck gazete okumuyordu; bahçıvanın yardımcılarından biri olan Manuel'in istenmeyen biri olduğunu da bilmiyordu.

Manuel'in yakasını bırakmayan bir günahı vardı. Çin lotosu oynamaya bayılıyordu. Üstüne üstlük kumar oynarken yakasını bırakmayan bir zayıflığı daha vardı – bir sisteme güveniyordu ve yıkımını kesinleştiren de bu oldu. Çünkü bir sistem uyarınca oynamak para gerektiriyor, oysaki bahçıvan yardımcısının maaşı bir eşin ve çok sayıdaki çocuğun ihtiyaçlarını karşılamıyordu.

Manuel'in ihanetinin unutulmaz gecesinde, yargıç, Büyüyen Üreticiler Derneği'nin düzenlediği bir toplantıdaydı; oğlanlar ise bir spor kulübü oluşturmakla meşguldü. Kimse onu ve Buck'ı meyve bahçelerinin arasından geçip giderken görmedi. Buck bunun yalnızca bir gezinti olduğunu düşünüyordu. Ve tek bir adam dışında kimse College Park adıyla bilinen küçük tren istasyonuna vardıklarını görmedi. Bu adam Manuel'le konuştu, aralarında para şıngırtısı oldu.

Yabancı, kaba bir edayla, "Teslim etmeden önce eşyanı sarsan iyi olur," dedi. Manuel kalın bir parça ipi Buck'ın tasmasının altından boyuna doladı.

"Bunu çekersen aca'ip tıkanır nefesin," dedi Manuel; yabancı onaylarcasına homurdandı.

Buck ipi sessiz bir ağırbaşlılıkla kabul etmişti. Elbette bu alışılmadık bir durumdu ama tanıdığı adamlara güvenmeyi ve kendisininkini aşan bir bilgeliğe sahip olduklarına inanmayı öğrenmişti. Ama ipin uçları yabancının ellerine bırakılınca tehditkâr bir sesle hırladı. Yalnızca hoşnutsuzluğunu belli etmişti. Gururundan olsa gerek, belli etmenin emretmek olduğuna inanıyordu. Ama ip, onu şaşırtarak boynunu sıktı, nefesini kesti. Ani bir öfkeyle adama doğru atıldı, adam onu yarı yolda yakaladı, boynundan kavradı ve ustalıkla sırtüstü yere

fırlattı. Ardından ip insafsızca sıkılaştı. Buck öfke içinde debelenirken dili ağzından dışarı sarktı, iri göğsü nefes almak için boş yere uğraşıyordu. Tüm yaşamı boyunca böylesi aşağılayıcı bir muameleye maruz kalmamıştı, yaşamı boyunca hiç bu kadar öfkelenmemişti. Ama gücü tükendi, gözleri cam gibi oldu; trenin geldiği, iki adamın onu yük vagonuna attığı sırada kendini kaybetmişti.

Kendine geldiğinde, dilinin acıdığını ve bir tür aracın yarattığı sarsıntıyı belli belirsiz fark etti. Bir geçitte düdük çalan lokomotifin boğuk çığlığı nerede olduğunu anlamasını sağladı. Yargıçla o kadar sık yolculuk yapmıştı ki yük vagonunda gitmenin verdiği hissi bilmemesi olanaksızdı. Gözlerini açtı; gözleri, kaçırılmış bir kralın dindirilemez öfkesiyle doldu. Adam boğazına atıldı, ama Buck onun için fazlasıyla hızlıydı. Dişlerini adamın eline geçirdi, bir kez daha nefesi kesilerek hissizleştirilene dek bırakmadı.

"Ya, öfkeli it," dedi adam. Boğuşma sesini duyup gelen vagon görevlisinden yaralı elini sakladı. "Onu San Francisco'ya, patrona götürüyorum. Orada, onu iyileştirebileceğini sanan çatlak bir köpek doktoru var."

San Francisco liman bölgesinde bir meyhanenin arkasında kalan küçük kulübede, adam o geceki yolculuğa ilişkin konuşurken kendisinden gayet etkileyici biçimde söz etti.

"Bu iş için topu topu bir ellilik aldım," diye homurdandı. "Bir daha avucuma binlik koysalar bile kurtarmaz."

Elini kanlı bir mendille sarmıştı, pantolonunun sol bacağı dizden bileğe kadar yırtılmıştı.

"Diğer herif ne aldı?" diye sordu meyhaneci.

"Bir yüzlük," oldu yanıt. "Kuruş azını kabul etmedi, bana yardım etsene."

"Bu, yüz elli yapar," diye hesap etti meyhaneci, "buna değmezse ben de mankafayım."

Buck'ı kaçıran adam kanlı bandajı açtı ve yaralı eline baktı. "Kuduz olmasam bari..."

"Olursun olursun, asılmak için doğmuşsun sen," diye güldü meyhaneci. "Gel, arabanı çekmeden önce bana bir yardım et," diye ekledi.

Sersemlemiş, boğazı ve dili dayanılmaz derecede acıyan, neredeyse canı çıkmış olan Buck, işkencecileriyle yüzleşmek için bir hamle yaptı. Ama yere fırlatıldı ve adamlar boynundaki o kalın, pirinç tasmayı çıkarmayı başarana dek tekrar tekrar soluksuz bırakıldı. Ardından ipi çıkarttılar, Buck kafesi andıran bir kasanın içine atıldı.

Yorucu gecenin geri kalanında, öfkesini dizginleyip kırılan gururunu onararak orada yattı. Tüm bunların ne anlama geldiğini anlayamıyordu. Bu tuhaf adamlar ondan ne istiyordu? Neden onu bu daracık kasada kapalı tutuyorlardı? Nedenini bilmiyordu ama yaklaşan felaketin verdiği müphem hissin altında ezilmişti. O gece boyu, kulübenin kapısı tıkırdayıp açıldıkça, yargıcı ya da en azından oğlanları görme umuduyla defalarca ayağa fırladı. Ama her seferinde, ona donyağından yapılmış mumun cılız ışığında bakan, meyhanecinin şiş suratıyla karşılaştı. Ve her seferinde, Buck'ın gırtlağında titreşen neşe dolu havlama, vahşi bir hırlamaya dönüşüyordu.

Ama meyhaneci ona bir şey yapmıyordu. Sabah dört adam gelip kasayı aldı. Bunlar yeni işkenceciler,

diye düşündü Buck; öyle ki adamlar çirkin, pejmürde ve hırpani görünüşlü yaratıklardı; öfkesinden kudurarak parmaklıkların arasından onlara köpürdü. Adamlar yalnızca gülüp sopalarla dürttüler Buck'ı. O da bir an beklemeksizin dişlerini göstererek saldırıya geçti – tâ ki istediklerinin bu olduğunu fark edene dek. Bunun üzerine suratını astı, yere uzandı ve kasanın bir vagona yüklenmesine izin verdi. Ardından, içine hapsolduğu kasa ile birlikte elden ele bir yolculuğa başladı. Nakliye bürosundakiler sorumluluğunu üstlendiler; başka bir vagona yüklendi, kutu ve koli yığınlarıyla beraber bir kamyon onu feribotun üzerinde taşıdı; feribottan el arabasıyla büyük bir demiryolu deposuna taşındı ve en sonunda bir eksprese emanet edildi.

Bu vagon iki gün iki gece boyunca feryat figan yol alan lokomotiflerin peşisıra sürüklendi; iki gün iki gece boyunca Buck ne yedi ne de içti. Öfke içinde, kuryelerin ilk hamlelerine hırıltılarla yanıt verdi, adamlarsa onunla alay ederek misilleme yaptılar. Titreyerek, ağzından köpükler saçarak parmaklıklara atıldığında ona güldüler, sataştılar. İğrenç köpekler gibi hırlayıp havladılar, miyavladılar, kollarını çırpıp karga gibi öttüler. Bu baştan aşağı saçmalıktı, biliyordu ama bu yüzden içinde daha büyük bir nefret uyanıyor, öfkesi kabardıkça kabarıyordu. Açlığa o kadar da aldırmıyordu ama susuzluk ciddi anlamda acı çekmesine neden oluyor, öfkesini kontrolden çıkma noktasına varacak kadar körüklüyordu. Hatta son derece sinirli ve iyice hassaslaşmış haldeyken, gördüğü kötü muamele ateşlenmesine sebep olmuş; susuzluktan kavrulmuş, şişmiş boğazı ve dilindeki iltihaplanma ateşini daha da yükseltmişti.

Bir şeye seviniyordu: İp boynunda değildi. Bu onla-

ra haksız bir avantaj sağlamıştı, ama ipten kurtulduğuna göre, onlara günlerini gösterecekti. Boynuna katiyen başka bir ip dolayamayacaklardı. Bu konuda kararlıydı. İki gün iki gece boyunca ne yemiş ne de içmişti, işkence dolu bu iki gün iki gece içinde, ona sataşacak ilk kişi için hiç de iyiye işaret olmayan bir öfke büyütmüştü içinde. Gözleri kan çanağı gibiydi, öfkeli bir canavara dönüşmüştü. O kadar değişmişti ki, bizzat yargıcın kendisi bile onu tanıyamazdı; nakliye kuryeleri onu Seattle'da trenden postaladıklarında rahat bir nefes aldılar.

Dört adam kasayı vagondan alıp küçük, yüksek duvarları olan bir arka bahçeye dikkatlice taşıdı. Boyun kısmı hayli sarkmış kırmızı kazak giyen iri yarı bir adam geldi ve şoförün uzattığı defteri imzaladı. Buck bunun yeni işkenceci olduğunu tahmin etti ve kendini parmaklıklara vahşice savurdu. Adam zalimce sırıttı, bir balta ve sopa aldı.

"Onu şimdi çıkartmayacaksın ya?" diye sordu şoför.

"Tabii," diye yanıtladı adam, baltayı kasaya saplayıp kanırttı.

Kasayı bahçeye taşıyan adamlar bir anda çil yavrusu gibi dağıldı ve duvarın tepesine tüneyip olacakları güven içinde izlemeye hazırlandılar.

Buck parçalanan tahtaya hamle yaptı, dişlerini geçirip tahtayla boğuşmaya başladı. Kasanın dışında balta nereye inerse Buck da homurdanıp hırlayarak içeriden oraya saldırıyordu; kırmızı kazaklı adam soğukkanlılıkla onu dışarı çıkarmaya nasıl niyetliyse, o da dışarı çıkmak için o kadar azgın bir öfke duyuyordu.

Adam Buck'ın bedeninin geçebileceği kadar büyük bir açıklık elde edince, "Haydi, seni kırmızı gözlü şey-

tan," dedi. Aynı zamanda baltayı atıp sopayı sağ eline geçirdi.

Buck fırlamak için kendini toparladı; tüyleri diken diken, ağzı köpürmüş, kanlı gözlerinde çılgınca bir parıltı olan Buck gerçekten kırmızı gözlü bir şeytandı. İki gün iki gece hapsedilmekten büyüyen yetmiş kilogramlık öfkesini dosdoğru adama fırlattı. Havada, dişlerini adama tam geçirmek üzereyken bedenini frenleyen ve dişlerinin birbirine acıyla kenetlenmesine neden olan bir darbe yedi. Havada dönerek sırtının ve yan tarafının üstüne, yere kapaklandı. Hayatı boyunca hiç sopayla dövülmemişti, ne olduğunu anlamadı. Yarı havlama, daha çok da çığlığı andıran bir homurtuyla tekrar ayaklarının üstünde doğruldu ve havaya zıpladı. Bir darbe daha yedi ve perişan halde yere yapıştı. Bu kez bunun sopa olduğunun farkındaydı ama deliliği sakınma nedir bilmiyordu. Onlarca kez saldırdı; sopa her seferinde saldırısını engelleyip onu yere seriyordu.

Çok şiddetli bir darbenin ardından, koşamayacak kadar sersemlemiş halde yerde süründü. Güçsüzce yalpaladı, burnundan, ağzından ve kulaklarından kan geliyordu; güzelim kürkü kanlı salyaya bulanmış, leke leke olmuştu. Sonra adam ilerledi ve kasıtlı biçimde burnuna dehşetli bir darbe savurdu. Bu keskin acıyla kıyaslandığında, şimdiye dek çektiği tüm acılar hiç sayılırdı. Vahşi, neredeyse aslan kükremesini andırır bir sesle, yeniden adamın üstüne atıldı. Ama sopayı sağ elinden sol eline alan adam serinkanlılıkla onu çenesinin altından yakaladı; aynı zamanda bedenini aşağıya ve geriye doğru büktü. Buck havada bir çember çizdi, yarım bir dönüş daha yaptı ve kafasıyla göğsünün üstüne, yere kapaklandı.

Son kez hamle yaptı. Adam uzun zamandır kasten ertelediği sert vuruşunu yaptı, Buck düşüp geriledi, tamamen bilinçsiz halde yığılıp kaldı.

"Bak ne di'cem, köpek terbiyesinde hiç fena değil," dedi duvarın üstündeki adamlardan biri coşkuyla.

Şoförün yanıtı, "Her gün at terbiye etmeyi tercih ederim, pazarları da iki kere," oldu; yük arabasına atladı ve atları kamçıladı.

Buck'ın bilinci yerine geldi ama hâlâ güçsüzdü. Düştüğü yerde yattı, oradan kırmızı kazaklı adamı izledi.

Adam, "Buck deyince bakıyor," dedi kendi kendine; meyhanecinin yazdığı, kasa ve içindeki gönderiyi anlatan mektubu okuyordu. "Pekâlâ, Buck, oğlum," diye devam etti cana yakın bir ses tonuyla, "en iyisi bu işi burada bitirelim. Sen yerini öğrendin, bense benimkini biliyorum. İyi bir köpek olursan her şey yolunda gider. Kötü bir köpek olursan pestilini çıkarırım. Anladın mı?"

Konuşurken az önce acımasızca vurduğu kafayı korkusuzca okşadı; bu dokunuşla Buck'ın tüyleri istemdışı diken diken olsa da itiraz etmeden katlandı. Adam su verdiğinde memnuniyetle içti, daha sonra koca bir parça çiğ eti parça parça adamın elinden yedi.

Dövülmüş (bunu biliyordu) ama yıkılmamıştı. Her şeyden önce, sopası olan bir adam karşısında hiç şansı olmadığını görmüştü. Dersini almıştı ve daha sonraki hayatında bunu asla unutmayacaktı. Sopa, bir şeyi açıklığa kavuşturmuştu. Bu sopayla ilkel kanunları tanımıştı; üstelik kuralların bir kısmıydı gördüğü. Yaşamın gerçekleri daha acımasız bir hal almıştı; bununla yıl-

madan, uyandırılmış doğasının tüm gizil kurnazlığıyla yüzleşmişti. Günler günleri kovaladıkça, kasaların içinde iplerle bağlı köpekler geldi. Kimi yumuşak başlıydı kimi Buck gibi kükreyip saldırıyordu ve Buck hepsinin kırmızı kazaklı adama boyun eğişlerini izledi. Acımasız sahneleri her izleyişinde, tekrar tekrar, dersi bir kez daha anladı: Sopası olan bir yasa koyucuydu; sevmek gerekmese de itaat edilmesi gereken bir efendiydi. Dövülen köpeklerin adama yalakalık yaptığını, kuyruk sallayıp adamın ellerini yaladığını görmüştü görmesine, ama kendisi onu asla sevmemişti. Üstelik ne uzlaşmaya ne itaate yanaşan bir köpeğin, efendilik mücadelesinde öldürüldüğünü görmüştü.

Ara sıra kırmızı kazaklı adamın yanına, heyecanla, yaltaklanarak ve daha başka şekillerde konuşan adamlar, yabancılar gelirdi. Paranın elden ele geçtiği böyle zamanlarda yabancılar bir ya da daha fazla köpeği beraberlerinde götürürdü. Asla geri gelmediklerinden, Buck nereye gittiklerini merak ederdi; ama gelecek korkusu üstün geliyor ve her seferinde seçilmediği için seviniyordu.

Ancak Buck'ın anlayamadığı bozuk bir İngilizceyle, tuhaf ve kaba ünlemlerle konuşan ufak, kara kuru bir adam geldiğinde sıra ona gelmişti.

Gözleri Buck'a ilişince, "Lanet os'sun!" diye haykırdı. "Lan, ne güzel it! Ha! Kaç gayme?"

Kırmızı kazaklı adam hiç beklemeden, "Üç yüz, bu köpek için sudan ucuz," diye cevap verdi. "Hükümetin parasından vereceğine göre, sana koymaz, ha Perrault?"

Perrault sırıttı. Olağandışı talep artışı yüzünden köpek fiyatlarının tavan yaptığı düşünülürse, bu gü-

zel köpek için bu fiyat hiç de uçuk değildi. Ne Kanada hükümeti kaybetmiş olur ne de gönderileri daha yavaş giderdi. Perrault köpeklerden anlardı, Buck'a baktığında onun binde bir rastlanan bir köpek olduğunu fark etmişti – "On binde bir," dedi içinden.

Buck aralarında para alışverişi olduğunu gördü; iyi huylu bir Newfoundland olan Curly ve kendisi ufak, kara kuru adam tarafından götürüldüğünde şaşırmadı. Bu kırmızı kazaklı adamı son görüşüydü; Curly'le birlikte Narwhal'ın güvertesinden geride kalan Seattle'a bakarken, bu sıcak Güney'i de son görüşüydü. Curly'le ikisi Perrault tarafından aşağıya, alt güverteye indirilmiş, François adlı asık suratlı bir deve teslim edilmişlerdi. Perrault Fransız asıllı Kanadalıydı ve esmerdi; François ise Fransız asıllı Kanadalı bir melezdi ve iki katı esmerdi. Buck için yeni türden adamlardı (ki çok daha fazlasını görmek vardı kaderinde); onlara karşı hiçbir yakınlık hissetmezken, yine de içten bir saygı duydu. Perrault ve François'nın adil, sakin ve adalet dağıtırken tarafsız adamlar olduğunu; köpekleri, onlar tarafından kandırılmayacak kadar yakından tanıdıklarını hemen anladı.

Narwhal'ın ara güvertelerinde Buck ve Curly diğer iki köpeğe katıldı. Bir tanesi balina avcılığı yapan bir kaptan tarafından getirilen ve daha sonra Barrens'e yapılan jeolojik bir araştırmaya katılan, Spitzbergenli iri, kar beyazı bir köpekti. Arkadaş canlısıydı ama haindi, bir yandan yüzüne gülerken bir yandan da alçakça bir oyun tasarlıyordu; örneğin ilk öğünde Buck'ın yemeğinden çalmıştı. Buck cezasını vermek için harekete geçerken François'nın kamçısının ucu havada şakladı ve suçluya daha önce ulaştı; Buck'a kemiği geri almaktan başka yapacak bir şey kalmamıştı. François'nın bu yap-

tığının adil olduğuna karar verdi ve melez Buck'ın gözüne girmeye başladı.

Diğer köpek ne kimseye yaklaşmış ne de kimse ona yaklaşmıştı; yeni gelenlerden çalmaya da çalışmamıştı. Mahzun, suratsız bir köpekti, tüm istediğinin yalnız kalmak olduğunu ve dahası, yalnız bırakılmazsa sorun çıkaracağını Curly'e açıkça göstermişti. Ona Dave diyorlardı. Yemek yiyor, uyuyor, arada kalan zamanlarda esniyor ve hiçbir şeyle ilgilenmiyordu; hatta Kraliçe Charlotte Boğazı'ndan geçtikleri sırada Narwhal, içine şeytan girmiş gibi sallanıp sarsılırken bile ilgisi uyanmamıştı. Buck ve Curly heyecanlanmış, korkudan neredeyse çıldırmışken, o rahatsız olmuş gibi başını kaldırmış, onlara kayıtsız bir bakış fırlatmış ve esneyip uyumaya devam etmişti.

Gemi pervanenin yorulmak bilmez titreşimleriyle gece gündüz sarsılıyordu; her gün bir diğerinin aynısı olsa da Buck havanın gitgide soğuduğunu anlayabiliyordu. Sonunda, bir sabah pervane sessizleşti, Narwhal'ı bir heyecan havası sardı. Diğer köpekler gibi Buck da bunu hissetti; yakında bir değişiklik olacağını biliyordu. François onları tasmayla bağladı ve güverteye çıkarttı. Soğuk yüzeye attığı ilk adımda Buck'ın ayakları çamuru andıran beyaz hamurumsu bir şeye battı. Homurdanarak geri sıçradı. Beyaz şey gökten düşüyordu. Silkindi ama üstüne daha da fazlası yağdı. Merakla kokladı, sonra dilini çıkarıp yaladı. Ateşi andırıyordu, bir an sonraysa kaybolmuştu. Bu onu şaşırttı. Yeniden denedi, aynı şey oldu. İzleyenler kahkahalarla gülüyordu; nedenini bilmeden utandı, bu onun gördüğü ilk kardı.

II

SOPA VE DİŞ YASASI

Buck'ın Dyea sahilindeki ilk günü kâbus gibiydi. Her saat şok ve sürpriz doluydu. Medeniyetin kalbinden koparılmış ve ilkel şeylerin tam ortasına atılmıştı. Bu, avarelik etmek ve sıkılmaktan başka yapacak hiçbir şeyin olmadığı, güneşin altında tembelce zaman geçirilen bir yaşam değildi. Burası ne huzurlu ne de rahattı, güvenli bir an bile yoktu. Her şey karmakarışık ve hareket halindeydi, yaşam her an tehlike altındaydı. Her an tetikte olmak zorunluydu, çünkü bunlar kasaba köpekleri ve insanları değildi. Sopa ve diş yasasından başka bir şey tanımayan bu köpek ve insanların hepsi vahşiydi.

Daha önce köpeklerin, bu kurt benzeri yaratıklar gibi dövüştüğünü hiç görmemişti ve ilk deneyiminden unutulmaz bir ders almıştı. Doğru, sadece tanık olduğu bir deneyimdi, aksi durumda faydasını görecek kadar yaşamazdı. Curly kurbandı. Odunluğun yanında kamp

yapıyorlardı; Curly, dost canlısı bir tavırla yetişkin bir kurt büyüklüğünde olan –ama Curly'nin ancak yarısı kadar– bir Sibirya kurduna asıldı. Uyarı yapılmadı; yalnızca anında bir sıçrama, dişlerin metalik darbesi, aynı hızla geri sıçrama – Curly'nin yüzü gözünden çenesine dek yırtılmıştı.

Bu, kurt tarzı kavgaydı, vur-kaç; ama dahası vardı. Otuz-kırk kadar Sibirya kurdu olay yerine koştu, kavgacıların etrafında ilgiyle ve sessizce bir çember oluşturdu. Buck ne bu sessiz ilginin ne de sabırsızlıkla ağızlarını yalayışlarının sebebini kavrayabildi. Curly yeniden saldırıp geri sıçrayan düşmanına hamle yaptı. Sibirya kurdu Curly'nin bir sonraki atağını göğsüyle tuhaf biçimde karşılayıp onu yere yuvarladı. Bir daha ayakları üstünde doğrulamadı, olayı izleyen Sibirya kurtlarının beklediği de buydu. Hırlayıp havlayarak üstüne kapandılar, Curly acı dolu çığlıklar içinde bu öfkeli bedenlerin altına gömüldü.

O kadar ani, o kadar beklenmedik olmuştu ki bu, Buck afallamıştı. Spitz'in kırmızı dilini gülüyormuş gibi dışarı çıkarttığını, François'nın balta sallayarak köpek kalabalığının içine daldığını gördü. Sopalı üç adam köpekleri dağıtmasına yardım ediyordu. Çok uzun sürmedi. Curly'nin yere yığılışının üstünden iki dakika geçmişti ki son saldırgan da sopayla kovalandı. Ama Curly oracıkta, kana bulanmış, çiğnenmiş karın içinde cansız halde yatıyordu; esmer melez başında dikilmiş korkunç küfürler savuruyordu. Bu sahne sık sık Buck'ı uykularından etti. Demek işler böyle yürüyordu. Adil dövüş yoktu. Bir kere düştün mü, bu sonun demekti. Tamam, o halde asla düşmeyecekti. Spitz dilini çıkarıp tekrar güldü ve o andan sonra Buck ona karşı şiddetli ve bitmez bir öfke duydu.

Curly'nin trajik ölümünün neden olduğu şoku henüz atlatamamıştı ki bir şok daha yaşadı. François üzerine kayış ve kopçalardan oluşan bir düzenek bağladı. Bu bir koşumdu; evdeyken seyislerin atlara taktığını görmüştü. Ve atların çalıştığını görmüştü, aynı şekilde kendisi de işe koşulmuştu; kızak üstündeki François'yı vadinin kenarındaki ormana çekiyor ve bir sürü odunla geri dönüyordu. Bir yük hayvanı haline gelmek gururunu derinden incitse de isyan etmeyecek kadar akıllıydı. François katıydı, anında itaat istiyor, kırbacı sayesinde anında işini görüyordu; deneyimli bir koşum köpeği olan Dave ise, ne zaman hata yapsa Buck'ın butlarını ısırıyordu. Dave gibi deneyimli olan Spitz liderdi, her zaman Buck'a ulaşamasa da ara sıra hırlayarak onu azarlıyor ve ağırlığını kurnazca iplere vererek Buck'ı gitmesi gereken yola itiyordu. Buck hızlı öğrendi; iki eşinin ve François'nın eğitimi altında büyük gelişme gösterdi. Kampa dönene dek "ho" denince durmayı, "hadi" denince ilerlemeyi, dönemeçleri genişten alarak geçmeyi ve yüklü kızak hemen arkalarında yokuş aşağı giderken kızağın hemen önündeki köpeklerle arasındaki mesafeyi korumayı öğrenmişti.

François, "Bunlar çok iyi köpekler," dedi Perrault'ya. "Şu Buck var ya, nasıl da çekiyo', anlatamam. Ona her şeyi hemencik öğrettim."

Öğleyin gönderilerle birlikte yola koyulmak için acele eden Perrault, yanında başka iki köpekle döndü. Her ikisi de gerçek Sibirya kurdu olan bu iki kardeşin adları Billee ve Joe'ydu. Aynı annenin evlatları olsalar da geceyle gündüz kadar farklıydılar. Billee'nin tek kusuru aşırıya varan iyi huyuydu; Joe ise hırçın ve içe dönük, sürekli homurdanan yapısı, kötücül bakışlarıyla tam

tersiydi. Buck onları dostça karşıladı. Dave görmezden geldi. Spitz ise önce birine, sonra diğerine dayak atmaya girişti. Billee onu yatıştırmak için kuyruğunu salladı, bu çabası sonuçsuz kalınca kaçmaya çalıştı; Spitz'in sivri dişleri böğrünü sıyırınca (yine yatıştırma çabasıyla) ağladı. Ama Spitz ne kadar çember çizerse çizsin, Joe onunla yüz yüze olacak şekilde topuklarının üstünde döndü durdu; yelesi dimdikti, kulakları geri yatmış, dudakları bükülmüş, olabildiğince hızlı bir şekilde dişlerini hırlaya hırlaya birbirine geçiriyordu, gözlerinde şeytani bir pırıltı vardı – savaşçı korkunun vücut bulmuş haliydi. Görünüşü o kadar dehşet vericiydi ki Spitz onu yatıştırmaktan vazgeçmek zorunda kaldı, ama yenilgisini gizlemek için, kimseye zararı dokunmadan inleyen Billee'ye saldırıp onu kampın sınırına dek kovaladı.

Akşam olunca Perrault bir köpek daha getirdi; bu, ince, uzun, kara kuru, savaş yaralarıyla dolu bir yüzü ve saygı uyandıran bir yiğitlikle parlayan tek gözlü yaşlıca bir Sibirya kurduydu. Ona Sol-leks diyorlardı; öfkeli olan anlamına geliyordu. Dave gibi hiçbir şey sormadı, hiçbir şey vermedi, hiçbir şey ummadı; yavaş ve kararlı bir şekilde ortalarına doğru ilerlediğinde, Spitz bile ona ilişmedi. Buck'ın keşfetme talihsizliği yaşadığı bir tuhaf özelliği vardı. Kendisine kör tarafından yaklaşılması hoşuna gitmiyordu. Buck bu suçu bilmeden işlemişti; Sol-leks ona dönüp omzunu tâ kemiğe dek üç parmak genişliğinde yarınca bu davranışın uygunsuz olduğunu anladı. Bundan sonra Buck her zaman onun kör tarafından kaçındı, yoldaşlıklarının sonuna dek bir daha sorun yaşamadılar. Dave gibi, belirgin tek isteği yalnız bırakılmaktı, ancak Buck'ın daha sonra öğreneceği üzere, her ikisinin de başka, hatta daha yaşamsal bir tutkusu vardı.

O gece Buck büyük bir uyku sorunu yaşadı. Bir mumla aydınlatılan çadır bembeyaz ovanın ortasında parıldıyordu; Buck içeri girince Perrault ile François gayet doğal olarak onu küfür ve kap kacak bombardımanına tuttular; ta ki Buck şaşkınlığı üzerinden atıp rezil bir vaziyette dışarıdaki soğuğa sığınana dek. Esen soğuk rüzgâr canını yakıyor, yaralı omzunu şiddetle ısırıyordu. Karın üzerine uzanıp uyumaya çalıştı ama ayaz, kısa sürede tepeden tırnağa titremesine yol açtı. Kedere boğulmuş, acınası bir halde çadırların arasında dolandı; her yer birbirinden soğuktu. Orada burada vahşi köpekler Buck'a saldıracak oldu ama ensesindeki kılları dikleştirdi ve hırladı (hızlı öğreniyordu), bulaşmadan yoluna gitmesine izin verdiler.

Sonunda aklına bir fikir geldi. Geri dönüp takım arkadaşlarının sorunun üstesinden nasıl geldiğine bakacaktı. Şaşkınlık içinde ortadan kaybolduklarını fark etti. Onları arayarak, yeniden geniş kamp alanını bir uçtan bir uca dolandı ve başladığı yere döndü. Çadırda mıydılar? Hayır, olamazlardı, aksi halde kendi de dışarı atılmazdı. O halde nerede olabilirlerdi? Kuyruğu düşmüş, tüm bedeni titrerken, terk edilmiş bir halde çadırın etrafında amaçsızca turladı. Aniden ön ayaklarının altındaki kar çöktü, Buck karın içine battı. Ayağının altında bir şey kıpırdandı. Tüyleri diken diken olan ve hırlamaya başlayan Buck geri çekildi; görünmeyen ve bilinmeyen şeyin korkusu içindeydi. Kısa, dostça bir havlama onu rahatlattı, ne olup bittiğini anlamak için geri döndü. Bir sıcak hava esintisi burun deliklerine ulaştı; Billee oracıkta, karın altında kıvrılıp yatmıştı. Gönül alırcasına mızıldandı, iyi niyetini göstermek için kıpırdandı ve hatta barış için verilen rüşvet gibi, ılık, ıslak diliyle Buck'ın yüzünü yalamayı bile göze aldı.

Bir ders daha. Demek böyle yapıyorlar, ha? Buck kendinden emin bir şekilde bir yer seçti; gereksiz bir telaş ve çabayla kendine bir çukur kazmaya girişti. Vücut ısısı kapalı alanı kısa sürede doldurdu; Buck uykuya daldı. Gün uzun ve çetin geçmişti, kötü rüyalar görüp hırlasa, havlasa ve debelense de, deliksiz ve rahat bir uyku çekti.

Ayaklanan kampın sesleriyle uyandırılana dek de gözlerini açmadı. Başta nerede olduğunu anlayamadı. Kar gece boyu yağmış ve Buck tamamen kara gömülmüştü. Kardan duvarlar her taraftan baskı yapıyordu, içinde büyük bir korku uyandı – tuzağa düşmenin uyandırdığı o yabani korku. Bu kendi yaşamından geriye, atalarının yaşamına dönmekte olduğunun bir işaretiydi; o uygar, hem de gereğinden fazla uygar bir köpekti, kendi deneyimlerine dayanarak tuzağı bilmesi ve bunun korkusunu duyması olanaksızdı. Bedenindeki tüm kaslar aniden ve içgüdüsel olarak kasıldı, ense ve sırtındaki tüyler dimdik oldu, vahşi bir homurtuyla dosdoğru kör edici gün ışığına fırladı; etrafında parlak bir kar bulutu uçuştu. Ayaklarının üstüne basmadan önce, önüne serilen beyaz kamp alanını gördü ve nerede olduğunu anladı; Manuel'le yürüyüşe çıkmasından dün gece kendine bir çukur kazmasına kadar geçen tüm o zamanları anımsadı.

François bağırarak onu selamladı. "Demedim mi?" dedi kızak sürücüsü Perrault'ya. "Şu Buck her şeyi çabucak öğreniyo'."

Perrault ciddiyetle başını sallayarak onayladı. Kanada hükümeti için çalışan bir kurye olarak önemli gönderiler taşıyordu, en iyi köpekleri elde etmeye meraklıydı ve Buck'ı almış olmaktan son derece hoşnuttu.

Bir saat içinde takıma üç Sibirya kurdu daha eklendi, toplamda dokuz köpek olmuştu; on beş dakika geçmemişti ki koşumlar takılmış ve Dyea Vadisi'ne doğru yola koyulmuşlardı. Buck yola çıkmış olmalarından memnundu; iş zordu zor olmasına, ama işi pek de küçümsemediğini fark etti. Tüm takımı canlandıran ve kendisine de bulaşan heves onu şaşırtmıştı; Dave ve Sol-leks'teki değişime daha da şaşırmıştı. Koşumla tamamen değişmiş, bambaşka köpekler olmuşlardı. Tüm dirençsizlikleri ve kayıtsızlıkları kaybolup gitmişti. Tetikte ve hareketliydiler, işin iyi gitmesi konusunda istekli; gecikme ya da karışıklık olur da iş yavaşlar diye hayli asabiydiler. Kayışların zorlaması varlıklarının en yüce ifadesiydi, sanki uğruna yaşadıkları ve keyif aldıkları tek şeydi.

Dave kızağın hemen önüne bağlanan kızak köpeğiydi, onun önünde çeken Buck'tı, ardından da Sol-leks geliyordu; diğerleri ise tek sıra halinde ipe asılmış, Spitz'in önderliğinde ilerliyordu.

Buck, komut alabilmesi için kasten Dave ile Sol-leks'in arasına yerleştirilmişti. O ne kadar öğrenmeye meyilliyse, onlar da o kadar öğretmeye meyilliydi; asla hatasını uzun süre devam ettirmesine izin vermiyor, eğitimlerini keskin dişleriyle pekiştiriyorlardı. Dave adil ve son derece deneyimliydi. Buck'ı asla nedensiz ısırmıyor, Buck'ın buna ihtiyacı olduğunda ise dişlemeyi asla ihmal etmiyordu. François'nın kamçısı da onu desteklerken, Buck davranışını düzeltmeyi misilleme yapmaktan daha zahmetsiz buldu. Bir keresinde, kısa bir duraklama anında, Buck kayışlara dolanıp çıkışı geciktirince Dave de, Sol-leks de üzerine çullanıp onu bir güzel patakladı. Sonuçta ortaya çıkan karışıklık daha da kötüydü ama Buck

bundan sonra kayışlardan sakınmaya çok dikkat etti ve gün bitmeden işinde o kadar ustalaşmıştı ki, arkadaşları onu dişlemeyi bırakma noktasına gelmişti. François'nın kamçısı daha nadir şaklıyordu; hatta Perrault ayaklarını kaldırıp dikkatle inceleyerek Buck'ı onurlandırdı.

Koyunlar Kampı, Scales ve orman sınırı boyunca ilerleyen, buzulları ve yüzlerce metre derinliğindeki kar yığınlarını aşan; tuzlu suyla tatlı suyu birbirinden ayıran, hüzünlü ve yalnız Kuzey'i tehditkâr bir edayla koruyan büyük Chilkoot Geçidi'ni aşarak vadiye uzanan yolda zor bir gün olmuştu. Sönmüş yanardağların kraterlerini dolduran göller zinciri boyunca çok hızlı yol aldılar ve o gece geç vakitte, binlerce altın arayıcısının baharda buzların kırılmasına karşı tekne yaptıkları Bennett Gölü'nün yanındaki devasa kampa vardılar. Buck karın içinde kendine çukur kazdı ve bitkinlikle hemen uykuya daldı. Ama o soğuk karanlıkta erkenden uyandırıldı ve arkadaşlarıyla kızağa koşuldu.

O gün kırk mil gittiler, yoldaki karlar ezilmişti ama ertesi gün –ve diğer günlerde– yollarını kendileri açtılar, daha çok çalışıp daha az yol aldılar. Kural olarak, Perrault takımın önünden gidiyor, işlerini kolaylaştırmak için kar ayakkabılarıyla karı eziyordu. Kızağı ön taraftaki direkten yönlendiren François, pek sık olmasa da ara sıra onunla yer değiştiriyordu. Perrault'nun acelesi vardı, buz hakkındaki bilgisiyle gurur duyuyordu; bu bilgiye sahip olmak gerekiyordu, çünkü sonbaharda buz çok inceydi, suyun hızlı aktığı kimi yerlerdeyse hiç buz yoktu.

Buck, bitmez günler boyunca, her gün yollarda didinip durdu. Kamptan her zaman karanlıkta ayrılıyor-

lardı; şafağın ilk ışıkları onları, arkalarında miller bırakmış olarak yola koyulmuş buluyordu. Ve her zaman karanlık çöktükten sonra kamp kuruyor, bir parça balık yiyor ve karın içine kıvrılıp uyuyorlardı. Buck kurt gibi açtı. Günlük payı olan güneşte kurutulmuş bir kiloya yakın somon, dişinin kovuğuna bile gitmiyordu. Hiç doymuyor, sürekli açlık sancıları çekiyordu. Diğerleri, daha hafif ve bu yaşamın içine doğmuş olduklarından, yalnızca yarım kilo balık yiyor, ama zinde kalmayı başarıyorlardı.

Eski yaşamının simgesi olan titizliğini hızla kaybetti. Yemeğini eskiden zarafetle yerdi, ama önce bitiren arkadaşlarının bitmemiş payını aşırdığını fark etti. Savunmak söz konusu değildi. Buck iki-üç köpekle kavga ederken, yemeği diğerlerinin boğazından aşağı iniveriyordu. Buna çare bulmak için diğerleri kadar hızlı yemeğe başladı. Açlık onu o denli zorluyordu ki kendisine ait olmayanı almayı da ihmal etmedi. İzledi ve öğrendi. Yeni köpeklerden biri hasta numarası yapmakta ve hırsızlıkta usta olan Pike'ın, Perrault'nun arkası dönükken bir parça domuz pastırması çalışını gördüğünde, ertesi gün icraatı tekrarladı; koca bir et parçası yanına kâr kalmıştı. Büyük bir gürültü koptu, ama ondan şüphelenmediler, oysa sürekli suçüstü yakalanan sakar ve beceriksiz Dub onun kabahatinin cezasını çekti.

Bu ilk hırsızlık, Buck'ın çetin Kuzey dünyasında hayatta kalmaya uygun olduğunu gösteriyordu. Uyum yeteneği, değişen koşullara kendini uyarlama becerisini gösteriyordu; bunların eksikliği hızlı ve dehşetli bir ölüm demekti. Ayrıca varoluş mücadelesinde yararsız, engel teşkil eden bir şeyin, ahlâki doğasının bozulduğunu, parçalara ayrıldığını gösteriyordu. Güney'de, sev-

gi ve dostluğun yasası altında özel mülke ve duygulara saygı duymak kâfiydi ama Kuzey'de, sopa ve dişin yasası altında böyle şeyleri dikkate alan biri aptal sayılır ve –gözlemlediği kadarıyla– ayakta kalmayı başaramazdı.

Buck böyle akıl yürütmüş değildi tabii. Buna uygundu, hepsi bu ve bilinçsizce kendini yeni yaşam tarzına uyarladı. Ne olursa olsun, bir gün bile kavgadan kaçmamıştı. Ama kırmızı kazaklı adamın sopası onu döve döve daha temel ve ilkel bir kanuna ulaştırmıştı. Uygarken, ahlâki bir düşünceyle, örneğin Yargıç Miller'ın kamçısını savunmak için ölebilirdi ama uygarlıktan tamamen çıkmıştı; ahlâki bir düşünceden kaçınabilme ve böylelikle postunu kurtarabilme becerisi bunu kanıtlıyordu. Keyif için değil, midesinin haykırışları yüzünden çalıyordu. Açıkça değil, sopa ve dişe hürmetten, gizlice ve sinsice çalıyordu. Kısacası, yaptığı şeyleri, onları yapmak yapmamaktan daha kolay olduğu için yapıyordu.

Gelişimi (ya da yozlaşması) hızlıydı. Kasları demir gibi sertleşti, her tür sıradan acıya karşı hissizleşti. Hem dahili hem harici bir ekonomi kurdu. Ne kadar iğrenç, ne kadar hazmı güç olsa da her şeyi yiyebiliyordu; bir kez yedikten sonra mide suları en küçük besin zerresini bile öğütüyor, kanı bedeninin en uzak köşelerine dahi taşıyor, besini sert ve dayanıklı dokuların inşasında kullanıyordu. Görüşü ve koku duyusu ciddi ölçüde keskinleşti, kulakları o kadar hassaslaştı ki uykuda bile en kısık sesi duyabiliyor, sesin huzur habercisi mi, tehlike habercisi mi olduğunu anlıyordu. Parmaklarının arasına dolan buzu dişleriyle çekip çıkarmayı öğrendi; susadığında, suyun üstünde kalın bir buz tabakası olduğunda güçlü ön ayaklarıyla vurarak buzu kırıyordu. En çarpıcı özelliği, rüzgârı koklayıp bir gece önceden tahmin yü-

rütme becerisiydi. Ağaç ya da bir tümseğin yanına yuvasını kazarken hava ne kadar durgun olursa olsun, daha sonraki saatlerde esen rüzgâr onu korunaklı ve kuytu bir yerde buluyordu.

Yalnızca deneyim yoluyla öğrenmiyordu, uzun zaman önce ölmüş olan içgüdüleri yeniden can bulmuştu. Evcilleştirilmiş kuşaklardan uzaklaşıyordu. Gençliğini, vahşi köpeklerin ilkel ormanlarda sürüler halinde toplanıp kovaladıkları avlarını yere yıkmadan boğazladıkları zamanları belli belirsiz anımsıyordu. Dişleriyle keserek, yırtarak, kurt gibi kopartarak dövüşmeyi öğrenmek onun için mesele değildi. Unutulmuş atalar böyle dövüşmüştü. Buck'ın içindeki eski yaşamı hareketlendirdiler; soyun kalıtımına kazıdıkları eski hileler Buck'ın hileleriydi. Çaba ya da keşif gerektirmeksizin geldiler, sanki her zaman Buck'ın içindeydiler. Sessiz, soğuk gecelerde burnunu bir yıldıza doğrultup kurtlar g.. uzun uzun uluduğunda, yüzyılların ve Buck'ın içinden yıldıza bakıp uluyan, ölüp toz olmuş atalarıydı. Ritmi onların ritmiydi; kederlerini seslendiren, onlar için sağlamlığın, soğuk ve karanlığın anlatımı olan o ritim.

Böylece yaşamın nasıl da bir kukla olduğunu simgeler gibi, o eski şarkı içinden yükseldi ve Buck yeniden kendine döndü; kendine döndü çünkü insanlar Kuzey'de sarı bir madde bulmuştu; çünkü Manuel, maaşı karısının ve kendisinin ve kendisinin tıpkısı olan çocuklarının ihtiyaçlarına yetmeyen bir bahçıvan yardımcısıydı.

III

BASKIN İLKEL HAYVAN

Buck'ın içindeki baskın ilkel hayvan güçlüydü ve yolda geçen hayatın çetin koşulları altında gitgide gelişti. Yine de bu gizli bir gelişimdi. Yeni filizlenen sinsiliği ona soğukkanlılık ve kontrol sağlıyordu. Rahat hissedebilmek için kendini yeni yaşama alıştırmakla o kadar meşguldü ki kavga çıkartmamakla kalmıyor, mümkün olduğunda kavgadan uzak durmaya çalışıyordu. Davranışlarını tanımlayan şey tedbirdi. Düşüncesiz ve aceleci hareketlere meyilli değildi; Spitz'le arasındaki büyük düşmanlıkta hiç sabırsızlık göstermedi, her türlü saldırgan davranıştan kaçındı.

Öte yandan, belki de Buck'ın tehlikeli bir düşman olduğunu hissettiğinden, Spitz ona diş gösterme fırsatını asla kaçırmıyordu. Hatta Buck'a kafa tutmak için bin bir zahmete giriyor, durmaksızın ancak içlerinden birinin ölümüyle son bulabilecek kavgayı başlatmak için

uğraşıyordu. Alışılmadık bir olay yaşanmasaydı, bu kavga yolculuğun başında gerçekleşebilirdi. O günün sonunda, Le Barge Gölü'nün kıyısında rüzgârlı ve berbat bir yerde durdular. Sert yağan kar, akkor olmuş bıçak gibi kesen rüzgâr ve karanlık onları el yordamıyla bir kamp yeri aramaya zorlamıştı. Daha kötüsünü de bulamazlardı. Arkalarında kayalardan oluşan dimdik bir duvar yükseliyordu; Perrault ve François gölün üstündeki buzda ateş yakıp uyku tulumlarını oracığa sermek zorunda kalmışlardı. Az yükle yolculuk edebilmek için çadırlarından Dyea'da kurtulmuşlardı. Kıyıda birikmiş çerçöple yaktıkları ateş, eriyen buzun içinde yitip gitti; akşam yemeklerini karanlıkta yediler.

Buck yuvasını korunaklı kayanın altına yakın bir yere yaptı. Öyle kuytu ve sıcaktı ki orası, François ateşin üstünde buzlarını çözmüş olduğu balığı dağıtırken, yuvasından gönülsüzce çıktı. Ama payına düşeni bitirip geri döndüğünde, yuvasının işgal edildiğini gördü. Tehditkâr bir homurtu, yerini işgal edenin Spitz olduğunu gösteriyordu. Şimdiye dek Buck düşmanıyla sorun yaşamaktan kaçınmıştı ama bu kadarı fazlaydı. İçindeki hayvan kükredi. Her ikisini, özellikle de Spitz'i şaşırtan bir öfkeyle ona doğru atıldı; öfkesi Spitz'i şaşırtmıştı, çünkü Buck'la tüm yaşadıkları ona, rakibinin yalnızca ağırlığı ve görkemli boyutu sayesinde yerini koruyabilen, alışılmadık derecede çekingen bir köpek olduğunu düşündürmüştü.

Altüst olan yuvadan bağırtıları gelince François da şaşırdı ve sorunun kaynağını tahmin etti. "Hadi!" diye bağırdı Buck'a. "Göster ona, Tanrı aşkına! Ver dersini pis hırsızın!"

Spitz de bir o kadar istekliydi. Katıksız bir öfke ve sabırsızlıkla haykırıyor, atılmak için fırsat kollayarak ileri geri çemberler çiziyordu. Buck da daha az sabırsız ve dikkatli sayılmazdı; o da bir fırsat kollayarak ileri geri dönüyordu. Ama işte, tam o sırada beklenmedik bir olay gerçekleşti ve üstünlük mücadelelerini uzak bir geleceğe, yorgun argın aşacakları millerce yolun sonrasına erteleddiler.

Perrault'dan yükselen küfür, bir deri bir kemik gövdeye inen sopanın yankılı etkisi ve acı dolu cırlak bir havlama, yaklaşan kıyametin habercisiydi. Kamp aniden sinsice sokulan kürklü bedenlerle canlanmıştı – yakınlardaki bir köyden kampın kokusunu alan, dört ya da beş tane açlıktan ölmek üzere olan Sibirya kurdu. Buck ve Spitz kavga ederken gizlice kampa sızmışlardı; iki adam kalın sopalarıyla önlerine atılınca, dişlerini göstererek karşılık verdiler. Yemek kokusu onları çılgına çevirmişti. Perrault bir tanesini kafasının erzak sandığına sokmuş halde buldu. Sopası, cılız kaburgaların üstüne şiddetle indi, erzak sandığı yere devrildi. Bir anda bir grup açlıktan gözü dönmüş vahşi, ekmek ve pastırma için boğuşmaya başladı. Sopalar şimşek gibi üstlerine iniyordu. Darbe yağmurunun altında havladılar, uludular ama yine de son lokma yenip yutulana dek çılgınca mücadele ettiler.

Bu sırada afallamış kızak köpekleri yuvalarından fırlamış ancak vahşi istilacılar üstlerine çullanmıştı. Buck daha önce böyle köpek görmemişti. Sanki kemikleri derilerini yırtıp dışarı fırlayacak gibiydi. Kirli postlarına gevşekçe asılı iskeletlerdi; gözleri alev alevdi, ağızlarından salyalar damlıyordu. Ama açlığın neden olduğu delilik onları dehşet verici ve karşı konulmaz

kılmıştı. Önlerinde durmak olanaksızdı. Kızak köpekleri ilk saldırıda kayalığa geri püskürtülmüşlerdi. Buck üç Sibirya kurdu tarafından sıkıştırılmış, bir anda kafası ve omuzları yırtılıp parçalanmıştı. Velvele korkunçtu. Billie her zamanki gibi ağlıyordu. Aldıkları yaralardan kan damlayan Dave ve Sol-leks yiğitçe yan yana dövüşüyordu. Joe iblis gibi ısırıyordu. Bir seferinde dişleri bir Sibirya kurdunun ön bacağına kenetlendi ve kemiklerini un ufak etti. Sürekli hasta numarası yapan Pike kötürüm bir hayvanın üstüne atılıp hızlı bir ısırış ve silkelemeyle boynunu kırdı; Buck köpük saçan bir düşmanı boynundan yakaladı, dişleri şahdamarına saplanınca kanla kaplandı. Kanın ağzındaki sıcak tadı onu kışkırtıp daha da korkunç bir azgınlığa itti. Kendini bir diğerinin üstüne attı ve aynı zamanda kendi boğazına gömülen dişleri hisseti. Bu Spitz'di; kalleşçe yandan saldırmıştı.

Kampın kendilerine düşen kısmını temizlemiş olan Perrault ve François kızak köpeklerini kurtarmak için telaşla koştu. Açlıktan ölen canavarlar vahşi bir dalga halinde önlerinde geriledi, Buck silkinip kendini kurtardı. Ama yalnızca bir an için. İki adam erzak sandığını kurtarmak için geri dönmek zorunda kaldı, bunun üstüne Sibirya kurtları geri dönüp tekrar takıma saldırdı. Billee dehşete kapılmış bir halde vahşilerin çemberini yararak buzun diğer ucuna kaçtı. Pike ve Dub da hemen arkasındaydı, tüm takım onları izliyordu. Buck kendini toparlamış, onların ardından gidecekti ki göz ucuyla Spitz'in açıkça kendisini yere sermek niyetiyle saldırıya hazırlandığını gördü. Bir kez ayakları yerden kesilir, Sibirya kurtlarının altında kalırsa işi biterdi. Ama Spitz'in saldırısından güç alıp kendini toparladı ve ardından gölün üzerinden kaçan takıma katıldı.

Daha sonra takımdaki dokuz köpek bir araya geldiler ve ormanda sığınak aramaya başladılar. Takip edilmiyor olsalar da perişan bir haldeydiler. İçlerinde dört-beş yerinden yaralanmamış olan yoktu; kimisi hayli ağır yaralanmıştı. Dub'ın arka ayaklarından biri ciddi bir yara almıştı; takıma Dyea'da eklenen son Sibirya kurdu Dolly'nin boğazı yırtılmıştı; Joe bir gözünü kaybetmişti; bir kulağı çiğnenip lime lime parçalanan iyi huylu Billee ise tüm gece ağlayıp inledi. Şafakla birlikte endişeli ve ağır aksak kampa döndüler. Yağmacılar gitmişti, iki adamın öfkesi burnundaydı. Erzaklarının yarısı gitmişti. Sibirya kurtları kızak kayışlarını ve çadır bezlerini yemişti. İşin aslı, yenebilir olsun olmasın, hiçbir şey çiğnenmekten kurtulamamıştı. Perrault'nun bir çift geyik derisi mokasenini, deri kayışları, hatta François'nın kamçısının ucunu yemişlerdi. Üzgün bir ifadeyle kamçısına bakmayı bırakıp yaralı köpeklerine döndü.

"Ah be dostlarım," dedi şefkatle, "belki delirtcek sizi bu ısırıklar. Belki hepsi kuduz olacak, lanet olsun! Ne diyon Perrault, ha?"

Kurye şüpheyle başını salladı. Dawson'la arasında hâlâ dört yüz millik yol vardı, köpekleri arasında kuduzun baş göstermesini göze alamazdı. İki saat süren küfür ve uğraş sonucu koşum yola girdi ve yaraları kabuk bağlamış olan takım yola koyuldu; yolun şimdiye dek karşılaşmadıkları kadar çetin kısmını, hatta Dawson'la aralarındaki yolun en çetin bölümünü acı içinde kat etmeye başladılar.

Thirty Mile Nehri önlerinde boylu boyunca uzanıyordu. Azgın sular ayaza meydan okuyordu; yalnızca girdaplarda ve durgun yerlerde nehir buz tutmuştu. Bu

korkunç otuz mili aşmak için altı günlük perişan edici bir çaba gerekiyordu. Ve durumları berbattı; attıkları her adıma eşlik eden, köpeklerin ve adamların ölüm riskiydi. Önden giden Perrault onlarca kez buz köprülerini geçerken buzun kırılmasıyla az daha düşüyordu, elindeki uzun sopa sayesinde kurtuldu; sopayı öyle bir tutuyordu ki, sopa her seferinde bedenin açtığı deliğin diğer tarafına düşüyordu. Ama dondurucu bir soğuk vardı, termometre sıfırın altında elliyi gösteriyordu; buzun her kırılışında hayatta kalabilmek için ateş yakıp kıyafetlerini kurutmak zorunda kalıyordu.

Hiçbir şey onu yıldıramıyordu. Hiçbir şey onu yıldıramadığı için hükümet kuryesi olarak seçilmişti. Her türlü riski göze alır, pörsümüş suratını bir an durup tereddüt etmeden ayazın içine daldırır, şafağın loşluğundan karanlık çökene dek çalışırdı. Üstünde durmaya cesaret edemedikleri, ayaklarının altında bükülüp çatırdayan buz kaplı endişe verici kıyıların kenarından dolanırdı. Bir keresinde, kızak buzu kırıp Dave ve Buck'ı da sürükleyerek devrildi, sudan çıkarıldıklarında yarı donmuş ve neredeyse boğulmuş haldeydiler. Onları kurtarmak için ateş şarttı. Basbayağı buzla kaplıydılar, iki adam onları ateşin etrafında koşturdu; terliyorlar, üstlerindeki buzlar eriyordu. Ateşe o kadar yakındılar ki, alevler onları yalayıp geçiyordu.

Başka bir sefer, Spitz düştü ve tüm takımı da ardından sürükledi. Buck, ön ayakları kaygan kenarın üstünde, etraftaki buzlar titreyip çatırdarken tüm gücüyle geri çekmeye uğraştı. Arkasındaki Dave de geri durmaya çabalıyor, kızağın arkasında duran François kasları yırtılana dek çekiyordu.

Bir kere de buz önden ve arkadan kırılmıştı, kayalıklara tırmanmaktan başka kaçış yolu yoktu. Perrault mucize eseri tırmanmayı başardı, bu sırada François da aynı mucize için dua ediyordu; her bir kayış, kızak aksamı ve koşumun her zerresi bükülüp uzun bir halat haline getirildi, köpekler teker teker kayalığın tepesine çekildi. Sonra sıra aşağıya inecek bir yer aramaya geldi, iniş de halat yardımıyla oldu; karanlık çöktüğünde, gün boyu çeyrek mil yol almış olarak nehrin kenarına dönmüşlerdi.

Hootalinqua'ya ve sert buza eriştiklerinde, Buck tükenmiş haldeydi. Köpeklerin geri kalanı da aynı durumdaydı; ama kaybettikleri zamanı telafi etmek isteyen Perrault onları bütün gün zorluyordu. İlk gün Big Salmon'a dek otuz beş mil kat ettiler, ertesi gün Little Salmon'a dek otuz beş mil daha yol yaptılar, üçüncü gün aldıkları kırk mil yol onları Five Finger'a hayli yaklaştırdı.

Buck'ın ayakları Sibirya kurtlarının ayakları kadar sağlam ve sert değildi. Son vahşi atası bir mağara adamı ya da nehir insanı tarafından evcilleştirildiğinden bu yana, kuşaklar boyunca yumuşamışlardı. Gün boyu acı içinde topallıyor, kamp kurulur kurulmaz ölü bir köpek gibi yere seriliyordu. Ne kadar aç olsa da balıktan kendisine düşeni almak için harekete geçemiyor, payını François ona getirmek zorunda kalıyordu. Kızak sürücüsü her akşam yemekten sonra Buck'ın ayaklarını yarım saat boyunca ovuyordu; Buck'a dört adet mokasen yapmak için kendi mokasenlerinin üst kısımlarını feda etmişti. Bu, Buck'a büyük bir rahatlık sağlamıştı, hatta bir sabah François mokasenleri unutunca ve Buck da sırtüstü yatıp dört ayağını havada sallayarak ayakkabıla-

rı olmadan yola çıkmayı reddedince, Perrault'nun pörsümüş suratında bir gülümseme uyandırdı. Daha sonra, Buck'ın ayakları yolla başa çıkacak kadar sertleşmiş, yıpranmış ve ayakkabılar atılmıştı.

Bir sabah, Pelly'deyken, koşumları takıldığı sırada, daha önce hiçbir şekilde dikkat çekmemiş olan Dolly, birden kudurdu. Durumunu her köpeğin korkudan tüylerini diken diken eden uzun, yürek parçalayan bir kurt ulumasıyla duyurdu, ardından dosdoğru Buck'ın üstüne atıldı. Buck, daha önce kuduran bir köpek görmemişti, kuduzdan korkması için bir sebep de olmamıştı; yine de burada dehşetli bir şey olduğunu anlamıştı, panik içinde ondan kaçtı. Ağzı köpükler içindeki Dolly soluk soluğa nefes alırken duraksamadan koştu, Buck o denli dehşete kapılmıştı ki, Dolly aradaki mesafeyi kapatamıyordu. Dolly öylesine delirmişti ki Buck ondan uzaklaşamıyordu. Adanın ağaçlık döşüne daldı, alt tarafa doğru koştu, parça parça buzlarla dolu arka kanalı geçerek başka bir adaya ulaştı, üçüncü adaya atladı, kıvrılıp nehre döndü ve umutsuzluk içinde nehri geçmeye başladı. Ve tüm bu süre boyunca arkasına bakmasa da Dolly'nın bir adım gerisinde hırladığını duyabiliyordu. Çeyrek mil koştuktan sonra François'nın ona seslendiğini duyup geri döndü; hâlâ bir adım önde, acı içinde nefes almaya çalışıyor, tüm yüreğiyle François'nın onu kurtaracağına inanıyordu. Kızak sürücüsü elinde balta hazır, bekliyordu, Buck hızla yanından geçince balta, kudurmuş Dolly'nin kafasına indi.

Buck sendeleye sendeleye kızağın karşısına geçti; tükenmişti, zorlukla nefes alıyordu, savunmasızdı. Bu, Spitz'in kolladığı fırsattı. Buck'ın üstüne atıldı, dişlerini karşı koyamayacak haldeki düşmanına iki kez geçir-

di ve etini tâ kemiğe kadar yırtıp parçaladı. Ardından François'nın kamçısı indi; Buck, Spitz'in şimdiye dek içlerinden hiçbirine uygulanmamış bir şiddetle kamçılanmasını izlemenin tatminini yaşadı.

"Şu Spitz şeytanın teki," dedi Perrault, "Bi' gün öldürcek Buck'ı."

"Bu Buck da şeytan," diye yanıtladı François. "Hep izliyom Buck'ı, eminim. Dinle bak: lanet olası bi gün delirecek, sonra şu Spitz'i çiğneyip kalanlarını karın üstüne tükürecek. Görürsün. Biliyom."

O andan itibaren aralarında savaş başlamıştı. Takımın önderi ve en görmüş geçirmişi olan Spitz, otoritesinin bu tuhaf Güneyli köpek tarafından tehdit edildiğini hissediyordu. Buck ona tuhaf geliyordu, çünkü şimdiye dek bir sürü Güneyli köpek tanımıştı ama hiçbiri kamp ve yol hayatına uygun değildi. Çok yumuşaklardı; iş yükü, ayaz ve açlıktan ölüyorlardı. Buck istisnaydı. Hayatta kalmayı yalnızca o başarmıştı; güç, vahşilik ve sinsilikte Sibirya kurtlarına ayak uydurmuştu. O halde egemen olmaya yatkın bir köpekti; onu tehlikeli kılan şey, kırmızı kazaklı adamın sopasının, Buck'ın içindeki egemenlik arzusunun tüm kör cesaretini ve ihtiyatsızlığını eze eze yok etmiş olmasıydı. Son derece sinsiydi ve ilkel denebilecek bir sabırla zamanının gelmesini bekliyordu.

Önderlik savaşının patlak vermesi kaçınılmazdı. Buck bunu istiyordu. Bunu istiyordu, çünkü bu doğasında vardı, çünkü kızak çekmenin o adsız, akıl almaz gururu yüreğini ele geçirmişti – son nefeslerine kadar köpekleri yol almaya iten gururdu bu. Koşumda neşeyle ölmeyi cazip kılan, koşumdan çıkarıldıklarında kalplerini kıran gurur. Bu, kızak köpeği olan Dave'in, tüm

gücüyle kızağı çeken Sol-leks'in gururuydu; kamptan ayrılırken içlerine dolan, onları huysuz ve somurtkan hayvanlardan gayretli, hevesli, hırslı yaratıklara dönüştüren gururdu; gün boyunca onları mahmuzlayan, gece kamp kurulurken onları terk edip kederle dolu huzursuzlukları ve hoşnutsuzluklarına geri dönmelerine izin veren gurur. Bu, Spitz'in ayakta kalmasını sağlayan ve yolculuk sırasında hata yapan ya da kaytaran yahut sabahları koşum takma zamanı gelince saklanan kızak köpeklerini dövmesine sebep olan gururdu. Benzer şekilde, Buck'ı olası bir önder-köpek olarak görüp ondan korkmasına neden olan da bu gururdu. Ve bu aynı zamanda Buck'ın da gururuydu.

Diğerinin önderliğini açıkça tehdit etti. İşten kaytardıkları için cezalandırması gerekenlerle Spitz'in arasına girdi. Ve bunu bile isteye yaptı. Bir gece şiddetli bir kar yağışı vardı, sabahında hasta numarası yapmakta usta olan Pike ortalıkta görünmedi. Güvenli bir şekilde, bir ayak boyu kar altındaki yuvasına saklanmıştı. François boşu boşuna seslenip onu aradı. Spitz sinirden çıldırmıştı. Kampın bir ucundan diğerine koşuyor, olası her yeri koklayıp kazıyordu, öyle dehşet verici bir sesle hırlıyordu ki, Pike duydu, saklandığı yerde titredi.

Ama sonunda kovuğundan çıktığında, Spitz onu cezalandırmak için üstüne atıldı. Buck da aynı derecede öfkeyle araya atıldı. Bu, o kadar beklenmedik ve o kadar sinsice yapılmış bir saldırıydı ki, ayakları yerden kesilen Spitz olduğu gibi geri savruldu. Acınası bir şekilde titreyen Pike bu başkaldırıdan cesaret aldı ve devrilmiş önderinin üstüne atıldı. Adil dövüş artık onun için unutulmuş bir kural olduğundan, Buck da benzer şekilde Spitz'in üstüne saldırdı. Ama bir yandan olaya kıs

kış gülerken, bir yandan da adaleti yerine getirmekten geri kalmayan François kamçısını tüm gücüyle Buck'a indirdi. Bu, Buck'ı yere serilmiş düşmanından uzaklaştıramadı, kamçının sapı da oyuna dâhil oldu. Bu darbeyle yarı yarıya sersemleyen Buck geriye düştü, kamçı defalarca üzerine indi, bu sırada Spitz de birçok kez karşı koyan Pike'ı adamakıllı cezalandırdı.

Bunu izleyen günlerde, Dawson gitgide yakınlaşırken, Buck, Spitz ile suçluların arasına girmeye devam etti ama bunu François etrafta yokken, kurnazca yaptı. Buck'ın gizli başkaldırısıyla birlikte genel bir isyan doğdu ve büyüdü. Dave ve Sol-leks etkilenmemişti bundan ama takımın kalanının hali daha da kötüye gitmişti. Artık işler doğru düzgün ilerlemiyordu. Sürekli didişme ve kavga vardı. Sorun her an kapıdaydı ve bu Buck'ın başının altından çıkıyordu. İkisi arasında er ya da geç yaşanması gerektiğini bildiği ölüm kalım savaşı dolayısıyla sürekli endişeli olduğundan, bu durum kızak sürücüsünü, François'yı meşgul ediyordu; birkaç gece, diğer köpekler arasındaki hırlama ve kavga sesleri, Buck ve Spitz'in birbirine sataştığını düşündürerek uyku tulumundan fırlamasına neden oldu.

Ama fırsat doğmadı, büyük kavga henüz patlak vermemişken, kasvetli bir öğleden sonra Dawson'a vardılar. Burada birçok adam, sayısız köpek vardı; Buck hepsinin çalışmakta olduğunu gördü. Görünen o ki, köpeklerin çalışması gerekiyordu. İşlerin düzeni böyleydi. Tüm gün kalabalık takımlar halinde ana caddede bir aşağı bir yukarı gidip geliyor, çanlarının şıngırtısı gece de devam ediyordu. Kulübe yapımında kullanılan kereste ve yakacak odunları çekip yukarıya, madenlere taşıyorlardı; Santa Clara Vadisi'nde atların yaptığı

tüm işleri köpekler yapıyordu. Buck, ara sıra Güneyli köpeklerle karşılaşıyordu ama çoğunluk Sibirya kurdu türünden vahşi köpeklerdi. Her gece düzenli olarak saat dokuzda, on ikide, üçte Buck'ın eşlik etmekten haz aldığı bir gece şarkısı, tekinsiz ve ürkütücü bir ilahi söylüyorlardı.

Tepede soğuk soğuk parlayan Kuzey ışıkları ya da ayazın dansında kayıp duran yıldızlarla, karla kaplı, donmuş toprakla düşünüldüğünde, Sibirya kurtlarının bu şarkısı yaşama meydan okuma olabilirdi belki; ancak uzun feryatlar ve kesik kesik hıçkırıklarla, pes perdeden söylenen bu şarkı daha çok yaşama, varoluş sancılarına yönelikti. Eski bir şarkıydı, soyun kendisi kadar eski – tüm şarkıların hüzünlü olduğu bir zamanda, genç dünyanın ilk şarkılarından biriydi. Buck'ın tuhaf biçimde çok derinden etkilendiği bu hüzünlü şarkı, onlarca kuşağın kederiyle yüklüydü. İnleyip hıçkırdığında bu, vahşi atalarının acısı kadar kadim yaşam acısıyla; soğuğun verdiği korku ve gizemle, onlar için korku ve gizem demek olan karanlıkla doluydu. Bundan bunca etkilenmesi, ateşin başında ve damın altında geçirdikleri uluma çağındaki yaşamın başlangıcına tam anlamıyla geri döndüğünü gösteriyordu.

Dawson'a varışlarının üstünden yedi gün geçtikten sonra, Yukon yoluna doğru Barracks'ın sarp yamacından aşağı indiler, Dyea'ya ve Salt Water'a ulaşmak için kızağı çektiler. Perrault gönderileri, getirmiş olduklarından daha acilmiş gibi taşıyordu; yolculuk gururu onu ele geçirmişti, yılın rekorunu kırmak amacındaydı. Onu cesaretlendiren birkaç şey vardı. Bir haftalık dinlenme, köpeklerin toparlanmasını ve forma girmesini sağlamıştı. Ülke içinde açtıkları yol, daha sonraki yolcular ta-

rafından güçlükle kat edilmişti. Ve dahası polis, köpek ve adamlar için iki ya da üç yere erzak bırakmıştı, pek yükü yoktu.

İlk gün elli millik yok kat ederek Sixty Mile'a vardılar, ikinci gün Pelly'e uzanan yollarının üstünde Yukon'a tırmandılar. Ama böylesi müthiş bir koşu François için büyük sorun ve eziyet olmuştu. Buck'ın başını çektiği sinsi isyan, takım içi dayanışmayı yok etmişti. Artık, kayışları çeken bir köpek gibi değillerdi. Buck'ın asilere verdiği cesaret, onları her türlü suça itiyordu. Artık Spitz korku uyandıracak denli büyük bir önder değildi. O eski korkudan eser kalmamıştı, kendilerini otoriteye meydan okuyacak eşitlikte görüyorlardı. Pike bir gece ondan yarım balık çaldı ve Buck'ın koruması altında mideye indirdi. Başka bir gece, Dub ve Joe, Spitz'le kavga etti ve onu hak ettikleri cezayı vermekten vazgeçirdiler. Hatta iyi huylu Billee'de bile büyük değişim söz konusuydu, eski günlerdeki gibi sakinleştircesine sızlanmıyordu. Buck, tehdit edercesine hırlayıp tüylerini kabartmadan Spitz'in yanına yaklaşmıyordu. İşin aslı, bir kabadayı gibi davranıyordu; sürekli Spitz'in burnunun dibinde bir aşağı bir yukarı kasıla kasıla yürüyordu.

Disiplinin bozulması, köpeklerin birbirleriyle olan ilişkilerini de etkilemişti. Kendi aralarında hiç olmadığı kadar hırlaşıp çekişiyorlardı. Öyle ki, kimi zaman kamp alanı ulumalarla dolu bir akıl hastanesine dönüyordu. Yalnızca Dave ve Sol-leks değişmemişti ama bitmek bilmeyen didişme onları da sinirli hale getirmişti. François tuhaf, barbarca küfürler ediyor, beyhude bir öfkeyle kar üstünde tepinip saçlarını yoluyordu. Kamçısı aralıksız köpeklerin üstünde şaklıyordu, ama bu pek de işe ya-

ramıyordu. Arkasını döner dönmez yine başlıyorlardı. Kamçısıyla Spitz'e arka çıkıyor, ancak takımın geri kalanı da Buck'a arka çıkıyordu. François tüm bu sorunun arkasında Buck'ın olduğunu biliyordu, Buck da onun bildiğini biliyordu, ama bir daha suçüstü yakalanmayacak kadar akıllıydı. Koşumdayken tüm gücüyle çalışıyordu, çünkü zorlu uğraş onun için bir keyfe dönüşmüştü; yine de kurnazca arkadaşlarının arasında kavga çıkarıp kayışların arapsaçına dönmesine neden olmak daha büyük bir keyifti.

Bir gece, akşam yemeğinin ardından, Tahkeena'nın girişinde, Dub bir Amerikan tavşanı buldu, tökezleyip tavşanı kaçırdı. Bir saniye içinde tüm takım çılgın bir kovalamacanın içindeydi. Yüz metre ötede Kuzeybatı Polis Karakolu vardı. Karakolun, hepsi Sibirya kurdu olan elli köpeği vardı, onlar da takibe katıldı. Tavşan nehrin aşağısına doğru koştu, küçük bir koya dönüp koyun üstündeki buz yatağına tırmandı. Karın yüzeyinde hafifçe koşuyordu, köpekler ise tüm güçleriyle karı yarıp geçiyordu. Buck, altmış güçlü köpekten oluşan sürünün başındaydı, bir dönemeçten diğerine kıvrılıyor ama tavşanı yakalayamıyordu. Yere paralel bir şekilde, inleyerek koşuyor, görkemli gövdesi soluk beyaz ay ışığında zıplaya zıplaya ileri atılıyordu. Ve tavşan da solgun bir kar hayaleti gibi, zıplaya zıplaya önden koşuyordu.

İnsanları belirli dönemlerde gürültülü kentlerden, kimyasallarla ateşlenen kurşuni saçmalarla canlıları öldürmek için, orman ve ovalara süren bu kadim içgüdülerin tüm kıpırdanışları, kan arzusu, öldürme zevki – tüm bunlar Buck'a aitti; ancak çok daha içtendi. Sürünün başında gidiyor, kendi dişleriyle öldürmek, ağ-

zından gözlerine dek onun sıcak kanıyla yıkanmak için vahşi hayvanı kovalıyordu.

Hayatın zirvesini işaret eden bir coşkunluk vardır; bunun ötesinde başka yücelik de yoktur. Hayatın da öyle bir çelişkisi vardır ki, coşkunluk, kişinin en canlı olduğu anda, canlı olduğunu tamamen unutmasıyla gerçekleşir. Bu kendinden geçme, yaşamayı unutuş, sanatçıyı bulur, onu bir alev halinde yakalayıp yükseltir; cehenneme dönmüş savaş alanında teslim olmayı reddeden askeri bulur. İşte sürüye önderlik eden, kadim kurtlar gibi uluyan, ay ışığında kendisinden hızla kaçan kanlı canlı yemeğinin peşine düşen Buck'ı da buldu. Doğasının derinliklerini – doğasının kendinden daha derin, ta zamanın rahmine dek uzanan kısımlarının derinliklerini yokluyordu. Onu yöneten, yaşamın, var olmanın gelgitli dalgasıydı; her bir kasın, eklemin ve kirişin kusursuz neşesiydi; heyecanlı ve azgın olan, hareketle anlam kazanan, yıldızların altında ve ölü toprağın üstündeki ölü olmayan her şeydi.

Ama soğukkanlı ve en coşkun ruh halinde bile hesapçı olan Spitz sürüden ayrıldı ve koyun geniş bir eğimle büküldüğü dar bir toprak parçasından geçip yolu kısalttı. Buck bunu fark etmedi ve dönemeci dolandı, tavşanın donmuş hayaleti hâlâ önünde hızla ilerliyordu; yukarıdaki şeritten tavşanın yolunun hemen önüne atlayan başka, daha büyük bir donmuş hayalet gördü. Bu, Spitz'di. Tavşan dönemedi, beyaz dişler havada belini kırarken acı içindeki bir insan gibi avazı çıktığı kadar bağırdı. Bu sesle, yaşamın zirveden ölümün pençesine düşmesinin çığlığıyla, Buck'ın ardındaki sürü hep bir ağızdan cehennemden yükselen bir zevk çığlığı attı.

Buck bağırmadı. Yavaşlamadan dosdoğru Spitz'in üstüne atıldı, omuz omuza o kadar sert çarpıştılar ki, boğazını ıskaladı. Toz halindeki karın üstünde yuvarlanmaya başladılar. Spitz, sanki yere yıkılmamış gibi, ayaklarının üstünde hızla doğrulmayı başardı, Buck'ın omzunu yardı ve az öteye zıpladı. Daha sağlam durmak için gerilerken, dişleri bir tuzağın demir dişleri gibi iki kez birbirine geçti; ince ve gergin dudakları bükülmüştü, hırlıyordu.

Buck bir anda anladı. Zamanı gelmişti. Ölümdü sonu. Kulakları geriye yatmış, fırsat yakalamak için tetikte birbirlerinin etrafından döner ve hırlarken bu sahne Buck'ta bir aşinalık hissi uyandırdı. Tüm bunları anımsar gibiydi – beyaz orman, toprak, ay ışığı ve savaşın heyecanı. Beyazlık ve sessizliğin üstüne hayaletimsi bir sükûnet çökmüştü. Havada en ufak bir fısıltı dahi yoktu – hiçbir şey, yaprak bile kıpırdamıyor, köpeklerin göze görünür solukları yavaşça yükselip dondurucu havada asılı kalıyordu. Amerikan tavşanını bir çırpıda yemişlerdi, bunlar tam olarak evcilleştirilmemiş kurtlardı ve şimdi sabırsızlıkla bir çember oluşturmuşlardı. Onlar da sessizdi, yalnızca gözleri parlıyor ve solukları yavaşça yukarı yükseliyordu. Bu eski zamanlara ait sahnede Buck için yeni ya da tuhaf bir şey yoktu. Sanki her şey her zamanki gibiydi, bilindikti.

Spitz deneyimli bir savaşçıydı. Spitzbergen'den Kuzey Kutbu'na; Kanada ve Barrens'in bir ucundan diğer ucuna her çeşitten köpeğin içinde yerini korumuş ve egemenlik kurmuştu. Keskin bir öfkesi vardı, evet, ama asla kör bir öfke değildi bu. Parçalama ve yok etme arzusuna kapıldığında, düşmanının da benzer bir parçalama ve yok etme arzusu içinde olduğunu asla unutmazdı.

Bir hamleyi karşılamaya hazır olmadan asla atılmaz, öncesinde saldırıyı savuşturmadan asla saldırmazdı.

Buck dişlerini iri beyaz köpeğin boynuna geçirmeye yok yere uğraşıyordu. Ne zaman köpekdişlerini yumuşak ete geçirmeye çalışsa, Spitz'in köpekdişleriyle karşılaşıyordu. Köpekdişleri çarpışıyor, dudakları kesilmiş kanıyordu ama Buck düşmanının savunmasını kıramıyordu. Ardından kızıştı ve Spitz'i hamlelere boğdu. Tekrar tekrar yaşamın yüzeye yakın yerde fokurdadığı kar beyazı boyna hamle yapıyor, Spitz her seferinde onu yaralayıp kurtuluyordu. Ardından Buck boynuna atılıyormuş gibi bir hamle yapıp aniden başını geri çevirerek yandan döndü ve onu yere yıkmak için omzuyla Spitz'in omzuna bir koç gibi atılmaya başladı. Ama her seferinde yara alan Buck'ın omzu oldu; Spitz sıyrılıp kurtuluyordu.

Spitz'de sıyrık yoktu, oysa Buck kan içindeydi, zorlukla soluyor, kavga da gitgide umutsuz bir hal alıyordu. Ve tüm bunlar olurken sessiz, kurt gibi köpeklerden oluşan çember –hangisi olursa olsun– düşen köpeğin öldürülmesini bekliyordu. Buck'ın soluğu kesilirken Spitz hamle yapmaya başladı; onu düşürmeye uğraşıyordu. Buck bir kere düştü, altmış köpekten oluşan çemberin tümü sıçradı ama neredeyse havadayken kendini toparladı, çember tekrar durdu ve bekledi.

Ancak Buck mükemmel bir özelliğe sahipti: Hayal gücü. İçgüdüleriyle dövüşüyordu ama aklıyla da dövüşebilirdi. Şu eski omuz hilesini deniyormuş gibi atıldı ama son anda aşağıya, karın içine doğru saldırdı. Dişleri Spitz'in sol ön bacağına gömüldü. Kırılan kemiğin sesi duyuldu, beyaz köpek üç bacağının üstünde ona

baktı. Üç kez onu yere sermeye çalıştı, ardından hileyi tekrarladı ve sağ ön bacağını kırdı. Acı ve çaresizliğe karşın Spitz, ayakta kalmak için çılgınca çabalıyordu. Sessiz çemberin parlayan gözleri, sarkan dilleri ve yukarı yükselen gümüşi soluklarıyla üstüne kapandığını gördü, tıpkı geçmişte benzer bir şekilde çember halini alan mağlup olmuş hasımların üstüne kapandığını gördüğü gibi. Ancak bu sefer yenilen kendisiydi.

Onun için umut yoktu. Buck amansızdı. Merhamet, daha yumuşak iklimlere aitti. Son hamle için manevra yaptı. Çember, Sibirya kurtlarının nefeslerini iki yanında hissedebileceği noktaya dek daralmıştı. Spitz'in ötesinde ve her iki yanda atlamak için yarı çömelmiş, gözlerini ona dikmiş köpekleri görebiliyordu. Bütün hayvanlar taşa dönmüş gibi hareketsizdi. Yalnızca Spitz tüyleri diken diken olmuş bir halde titriyor, ileri geri yalpalıyorken, sanki yaklaşan ölümü korkutmak ister gibi tehdit edici bir tonda hırlıyordu. Ardından Buck fırlayıp geri çekildi; ama ileri fırladığında, omzu doğrudan ötekinin omzuna vurmuştu sonunda. Koyu renkli daire, Spitz gözden kaybolurken ay ışığına boğulmuş karda bir nokta halini aldı. Buck, o muzaffer şampiyon, elini kana bulayan ve bundan hoşlanan baskın ilkel hayvan durdu ve seyre daldı.

IV

ÖNDERLİĞİ KAZANAN KİM?

"Ha? Demedim mi? Şu Buck şeytanın teki diyodum ya haklıydım." Bu, ertesi sabah Spitz'in kayıp ve Buck'ın yara bere içinde olduğunu fark ettiğinde François'nın söyledikleriydi. Buck'ı ateşin yanına çekti ve ışığında yaralarına baktı.

"Şu Spitz iblis gibi dövüşüyo," dedi açık yara ve kesikleri incelerken.

"Ama şu Buck da iki iblis gibi dövüşüyo," oldu François'nın yanıtı. "Artık iyi zaman geçiricez. Spitz yok, sorun yok, kesin."

Perrault kamp malzemelerini toplayıp kızağa yüklerken kızak sürücüsü de köpekleri kızağa koştu. Buck aceleyle Spitz'in önder olarak işgal ettiği yere ilerledi ama onu fark etmeyen François gıpta edilen konuma da Sol-leks'i koydu. Onun görüşüne göre, kalanlar içinde önder olabilecek en iyi köpek Sol-leks'ti. Buck öfkeyle

Sol-leks'e doğru atıldı, onu geriletip yerinde durdu.

"Eh, eh!" diye bağırdı François, neşeyle bacaklarını dövüyordu. "Bak sen şu Buck'a. Spitz'i öldürdü ya, onun işini alacağını düşünüyo."

"Hoşt, defol!" diye bağırdı ama Buck kıpırdamadı.

Buck'ı boynundan tuttu ve köpek tehditkâr bir edayla hırlasa da, onu kenara sürükleyip yerine Sol-leks'i koydu. İhtiyar köpek bundan hoşlanmamıştı, Buck'tan korktuğunu açık biçimde gösteriyordu. François inatçıydı ama arkasını dönünce, Buck kalmak konusunda pek de istekli olmayan Sol-leks'le yine yer değiştirdi.

François kızmıştı. "Tanrı aşkına! Şimdi dersini vericem!" diye haykırdı, elinde ağır bir sopayla geri döndü.

Buck kırmızı kazaklı adamı anımsadı ve yavaşça geri çekildi, Sol-leks bir kez daha ön tarafa getirilince sorun çıkarmaya da kalkmadı. Ama acı ve öfkeyle homurdanarak sopanın menzilinin ötesinde dolanmaya başladı; sopalar konusunda hayli deneyimli hale geldiğinden, bir yandan dönerken bir yandan da François'nın ne zaman fırlatacağını kestiremediği sopayı kolluyordu. Sürücü işine döndü, onu Dave'in önündeki eski yerine koymaya hazır olduğunda Buck'ı çağırdı. Buck iki-üç adım geriledi. François onu izleyince yeniden aynı şeyi yaptı. Bu birkaç kere tekrarlandıktan sonra François, Buck'in dayak yemekten korktuğunu düşünerek sopayı yere attı. Ama Buck açıkça başkaldırıyordu. İstediği dayaktan kaçmak değil, önderlikti. Bu onun hakkıydı. Bunu kazanmıştı ve daha azıyla yetinmeyecekti.

Perrault işe el attı. İkisi, neredeyse bir saat boyunca Buck'ı kovaladı. Üstüne sopa attılar. Buck yana kaçıp

kurtuldu. Ona küfrettiler; anasına, babasına, ondan sonra gelecek tohumlarının en yakınından en uzak kuşağına dek; vücudundaki her kıla, damarlarında akan her damla kana küfrettiler. O da hırlayıp küfrederek yanıt verdi ve ulaşamayacakları yerde durmayı sürdürdü. Kaçmaya çalışmıyor, gerileye gerileye kampın etrafında dönüyor, isteği yerine getirilince gelip uslu duracağını açıkça ilan ediyordu.

François oturup kafasını kaşıdı. Perrault saatine baktı, küfretti. Zaman akıp gidiyordu, bir saat önce yola koyulmuş olmaları gerekirdi. François yine kafasını kaşıdı. Ardından başını salladı, ezik bir ifadeyle kuryeye sırıttı; kurye yenildiklerini gösteren bir işaretle omuzlarını silkti. François Sol-leks'in durduğu yere gitti ve Buck'ı çağırdı. Köpekler nasıl gülerse Buck da öyle güldü, ama mesafesini de korudu. François, Sol-leks'in kayışlarını çözdü ve onu arkaya, eski yerine koydu. Takım aralıksız bir sıra halinde kızağa koşulmuştu, yola koyulmaya hazırdı. Buck için ön taraftan başka yer yoktu. François bir kere daha çağırdı, Buck bir kere daha güldü ve mesafesini korudu.

"Sopayı at," diye emir verdi Perrault.

François denileni yaptı, bunun üzerine zafer dolu bir edayla gülen Buck hızla yaklaştı ve takımın başındaki konumunu aldı. Kayışları bağlandı, kızak yola koyuldu; iki adam koşarken takım nehir yoluna daldı.

Kızak sürücüsü, "iki iblis" tanımını kullanarak baştan Buck'a yüksek değer biçmişti, henüz günün başındayken aslında Buck'ı hafife aldığını anladı. Buck önderliğin getirdiği görevleri bir hamlede üstlendi; karar verilmesi, hızlı düşünülmesi ve hızlı eyleme geçirmesi

gereken yerde, François'nın asla bir dengini görmediği Spitz'den bile üstün olduğunu gösterdi.

Buck'ın asıl üstün olduğu alan, kuralları belirlemek ve arkadaşlarının buna uymasını sağlamaktı. Dave ve Sol-leks önderliğin el değiştirmesine aldırmıyordu. Bu onları ilgilendiren bir şey değildi. Onların işleri, kızağı olan güçleriyle çekip yol almaktı. Buna engel olunmadığı sürece ne olup bittiği umurlarında değildi. Onlara kalırsa, iyi huylu Billee bile, düzeni sağlayabildiği sürece başı çekebilirdi. Ancak takımın geri kalanı Spitz'in son günlerinde başa çıkılmaz hale gelmişti; Buck onları hizaya sokmaya girişince şaşkınlıkları büyük oldu.

Buck'ın arkasında bulunan ve asla kendi ağırlığının getirdiği yükün bir gram fazlayla yüklenmeyen Pike, aylaklığı yüzünden hızla ve defalarca dürtüldü; ilk gün sona ermeden, hayatı boyunca çekmediği kadar çekiyordu. Suratsız Joe kampta ilk gece, şiddetli biçimde cezalandırıldı – ki Spitz bunu yapmayı hiçbir zaman başaramamıştı. Buck ağırlığının verdiği avantajla onu soluksuz bırakıp ısırmayı kesene ve merhamet için inlemeye başlayana dek tartakladı.

Takımın genel havası hemen düzeldi. Eski birlik ruhu yeniden oluştu, bir kez daha köpekler kızağı tek köpekmiş gibi çekiyordu. Rink Rapids'te iki yerli Sibirya kurdu, Teek ve Koona da takıma katıldı; Buck'ın onları terbiye ediş hızı François'yı büyüledi.

"Şu Buck gibi köpek hiç görmedim!" diye bağırdı. "Hem de hiç! Tanrı aşkına, bin dolar eder! Ha! Sen ne diyon, Perrault?"

Perrault başıyla onayladı. O sırada rekoru çoktan aşmıştı ve günden güne de hızlanıyordu. Yol mükem-

mel bir durumdaydı, iyice ezilmiş ve sertleşmişti, onları uğraşmak zorunda bırakacak yeni kar yağışı olmamıştı. Çok soğuk da değildi. Sıcaklık sıfırın altında elliye düşmüş ve tüm yolculuk boyunca o seviyede kalmıştı. Adamlar sırayla sürüyor ve koşuyordu, köpekler ise çok nadir duraklamalarla hızla yol almayı sürdürüyordu.

Thirty Mile Nehri kısmen buzla kaplanmıştı, gelirken on günde kat ettikleri yolu, giderken bir günde aldılar. Bir keresinde Le Barge nehrinin ayağından White Horse'un çağladığı yere dek, tek seferde altmış mil yaptılar. Marsh, Tagish ve Bennett (yetmiş mil boyunca uzanan nehirler) boyunca o denli hızlı gittiler ki, koşma sırası gelen adam bir iple kendini kızağa bağlamak zorunda kaldı. İkinci haftanın son gecesi, White Geçidi'ni aştılar; Skaguay ve ayaklarının dibindeki gemilerin ışıklarıyla denize doğru inmeye başladılar.

Rekor bir koşuydu. On dört gün boyunca, her gün ortalama kırk mil yol aşmışlardı. Perrault ve François üç gün boyunca göğüslerini gere gere Skagway'in ana caddesinde gezindi, içki davetlerinde sular seller gibi içti; bu sırada takım, köpek terbiyecileri ve kızakçılarından oluşan hayranlıkla dolu bir kalabalığının ilgi odağıydı. Ardından, kasabayı soymaya heveslenen Batılı üç-dört kötü adam yaptıklarının cezasını kalbura dönerek ödedi ve halkın ilgisi yeni kahramanlara yöneldi. Sonrasında, resmi emirler geldi. François, Buck'ı yanına çağırdı. Kollarını ona dolayıp ağladı. Bu, François ve Perrault'yu son görüşü oldu. Diğer adamlar gibi, onlar da Buck'ın hayatından temelli çıkıp gittiler.

Bir İskoç melezi, Buck'ın ve arkadaşlarının sorumluluğunu aldı, on kadar köpek takımının eşliğinde Daw-

son'a uzanan usandırıcı yola geri döndü. Artık yüksüz koşmak ya da rekor kırmak söz konusu değildi; arkalarında ağır yükle her gün ağır bir uğraş veriyorlardı, çünkü bu posta katarıydı; dünyadan kutbun gölgesinde altın arayan adamlara kelam taşıyordu.

Buck bu işten hoşlanmıyordu ama iyi dayanıyor, Dave ve Sol-leks'in tavrını, arkadaşlarının işten gurur duysalar da duymasalar da üstlerine düşeni yaptıklarını görmekten gurur duyuyordu. Makine gibi çalıştıkları tekdüze bir yaşamdı. Her gün bir diğerinin aynısıydı. Her sabah belli bir saatte aşçılar toplanıyor, ateşler yakılıyor ve kahvaltı yapılıyordu. Ardından, kimileri kampı toplarken diğerleri köpeklerin koşumlarını takıyor ve şafağın işaretini veren karanlık çökmeden yaklaşık bir saat önce yola koyuluyorlardı. Gece kamp kuruluyordu. Kimileri çadırları kuruyor, kimileri ateş için odun; yataklar için çam dalları kesiyor, kimileri de aşçılara su ya da buz taşıyordu. Köpekler de besleniyordu. Köpekler için bu, günün en önemli kısmıydı. Gerçi, balık yendikten sonra yaklaşık bir saat boyunca sayısı yüzü geçen köpekle etrafta avarelik etmek de güzeldi. Bu köpeklerin arasında vahşi savaşçılar vardı, ama en vahşileriyle giriştiği üç kavga, Buck'a üstünlük sağlamıştı. O nedenle tüylerini dikleştirip dişlerini gösterdiğinde yolundan çekiliyorlardı.

Belki de hepsinden çok, arka bacaklarını altına alıp ön bacaklarını öne uzatarak, başı yukarıda, gözleri hülyalar içinde alevlere dalmış halde ateşin yanında yatmayı seviyordu. Kimi zaman Yargıç Miller'ın güneşin eksik olmadığı Santa Clara Vadisi'ndeki büyük evini, beton havuzu, Meksika tüysüz köpeği Ysabel'i, Japon pugu Toots'u düşünüyordu, ama daha sık olarak da kırmızı

kazaklı adamı, Curly'nin ölümünü, Spitz'le arasında geçen büyük kavgayı ve yediği ya da yemek istediği güzel şeyleri aklından geçiriyordu. Eve özlem duymuyordu. Güneşli Ülke çok silik ve uzaktı; böylesi anıların Buck'ın üstünde etkisi yoktu. Çok daha etkili olan, daha önce hiç görmediği şeylere aşinalık duymasını sağlayan kalıtımın anılarıydı; sonraki günlerde, üstü örtülen ve daha da sonra Buck'in içinde yeniden hareketlenip canlanan (atalarının alışkanlık haline gelen anılarından başka bir şey olmayan) içgüdüleriydi.

Zaman zaman, oracığa çömelmiş, hülyalı gözlerle alevlere bakarken, bu alevler başka bir ateşe aitmiş, kendisi bu başka ateşin yanına çömelmişken önündeki melez aşçısını değil de farklı bir adamı görüyormuş gibi gelirdi. Bu diğer adam daha kısa bacaklı, daha uzun kolluydu; kasları yuvarlak ve şişkin değil, ince ve boğumluydu. Bu adamın saçları uzundu, birbirine karışmıştı; saçlarının altındaki kafası gözlerinden başlayarak geriye meyilliydi. Tuhaf sesler çıkarıyor, elinde sımsıkı tuttuğu, ucuna ağır bir taş bağlanmış, diziyle ayağı arasında sallanan sopasıyla, gözlerini aralıksız diktiği karanlıktan belli ki çok korkuyordu. Neredeyse sırtından sarkan yara bere içinde, ateşten alazlanmış teni dışında çıplaktı ama bedeninde çok fazla kıl vardı. Kimi yerler, göğsü ve omuzları boyunca, kol ve bacaklarının altı neredeyse kalın bir kürkle kaplıydı. Dik durmuyordu, gövdesi kalçasından öne doğru eğilmiş, dizleri büküktü. Bedeninde, neredeyse kedi gibi, özgün bir esneklik yahut dayanıklılık ve görünen görünmeyen şeylere duyulan aralıksız korkuyla yaşayan birinin çevikliği vardı.

Bu kıllı adam ara sıra kafası bacaklarının arasında, ateşin başına çöküp uyuyordu. Böyle zamanlarda dirsek-

lerini dizlerine koyar, ellerini, sanki kıllı elleriyle yağmurdan korunuyormuşçasına kafasının üstünde kenetlerdi. Ateşin ötesinde, etrafı çevreleyen karanlıkta Buck parıldayan birçok kor görebiliyordu; bu korlar hep ikişer ikişerdi. Bunların korkunç, yırtıcı hayvanların gözleri olduğunu biliyordu. Bedenlerinin çalılıkları ezdiğini, gecenin içindeki seslerini duyabiliyordu. Orada, Yukon kıyısında tembel gözleri ateşe dalmış düşlerken başka bir dünyaya ait bu sesler ve görüntüler sırtındaki, omuzlarındaki ve ensesindeki tüyleri kabartıyor, kısık, bastırılmış bir sesle inliyor ya da hafifçe hırlıyordu; melez aşçı ise bağırıyordu, "Hop, Buck! Uyan!" Bunun üzerine diğer dünya solup gidiyor, gerçek dünya gözlerinin önüne geliyordu; kalkıp esniyor, uykudan uyanmışçasına geriniyordu.

Arkalarındaki postadan dolayı zor bir yolculuktu, ağır iş onları güçten düşürmüştü. Dawson'a vardıklarında zayıflamışlardı. Fiziksel olarak kötü durumdaydılar; en az on gün, olmadı bir hafta dinlenmeleri gerekirdi. Ama iki gün içinde dış dünyaya gidecek mektupları yüklenmiş halde, Barracks'tan Yukon kıyısına inmeye başladılar. Köpekler yorgundu, sürücüler homurdanıyordu ve bunlar da yetmezmiş gibi her gün kar yağıyordu. Bu, daha yumuşak bir yol, kızak ayaklarında daha fazla sürtünme ve köpekler için daha ağır yük anlamına geliyordu; ancak sürücüler yumuşak davranıyor, hayvanlar için ellerinden geleni yapıyordu.

Her gece öncelik köpeklerdeydi. Yemeklerini sürücülerden önce yiyorlardı, hiçbir sürücü kızağı çeken köpeklerin yattığını görmeden uyku tulumuna yönelmiyordu. Yine de, köpekler güçten düşüyordu. Kışın başından bu yana bin sekiz yüz mil yol kat etmiş, çok yorucu yollarda kızak çekmişlerdi; bin sekiz yüz mil en

güçlüsünün bile hayatını etkilerdi. Buck direniyor, arkadaşlarını işe koşmaya ve disiplini korumaya çalışıyordu, ama o da çok yorulmuştu. Billee her gece uykusunda ağlayıp inliyordu. Joe her zamankinden daha somurtkandı, Sol-leks'e ise ne kör tarafından ne de başka taraftan yaklaşılabiliyordu.

Ancak en çok acı çeken Dave idi. Bir sorunu vardı. Gitgide huysuzlaştı, hırçınlaştı; kamp kurulur kurulmaz yuvasını yapıyor, sürücüsü onu orada besliyordu. Bir kez koşumları çözülüp kızaktan çıktıktan sonra, ertesi sabah koşum vaktine dek bir daha ayağa kalkmıyordu. Kimi zaman kayışlara bağlıyken, kızağın aniden durmasıyla sarsılınca ya da kızağı yola çıkarmakta zorlanınca acı ile çığlık atıyordu. Sürücüler onu muayene etmiş, ama bir şey bulamamışlardı. Sürücülerin hepsi onun durumuyla ilgilenir olmuştu. Yemek sırasında, yatmadan önce son pipolarını içerken onu konuşuyorlardı, bir gece durum değerlendirmesi yaptılar. Yuvasından alınıp ateşin yanına getirildi ve defalarca çığlık atana dek sıkıştırılıp dürtüldü. İçeride bir sorun vardı ama kırık kemik saptayamadılar. Ne olduğunu çözemediler.

Cassiar Bar'a vardıklarında o kadar güçsüzdü ki, sürekli koşumun kayışlarından düşüyordu. İskoç melez mola verdi, onu takımdan alıp kızağa sonraki köpeği, Sol-leks'i bağladı. Melezin niyeti Dave'i kızağın arkasında özgürce koşturarak dinlendirmekti. Ne kadar hasta olsa da, kızaktan alınmak Dave'i gücendirmişti; kayışlar çözülürken homurdanıp hırladı, uzun zamandır ona ait olan, hizmet ettiği konuma Sol-leks'in geçtiğini görünce kederle sızlandı. Kızak çekmenin gururunu taşıyordu ve ölecek kadar hasta olsa da, işini başka bir köpeğin yapmasına dayanamıyordu.

Kızak harekete geçince, ezilip çiğnenmiş yolun yanındaki yumuşak karda bata çıka yürümeye başladı, dişlerini göstererek Sol-leks'e saldırıyor, üstüne hamle yapıp onu diğer taraftaki yumuşak kara savurmaya, kayışlarına atlayıp onunla kızak arasına girmeye çalışıyordu; tüm bunları yaparken keder ve acıyla inliyor, havlıyor ve ağlıyordu. Melez onu kamçıyla uzaklaştırmaya çalıştı ama Dave, tenine değen kamçıya aldırış etmiyordu. Adamın da daha sert vurmaya yüreği elvermiyordu. Dave kızağın arkasından, ilerlemenin daha kolay olduğu yoldan sessizce koşmayı reddetti, yürümenin en zor olduğu yan taraftaki yumuşak karda bata çıka sendelemeye devam etti, tâ ki yorgun düşene dek. Ardından düştü, düştüğü yere yattı, uzun kızak dizisi yanından sallana sallana geçerken keder içinde uludu.

Bir mola daha verene dek son gücüyle arkadan sürünerek gelmeyi başardı; durduklarında, kızakların yanından debelene debelene geçip kendi kızağının, Sol-leks'in yanında durdu. Sürücüsü bir an arkasındaki adamdan piposu için ateş almakla oyalandı. Ardından döndü ve köpeklerini harekete geçirdi. Yolda zahmetsizce sallandılar, huzursuzlukla kafalarını çevirdiler ve şaşkınlık içinde durdular. Sürücü de şaşırmıştı. Kızak hareket etmemişti. Durumu görmeleri için arkadaşlarını çağırdı. Dave, Sol-leks'in iki kayışını da yemişti. Kızağın tam önünde, her zamanki yerinde duruyordu.

Orada kalmak için gözleriyle yalvarıyordu. Sürücünün kafası karışmıştı. Arkadaşları, onu öldürecek bile olsa işinden alıkoymalarının bir köpeğin kalbini kırabileceğinden konuştular. Kızak çekemeyecek kadar yaşlı ya da yaralı köpeklerin koşumdan çıkarıldıkları için öldüğü olayları anlattılar. Üstelik bu onlara göre mer-

hametti, zira Dave öyle ya da böyle ölecekti; koşumda, yüreği rahat, huzur içinde ölmeliydi. Böylece yeniden kızağa koşuldu ve önceki gibi gururla çekmeye koyuldu, ancak içteki yarasının verdiği acıyla istemsizce defalarca çığlık attı. Birkaç kez düştü ve kayışların arasında sürüklendi. Bir keresinde kızak üstünden geçti ve sonrasında arka bacaklarından biri topallamaya başladı.

Ama kampa varana dek dayandı, sürücüsü kampta ona ateşin yanında bir yer yaptı. Sabah olduğunda yola çıkamayacak kadar güçsüzdü. Koşum vakti gelince sürücüsüne doğru sürünmeye çalıştı. Çırpına çırpına ayağa kalkmaya çabaladı, tökezledi, düştü. Daha sonra sürünerek yavaşça arkadaşlarının kızağa koşulduğu yere ilerledi. Ön bacaklarıyla ilerleyip aksak bir hareketle gövdesini çekiyor, ardından tekrar ön bacaklarını ileri atıp kendini birkaç santim daha çekiyordu. Gücü kalmamıştı. Arkadaşları onu son gördüğünde, karın içinde nefes almaya çalışıyor ve onlara doğru haykırıyordu. Ama keder dolu o ulumasını nehrin yanına dizilmiş ağaçları geçip gözden uzaklaşana dek duymaya devam ettiler.

Kafile burada durdu. İskoç melez adımlarını izleyerek yavaşça ayrıldıkları kampa geri döndü. Adamlar konuşmayı kesti. Bir tabanca sesi yankılandı. Adam aceleyle geri döndü. Kamçılar şakladı, ziller neşeyle çınladı, kızaklar bir o yana bir bu yana yola koyuldu, ama Buck –her köpek gibi– nehrin yanındaki ağaçların gerisinde ne yaşanmış olduğunu biliyordu.

V

KIZAK VE YOLLARIN ZORLUĞU

Dawson'dan ayrıldıktan otuz gün sonra, Buck ve başı çeken arkadaşlarıyla Salt Water Postası Skagway'e vardı. Sefil haldeydiler, yorulmuş ve zayıflamışlardı. Buck yetmiş kilodan altmış kiloya düşmüştü. Diğer arkadaşları daha hafif köpekler olmalarına karşın, Buck'a nazaran daha fazla kilo kaybetmişlerdi. Hasta numarası yapmada usta, yaşamı hileyle geçmiş olan Pike sıklıkla bacağı incinmiş numarası yapardı ama şimdi gerçekten topallıyordu. Sol-leks de aksayarak yürüyordu, Dub ise incinen kürek kemiğinin acısı içindeydi.

Hepsinin ayakları korkunç derecede şişmişti. Zıplayıp sıçrayacak halleri kalmamıştı. Ayakları yola olanca ağırlıklarıyla iniyor, bedenlerini sarsıp günün yorgunluğunu iki katına çıkarıyordu. Ölesiye yorgun olmaktan başka sorunları yoktu. Bu, iyileşmenin birkaç saat aldığı kısa ve aşırı güç gerektiren çabanın neden olduğu bit-

kinlik değildi; aylar boyu yolda olmanın getirdiği yavaş ve sürekli güç tüketiminden kaynaklanan bitkinlikti. Ne güçleri ne dirençleri kalmıştı. Hepsi kullanılmış, son zerresine dek tüketilmişti. Her kas, her lif, her hücre yorgundu, ölümüne yorgundu. Ve bunun bir nedeni vardı. Beş aydan kısa bir süre içinde iki bin beş yüz mil yol kat etmişlerdi, bunun son bin sekiz yüz milini ise yalnızca beş gün dinlenerek almışlardı. Skagway'e vardıklarında belli ki son adımlarını atıyorlardı. Kayışları güç bela gergin tutuyorlardı; yokuşlardan inerken tek başarabildikleri, kızağın yolundan kaçınmaktı.

Skagway'in ana caddesinde yalpalarken, "Hadi, ha gayret, zavallılarım," diye cesaretlendirdi sürücü. "Bu son. Sonra bir güzel dinlenecez. Ha? Valla. Çok iyi dinlenecez."

Sürücüler kendilerinden emin, uzun bir mola verileceğini umuyorlardı. Kendileri de iki günlük dinlenmeyle iki bin mil yol almışlardı, sağduyu ve hakkaniyet gereği, ara verip avarelik yapmayı hak etmişlerdi. Ama çok fazla erkek Klondike'a akın etmişti, çok sayıda sevdalı yürek, eş ve akraba geride kalmıştı; Alpler'le boy ölçüşecek kadar mektup birikmişti, ayrıca resmi emirler de vardı. Yolda işe yaramayacak olanların yerini, gücü kuvveti yerinde Hudson Körfezi köpekleri alacaktı. İşe yaramaz olanlardan kurtulacaklardı, köpekler dolar karşısında pek değerli olmadıklarından satılacaklardı.

Üç gün geçti, bu üç günde Buck ve arkadaşları gerçekten ne kadar da yorulmuş ve zayıf düşmüş olduklarını anladılar. Sonra dördüncü günün sabahında, Birleşik Devletler'den iki adam yanlarına geldi, onları yok pahasına satın alıp koşum taktı. Adamlar birbirlerine

"Hal" ve "Charles" diye sesleniyordu. Charles orta yaşlı, açık tenli bir adamdı; zayıf, sulu gözleri ve güçsüzlüğünü inkâr eden sarkık dudağı, hiddetle ve şiddetle yukarı kıvrılmış bir bıyığı vardı. Hal, on dokuz ya da yirmi yaşlarında gençten bir adamdı, iri bir Colt tabanca ve fişeklerle dolu, kabarmış kemerine sıkıştırılmış avcı bıçağı taşıyordu. Kemeri onunla ilgili en dikkat çekici şeydi. Toyluğunu açıkça gözler önüne seriyordu – katıksız ve tarifsiz bir toyluk. İki adam da bulunduğu yere uygun değildi. Neden Kuzey'de maceraya atıldıkları, anlaşılır gibi değildi.

Buck pazarlığı duydu, adamla hükümet görevlisi arasındaki para alışverişini gördü ve İskoç melez ile posta sürücülerinin, Perrault, François ve daha önce giden diğerleri gibi hayatından çıkmakta olduğunu anladı. Arkadaşlarıyla yeni sahiplerin kampına götürüldüklerinde, Buck pasaklı ve derbeder bir halle karşılaştı, yarım yamalak kurulmuş çadır, yıkanmamış bulaşıklar, her şeyi kaplayan düzensizlik; ayrıca bir de kadın. Adamlar ona "Mercedes" diyordu. Charles'ın eşi, Hal'ın kız kardeşiydi – ne güzel bir aile!

Aile, çadırı toplayıp kızağı yüklerken Buck onları kaygıyla izledi. İş görürken büyük bir çaba sarf ediyorlardı ama düzen ve yöntemden yoksundurlar. Çadır, olması gerekenin üç katı büyüklüğünde bir denk halinde dürülmüştü. Kap kacak yıkanmadan paketlenmişti. Mercedes adamların yaptıkları konusunda sürekli endişeleniyor ve durmadan serzenişte bulunup onlara akıl veriyordu. Giysi çuvalını kızağın önüne koyduklarında, arkaya konulması gerektiğini öne sürdü; çuvalı arkaya koyup üstünü birkaç başka bohçayla kapattıklarındaysa, ancak ve ancak o çuvala konabilecek gözden kaçmış

birkaç parça eşya keşfetti. Kızağı yeniden boşalttılar.

Komşu çadırdan üç adam geldi, sırıtıp birbirlerine göz kırparak izlemeye başladılar.

"Hayli yükünüz var belli ki," dedi içlerinden biri, "işinize karışmak haddime değil ama ben olsam o çadırı taşımazdım."

"Yok, daha neler!" diye haykırdı Mercedes, ellerini zarif bir korkuyla salladı. "Çadır olmadan ne yaparım ben?"

"Bahardayız, artık hava soğuk olmayacak," diye yanıtladı adam.

Mercedes kararlı bir edayla kafasını salladı; Charles ve Hal dağ gibi yükün üstüne son öteberiyi koydu.

"Sence kızak yol alır mı?" diye sordu adamlardan biri.

"Neden almasın ki?" dedi Charles kısaca.

"Tamam, tamam," dedi adam hemen uysallaşıp. "Sadece merak etmiştim, o kadar. Gözüme biraz fazla yüklü geldi de."

Charles sırtını döndü ve ipleri elinden geldiğince çekti – ama hiç de sağlam olmadı.

Adamlardan ikincisi, "Tabii köpekler de arkalarında şu zımbırtıyla tüm gün yürüyebilir," diye onayladı.

"Tabii ki," dedi Hal, buz gibi bir nezaketle. Bir eliyle kızağın ön tarafındaki direği tuttu, diğeriyle kamçısını salladı. "Hadi!" diye bağırdı. "Hadi, yürüyün!"

Köpekler göğüs kayışlarına abanarak atıldı, birkaç saniye debelenip bıraktı. Kızağı kıpırdatmak mümkün değildi.

"Tembel hayvanlar, gösteririm ben onlara!" diye bağırdı. Kamçıyı köpeklere savurmaya hazırlandı.

Ama Mercedes bağırarak araya girdi, "Ah, Hal, onlara vurmamalısın," kamçıyı yakalayıp çekti. "Zavallıcıklar! Onlara yolculuğun geri kalanında sert davranmayacağına söz ver, yoksa tek adım atmam."

"Köpekleri çok biliyorsun da," diye dalga geçti erkek kardeşi, "git başımdan. Sana diyorum, tembeller, iş yapmalarını istiyorsan onları kamçılayacaksın. Bundan anlarlar. Git, istediğine sor. Şu adamlardan birine sor."

Mercedes yalvararak onlara baktı, güzel yüzünde acı görünümü altında dillenmemiş bir tiksinti vardı.

Adamlardan biri, "Bana sorarsan çok zayıflar," diye yanıt verdi. "Pestilleri çıkmış, sorun bu. Dinlenmeleri gerek."

"Bok dinlenirler," dedi Hal tüyü bitmemiş dudaklarıyla, küfrü duyan Mercedes acı ve üzüntüyle "Oh!" dedi.

Ama yabancılara karşı ailesini tutan bir yaratıktı, hemen erkek kardeşini savunmaya geçti. "O adama aldırma," dedi. "Köpeklerimizi süren sensin, doğru bildiğini yap."

Hal'ın kamçısı bir kez daha köpeklerin üstüne indi. Köpekleri göğüs kayışlarına yüklendi, ayakları ezilmiş kara gömüldü, tüm güçleriyle ileri çektiler. Kızak sanki bir çapa gibi duruyordu. İki denemeden sonra nefes nefese kalmış, hâlâ oldukları yerde duruyorlardı. Kamçı barbarca şaklıyordu, o sırada Mercedes bir kez daha müdahale etti. Gözlerinde yaşlarla Buck'ın önünde dizlerinin üstüne düştü, kollarını boynuna doladı.

"Zavallıcıklar, zavallı tatlı şeyler," dedi halden anlar bir tavırla, "neden daha güçlü çekmiyorsunuz? Çekseniz kamçı yemezsiniz." Buck ondan hoşlanmamıştı, ama ona karşı koyamayacak kadar perişan hissediyordu. Bunu da, o günün sefil işinin parçası olarak kabul etti.

İzleyenlerden biri, kızgın sözlerini bastırmak için dişlerini kenetlemiş bir adam, artık dayanamayıp konuştu.

"Sizin ne hale geleceğiniz umurumda değil, ama köpeklerin iyiliği için söylüyorum. O kızağı yola çıkararak onlara hayli yardım etmiş olursunuz. Kızağın ayakları donup yapışmış. Yüklerinizi sağlı sollu direğe doğru verin ve kızağı yola çıkarın."

Üçüncü kez deneme yapıldı, ama bu kez öğüde uyarak, Hal donup kara yapışmış ayakların buzlarını kırdı. Aşırı yüklenmiş, hantal kızak yavaşça ilerledi; Buck ve arkadaşları darbe yağmuru altında çılgınca uğraşıyordu. Yüz metre ileride patika kıvrılıp dik bir yokuşla ana caddeye bağlanıyordu. Aşırı yüklü kızağı dik tutmak için deneyimli bir adam gerekiyordu ve Hal böyle biri değildi. Dönüş yaptıkları sırada kızak yana yattı, yükünün yarısı gevşek iplerin arasından yere saçıldı. Köpekler hiç durmadı. Hafiflemiş kızak arkalarında yan yatmıştı. Gördükleri kötü muamele ve çektikleri ağır yük yüzünden kızgınlardı. Buck öfkeden kudurmuştu. Koşmaya başladı, takım da önderini izledi. Hal "Ho! Çüş!" diye bağırdı, ama aldırmadılar. Tökezledi ve yuvarlandı. Devrilen kızak üstüne yığıldı, köpekler sokağa fırladı. Malzemeden kalanları etrafa saçarak ana cadde boyunca koşarken Skagway'in cümbüşüne cümbüş kattılar.

İyi kalpli vatandaşlar köpekleri yakalayıp saçılan öteberiyi topladı. Ayrıca nasihat de verdiler. Dawson'a ulaşmayı istiyorsanız yükü yarıya indirip köpekleri iki katına çıkarın, dediler. Hal, kız kardeşi ve kayınbiraderi gönülsüzce dinledi; çadırı kurup malzemelerini elden geçirdi. Konserveler ortaya çıkınca adamlar güldü, uzun yolda konserve bir hayaldi. "Otele giderken battaniye götürüyorlar," dedi gülen adamlardan biri ve yardım etti. "Bunun yarısı bile fazla, kurtulun bunlardan. Atın şu çadırı, şu kap kacağı da – hem kim yıkayacak ki onları? Tanrım, yataklı vagonda seyahat ettiğinizi mi sanıyorsunuz?"

Gereksiz eşyanın amansızca ayıklanması böyle devam etti. Mercedes giysi çuvalı yere boşaltılıp parça parça atılırken ağladı. Genel olarak ağlıyordu, her atılan parçada ağlaması özellikle şiddetleniyordu. Ellerini dizlerine vurup üzüntüyle ileri geri sallanıyordu. On tane Charles için bile tek adım atmayacağını iddia ediyordu. Herkesten ve her şeyden medet umuyordu. Sonunda gözlerini sildi ve en gerekli giysileri bile atmaya başladı. Gayrete gelmişti, kendi kıyafetlerini halledince adamlara ait eşyaya saldırıp fırtına gibi geçti.

Bu iş bittiğinde, yarısı atılmış da olsa malzemeler hâlâ devasa bir yük oluşturuyordu. Charles ve Hal o gece gidip altı dışarlıklı köpek getirdi. Bunlar, başlangıçtaki altı köpeklik takıma ve Rink Rapids'teki rekor yolculukta ortaya çıkan Teek ve Koona'ya eklenip takımı on dörde çıkardı. Dışarlıklı köpekler geldiklerinden bu yana terbiye edilmiş olsalar da, pek işe yaramıyorlardı. Üç tanesi kısa tüylü av köpeğiydi, bir tanesi Newfoundland, diğer ikisi ise soyları belli olmayan melezlerdi. Bu yeni gelen köpekler pek bir şey

biliyor gibi durmuyorlardı. Buck ve arkadaşları onları tiksintiyle küçümsedi; Buck onlara hızla yerlerini ve ne yapmayacaklarını öğrettiyse de ne yapacaklarını öğretemedi. Kızağa koşulmayı pek hoş karşılamadılar. İki melez dışında, kendilerini içinde buldukları tuhaf ve vahşi çevre, gördükleri kötü muamele onları şaşkına çevirmiş, morallerini bozmuştu. İki melezde ise zaten moralden eser yoktu. Onlarda sarsılabilecek tek şey kemikleriydi.

Ümitsiz, perişan haldeki yeni gelenler ve iki bin beş yüz mil boyunca sürekli yol almaktan dermanı kalmamış eski takıma bakılınca, durum pek iç açıcı değildi. Bununla birlikte, iki adam gayet neşeliydi. Ve gururluydu da. On dört köpekle birinci sınıf bir iş yapıyorlardı. Dawson'a gitmek için geçitten ayrılan ya da Dawson'dan gelen başka kızaklar görmüşlerdi ama on dört köpeği olan bir kızağa hiç rastlamamışlardı. Kutupta yolculuğun doğası gereği, on dört köpeğin bir kızağı çekmemesi gerekirdi ve bunun bir nedeni vardı: Bir kızak on dört köpeğin yiyeceğini taşıyamazdı. Ama Charles ve Hal bunu bilmiyordu. Yolculuğu kâğıt üstünde planlamışlardı. Bir köpeğe şu kadar yemek, şu kadar köpek var, şu kadar gün var, tamam. Hesap ortada. Mercedes de omuzlarının üstünden bakıp anlar gibi başını sallamıştı, her şey çok ama çok basitti.

Ertesi sabah geç saatte, Buck cadde boyunca uzun kafilenin başını çekti. Neşelenecek bir şey yoktu, ne Buck'ta ne de arkadaşlarında hal kalmıştı. Yola ölesiye yorgun çıkıyorlardı. Salt Water ile Dawson arasındaki yolu dört kez kat etmişti, bıkkın ve yorgun halde aynı yolla bir kez daha karşılaşacağını bilmek içini burkuyordu. Çalışmak içinden gelmiyordu, diğer köpeklerin de. Dı-

şarlıklılar çekingen ve korkaktı, eskiler ise efendilerine güvenmiyordu.

Buck, bu iki adama ve kadına güven olmayacağını şöyle ya da böyle hissediyordu. Hiçbir şey yapmayı bilmiyorlardı ve günler geçtikçe öğrenemedikleri de anlaşıldı. Düzen ve disiplinden yoksun, her konuda gevşeklerdi. Baştan savma bir kampı kurmak yarım gecelerini, kampı toplamak ve kızağı yüklemek sabahın yarısını alıyordu. Kızağı öyle dikkatsizce yüklüyorlardı ki, günün kalanı durup yükü düzeltmekle geçiyordu. Kimi günler on mil bile yol alamıyorlardı. Ve tek bir gün bile, insanların köpek yemeği hesabında temel olarak aldıkları mesafenin yarısından fazlasını kat etmeyi başaramamışlardı.

Köpek yiyeceklerini yettiremeyecekleri kesindi. Üstelik fazla yemek vererek, yetersiz beslenmeni başlayacağı günü daha da yakına çekiyorlardı. Sindirim sistemleri azla yetinmek için kronik açlıkla terbiye edilmemiş olan dışarlıklı köpeklerin doymak bilmez bir iştahı vardı. Ve üstüne üstlük, yorgun köpekler güçsüzce çekince, Hal alışılagelen payının çok az olduğuna karar verdi. İki katına çıkardı. Bu da yetmezmiş gibi Mercedes gözlerinde yaşlar, sesinde bir titreme, Hal'ı köpeklere daha da fazla vermeye ikna edemediğinde, balık paketlerinden balık aşırıp onları gizlice besliyordu. Ama Buck ve Sibirya kurtlarının ihtiyacı olan şey yemek değil, istirahattı. Az çalışıyor olsalar da, sürükledikleri ağır yük güçlerini ciddi anlamda bitiriyordu.

Sonra yetersiz beslenme günleri başladı. Hal bir gün köpek yemeğinin yarısının bittiği, mesafeninse yalnızca çeyreğinin kat edildiğinin farkına vardı. Dahası,

ilave köpek yemeği elde etmek olanaksızdı. O yüzden alışılagelmiş payını bile azalttı ve günlük yolu arttırmaya çalıştı. Kız kardeşi ve kayınbiraderi onu destekledi ama ağır malzemeleri ve kendi beceriksizlikleri onları hayal kırıklığına uğrattı. Köpeklere daha az yemek vermek basit bir meseleydi ama sabah erkenden yola koyulma konusundaki beceriksizlikleri daha uzun saatler boyu yol kat etmelerini engellerken, köpeklerin daha hızlı yol almasını sağlamak olanaksızdı. Köpekleri nasıl işe koşacaklarının bilmemekle kalmıyor, kendilerini nasıl çalıştıracaklarını da bilmiyorlardı.

İlk giden Dub oldu. Her zaman yakayı ele verip cezalandırılan zavallı beceriksiz bir hırsız olsa da, sadık bir kızak köpeğiydi. Zedelenmiş olan kürek kemiği tedavi ve dinlenme olmayınca daha da kötülemişti, tâ ki Hal onu büyük Colt tabancayla vurana dek. Bölgede bir söz vardır, Sibirya kurdunun payı dışarlıklı bir köpeği açlıktan öldürür, derler; Buck'ın altındaki altı dışarlıklı köpek, Sibirya kurdunun normal payının yarısıyla doğal olarak öldü. Önce Newfoundland öldü, sonra kısa tüylü üç av köpeği; melezler yaşama daha sıkı sarıldılar, ama sonunda onlar da telef oldular.

Bu sırada, Güney'in tüm rahatlığı ve nezaketi bu üç insanı terk etmişti. Cazibe ve romantizmden yoksun olan kutup yolculuğu, erkeklik ve kadınlıkları için fazlasıyla şiddetli bir gerçeklik haline gelmişti. Mercedes, köpekler için ağlamayı bırakmış, kendi için ağlıyor; eşi ve kardeşiyle tartışıyordu. Tartışmak, yorgunluk nedir bilmeden yaptıkları tek şeydi. Asabilikleri sefilliklerinden doğuyor, onunla artıyor, onun üstünden ikiye katlanıyor ve onu geride bırakıyordu. Çok çalışan ve acı çeken, hoşsohbet ve kibar kalan adamların üstü-

ne çöken o kusursuz yolculuk sabrı, bu iki adamın ve kadının üstüne çökmemişti. Böylesi bir sabrın en ufak işareti yoktu onlarda. Katıydılar, acı içindeydiler. Kasları, kemikleri, ta kalpleri acıyordu ve bu yüzden dilleri sivrileşmişti, sert sözcükler sabahtan gece yatana dek dudaklarındaydı.

Charles ve Hal, Mercedes onlara bir fırsat verir vermez münakaşaya tutuşuyordu. Her ikisinin de değişmez inancı, kendisinin payına düşenden fazla iş yapmış olduğuydu ve bu inançlarını her fırsatta dile getirmekten sakınmıyorlardı. Mercedes kimi zaman eşinden, kimi zaman kocasından yana taraf tutuyordu. Sonuç, güzel ve bitimsiz bir aile kavgasıydı. Ateş için kimin odun keseceği üzerine başlayan (yalnızca Charles ve Hal'i ilgilendiren) bir anlaşmazlık, hemen sonra ailenin geri kalanını, anneleri, babaları, amcaları, kuzenleri, binlerce mil uzaktaki –ve kimi ölü– insanları da içine çekebiliyordu. Hal'ın sanat hakkındaki görüşlerinin ya da dayısının yazdığı tarzda oyunların birkaç dal odun kesmekle ne ilgisi olduğu aklın sınırlarını aşar; yine de tartışmanın Charles'ın siyasi önyargılarına çekildiği gibi, bu yöne çekilme olasılığı da yüksekti. Charles'ın kız kardeşinin dedikoduculuğunun Yukon ateşi yakmakla ilgisi, bu konu ve laf arasında eşinin ailesinin başka bir iki nahoş özelliği hakkında bolca görüş öne sürerek içini boşaltan Mercedes için aşikârdı yalnızca. Bu sırada ateş hâlâ yakılmamış, kamp yarım yamalak kurulmuş ve köpekler beslenmemişti.

Mercedes'in özel bir şikâyet sebebi vardı – cinsiyet. Güzel ve narindi, ona hayatı boyunca nazik davranılmıştı. Ama şu an kocası ve erkek kardeşinden gördüğü muamelenin nezaketle ilgisi yoktu. Çaresiz olmak onun

için bir alışkanlıktı. Şikâyet ediyorlardı. Mercedes'in en başta gelen cinsiyet ayrımcılığı hakkında şikâyet ediyorlardı, o da onların hayatını cehenneme çeviriyordu. Artık köpekleri umursamıyordu, ıstıraplı ve yorgun olduğundan kızağın üstünde yol almakta ısrar ediyordu. Güzel ve narindi ama altmış kilo çekiyordu – zayıf ve açlıktan kırılan hayvanlarca çekilen yüke eklenen, bardağı taşıran kanlı canlı son damla. Günlerce kızağın üstünde yol aldı, tâ ki köpekler kayışların içinde yığılıp kızak durana dek. Charles ve Hal kızaktan inip yürümesi için ona yalvarıp yakardılar, rica ettiler; o ise ağlayıp Tanrı'ya onların zalimliğinden yakındı durdu.

Bir keresinde onu kaba kuvvet kullanarak kızaktan indirdiler. Bunu bir daha asla yapmadılar. Şımarık bir çocuk gibi bacaklarını gevşetti, yolun üstüne oturdu. Onlar yollarına devam etti, ama Mercedes kıpırdamadı. Üç mil yol aldıktan sonra kızağı boşaltıp onun için geri döndüler ve onu tekrar kaba kuvvet kullanarak kızağa yerleştirdiler.

Kendi sefaletlerinin büyüklüğü karşısında, hayvanlarının acısına duyarsız kaldılar. Hal'ın başkalarına aktarıp durduğu bir görüşü vardı. İnsan sertleşmelidir. Bunu kız kardeşi ve kayınbiraderine aşılamaya girişmişti. Bu işe yaramayınca, görüşünü köpekler üzerinde onları sopayla döverek uyguladı. Five Fingers'ta köpek yiyeceği bitti. Dişsiz, ihtiyar bir kadın, Hal'ın kalçasındaki büyük av bıçağına eşlik eden Colt tabanca karşılığı onlara birkaç kilo donmuş at derisi vermeyi önerdi. Bu at derisi pek yemek yerine geçecek bir şey değildi; altı ay önce sığır çobanlarının açlıktan ölen atlarından yüzülmüştü. Donmuş haliyle galvanize demir şeritleri andırıyordu, köpek deriyi midesine indirdiğinde eriyip ince, besleyici

değeri olmayan deri parçalarına ve sindirilemeyip mideyi tahriş eden kıl yumaklarına dönüşüyordu.

Ve tüm bu süre boyunca, Buck sanki bir kâbustaymış gibi, takımın başında ilerliyordu. Gücü yettiği zaman kızağı çekiyor, artık çekemeyecek hale geldiğinde düşüp kamçı ya da sopa darbeleri onu tekrar ayağa kaldırana dek yerde kalıyordu. O güzelim kürkünün tüm sertliği ve parıltısı yok olup gitmişti. Tüyleri gevşek ve pasaklı halde sarkıyordu, Hal'ın sopasıyla yaraladığı yerler kan lekeleriyle keçeleşmişti. Kasları eriyip boğum boğum şeritlere dönmüş, yumuşak dokuları kaybolmuştu; bedenindeki her kaburga, her kemik, boş katmanlar halinde kırış kırış olmuş gevşek postundan fırlıyordu. Yürek parçalayıcıydı, ancak Buck'ın yüreği parçalanmazdı. Kırmızı kazaklı adam bunu kanıtlamıştı.

Buck'ın hali böyleyken arkadaşlarının durumu da farksızdı. Yürüyen iskelete dönmüşlerdi. Buck da dâhil yedi taneydiler. Korkunç sefaletlerinin içinde kamçının ısırığına ya da sopanın darbesine duyarsızlaşmışlardı. Dayağın acısı donuk ve uzaktı; tıpkı gözlerinin gördüğü, kulaklarının işittiği şeylerin donuk ve uzak olması gibi. Yarı canlı yahut çeyrek canlı değillerdi. Yaşam kıvılcımlarının zayıfça yanıp söndüğü kemik torbalarıydı. Mola verildiğinde ölü köpekler gibi kayışların içinde yığılıyorlar, kıvılcım sönükleşip soluyor, gider gibi oluyordu. Üstlerine kamçı ya da sopa indiğinde kıvılcım cılızca parlıyor, güçbela ayağa kalkıp sendeleyerek ilerliyorlardı.

Bir gün geldi, iyi huylu Billee düştü ve ayağa kalkamaz oldu. Hal, tabancasını takasta vermişti, o yüzden baltayı aldı, kayışların arasında yatan Billee'nin

kafasına indirdi. Ardından cesedi, kayışını kesip kenara sürükledi. Buck gördü, arkadaşları gördü; bu sonun kendilerine de çok yakın olduğunu biliyorlardı. Ertesi gün, Koona öldü ama beşi hayatta kaldı; kötülük yapamayacak kadar halsiz Joe, bilincini hasta numarası yapamayacak kadar yitirmiş, sakat, topallayan Pike, tek gözlü ama hâlâ işine sadık ve kızağı çekecek çok az gücü kaldığı için kederli Sol-leks, o kış çok fazla yol almamış ve diğerlerinden daha zinde olduğu için daha fazla dayak yemiş olan Teek, ve hâlâ takımın başında olan, ama artık disiplin uygulamayan, uygulamaya uğraşmayan, çoğu zaman zayıflıktan körleşmiş halde, yolu hayal meyal görerek, ayaklarındaki donuk hisle takip eden Buck.

Güzel bir bahar havası vardı, ama ne köpekler ne de insanlar bunun farkındaydı. Güneş her gün erkenden doğuyor, geç saatlerde batıyordu. Sabah üçte şafak söküyor, alacakaranlık gece dokuza dek sürüyordu. Uzun günün tamamı güneş ışığıyla parlıyordu. Kışın ölü sessizliği yerini, canlanan yaşamın görkemli bahar fısıltılarına bırakmıştı. Yaşamın neşesiyle dolu bu fısıltılar toprağın her yerinden yükseliyordu. Uzun don ayları boyunca ölü gibi hiç kıpırdamamış, şimdi yeniden canlanan ve harekete geçen şeylerden yükseliyordu bu fısıltı. Çamların özsuları yükseliyordu. Söğütler ve titrek kavaklar genç tomurcuklar açıyordu. Çalılar ve asmalar yeşil esvaplarına bürünüyordu. Geceleri cırcır böcekleri şarkı söylüyor, gündüzleri emekleyip sürünen her canlı güneşe seriliyordu. Kızıl keklik ve ağaçkakanlar ortaya çıkıyor, ormanı şenlendiriyorlardı. Sincaplar sohbet ediyor, kuşlar şakıyor, yukarıda, güneyden göğü bölen maharetli üçgenler halinde gelen yabani kuşlar ötüyordu.

Her tepenin yamacından akan suyunun damlaları, görünmez pınarların müziği geliyordu. Her şey eriyor, eğiliyor ve çıtırdıyordu. Yukon, kendisini hapseden buzu kırmaya çalışıyordu. Toprak buzu alttan tüketiyor, güneş ise üstten eritiyordu. Hava delikleri meydana geliyor, yarıklar belirip yayılıyordu; ince buz katmanları tek parça haline nehre yuvarlanıyordu. Uyanan yaşamın bu patlayışı, parçalanışı ve zonklayışının ortasında, parlayan güneşin ve usulca iç çeken meltemlerin altında iki adam, bir kadın ve köpekler ölüme yürüyen yolcular gibi sendeleyerek ilerliyordu.

Köpekler yığılır, Mercedes ağlayıp kızağın üstünde gider, Hal zararsızca küfreder ve Charles'ın gözleri hüzünle sulanırken, White Nehri'nin ağzındaki John Thornton'ın kampına vardılar. Durduklarında köpekler ölü gibi yere yığıldı. Mercedes gözlerini kuruladı ve John Thornton'a baktı. Charles dinlenmek için bir kütüğün üstüne oturdu. Her yeri tutulmuştu, oldukça yavaş bir şekilde, zahmetle çöktü. Konuşmayı Hal yaptı. John Thornton huş ağacı dalından yaptığı balta sapını yontuyor, son dokunuşları yapıyordu. Yontup dinledi, tek heceli yanıtlar, sorulduğunda kısa ve net öğütler verdi. Bu tür insanları tanıyordu, öğüt verirken uygulamayacaklarından emin bir şekilde konuşuyordu.

Thornton'ın, erimiş buzun üstünde yolu daha fazla zorlamamaları uyarısına Hal'ın yanıtı, "Yukarıdayken bize yolun alt kısmının çöktüğünü, yapacağımız en iyi şeyin yolculuğu ertelemek olduğunu söylemişlerdi," oldu. "White Nehri'ne varamayacağımızı söylemişlerdi, ama işte buradayız." Son sözcüklerde alaycı bir zafer havası vardı.

"Doğru söylemişler," diye yanıtladı John Thornton. "Alt taraf her an çökebilir. Bu yolu yalnız aptallar, aptal şansı yardımıyla geçebilirdi. Dosdoğru söyleyeyim, Alaska'daki tüm altın için bile bu buzun üstünde gövdemi riske atmam."

"Sanırım aptal olmadığın için," dedi Hal. "Ne olursa olsun Dawson'a gideceğiz." Kamçısını açtı. "Hadi, kalk Buck! Hop! Kalk! Haydi!"

Thornton yontmaya devam etti. Bir aptalla aptallığı arasında girmenin faydasız olduğunu biliyordu, birkaç aptalın bir eksik ya da bir fazla olması bir şeyi değiştirmezdi.

Ama takım emir üstüne ayaklanmadı. Darbelerin onları ayaklandırdığı aşamayı geçeli çok olmuştu. Kamçı insafsız emirlerle oraya buraya iniyordu. John Thornton dudaklarını sıktı. Sol-leks sürünerek ayaklarının üstünde doğrulan ilk köpek oldu. Onu Teek izledi. Acıyla yalpalayan Joe da kalktı. Pike acı içinde çabalıyordu. Yarı doğrulmuşken iki kere yere yığıldı, üçüncü denemede ayağa kalkmayı başardı. Buck çabalamadı. Düştüğü yerde sessizce yatıyordu. Kamçı tekrar tekrar üstüne indi, ama ne inledi ne de mücadele etti. Thornton defalarca ağzını açıp konuşacak oldu, ama fikrini değiştirdi. Gözleri nemlendi, kamçı inip kalkmaya devam ederken doğruldu, kararsız bir halde ileri geri yürümeye başladı.

Buck ilk kez işini yapmıyordu; bu, Hal'ın öfkeye kapılması için kendi içinde yeterli bir sebepti. Kamçıyı geleneksel sopayla değiştirdi. Buck üstüne inen sopa darbelerinin yağmuru altında kıpırdamayı reddetti. Arkadaşları gibi onun da kalkmaya gücü yoktu, ama onlardan farklı olarak, kalkmamaya karar vermişti. Belli

belirsiz, eli kulağında felaketi hissediyordu. Kıyıda ilerlerken bu his güçlenmiş, onu hiç terk etmemişti. Tüm gün ayağının altındaki ince ve erimiş buzu hissetmişti; sahibinin onu ilerletmeye çalıştığı buzun üstünde yaklaşan felaketi sezmiş gibiydi. O kadar acı çekmiş, ölüme o kadar yaklaşmıştı ki, darbeler çok acı vermiyordu. Sopa inip kalkmaya devam ederken içindeki yaşam enerjisi titreyip söndü. Neredeyse bitmişti. Tuhaf şekilde uyuşmuş hissediyordu. Sanki çok uzaktan, yenildiğinin bilincindeydi. Acıya ilişkin son duyum da onu terk etti. Artık bir şey hissetmiyor, sopanın bedenindeki etkisini belli belirsiz duyabiliyordu. Ama bu artık onun bedeni değildi, bedeni çok uzakta gibiydi.

Ve sonra aniden, uyarı olmaksızın, bir hayvan çığlığını andıran anlaşılmaz bir haykırmayla John Thornton sopayı savuran adama saldırdı. Hal, sanki üzerine ağaç düşmüş gibi geri savruldu. Mercedes çığlık attı. Charles hüzünle baktı. Gözlerini kuruladı ama her yeri tutulduğu için kalkmadı.

John Thornton kendini kontrol etmeye çalışarak Buck'ın başında durdu, konuşamayacak kadar öfke doluydu.

"Bu köpeğe bir kez daha vurursan seni öldürürüm," diyebildi en sonunda, sesi boğuk çıkıyordu.

Geri dönüp ağzındaki kanı silen Hal, "O benim köpeğim," dedi. "Yolumdan çekil yoksa seni de pataklarım. Dawson'a gideceğim."

Thornton, adam ile Buck arasında durdu. Aradan çekilmeye niyeti yok gibiydi. Hal uzun av bıçağını çekti. Mercedes haykırdı, ağladı, güldü; kendini kaotik bir isteriye bıraktığı besbelliydi. Thornton balta sapıyla

Hal'ın parmaklarına vurdu, bıçak yere düştü. Hal bıçağı almaya çalışırken tekrar eline vurdu. Sonra eğildi, bıçağı kendisi aldı ve iki darbeyle Buck'ın kayışlarını kesti.

Hal'ın dövüşecek gücü kalmamıştı. Üstüne üstlük ellerinde, daha doğrusu kollarında kız kardeşi vardı. Buck da artık kızak çekmede kullanılamayacak kadar ölüme yakındı. Birkaç dakika sonra kıyıdan uzaklaşıp nehre doğru yol almaya başladılar. Buck gittiklerini duydu ve bakmak için başını kaldırdı; Pike başı çekiyordu, Sol-leks en arkada, tekerdeydi, arada ise Joe ve Teek vardı. Topallıyor ve sendeliyorlardı. Yüklü kızağı Mercedes sürüyordu. Hal öndeki direkten kızağı yönlendiriyor, Charles ise arkada tökezleyerek yürüyordu.

Buck onları izlerken Thornton yanına diz çöküp sert elleriyle nazikçe kırık kemik olup olmadığını araştırdı. Bir sürü morluk ve korkunç açlıktan başka hiçbir şey bulamayıp yoklamayı bıraktığında kızak çeyrek mil uzaklaşmıştı. Köpek ve adam buzun üstünde emekleyen kızağı izledi. Aniden kızağın arkasının bir oluğa düşer gibi battığını, Hal'ın yapıştığı direğin havaya savrulduğunu gördüler. Kulaklarına Mercedes'ın çığlığı geldi. Charles'ın dönüp geriye doğru bir adım attığını gördüler, ardından tüm buz katmanı çöktü, köpekler ve insanlar gözden kayboldu. Görüp görülecek tek şey, büyüyen bir delikti. Alt kısım yoldan kopmuştu.

John Thornton ve Buck birbirlerine baktı.

"Seni zavallı şeytan," dedi John Thornton. Buck elini yaladı.

VI

SEVGİ UĞRUNA

John Thornton'ın ayağı geçen aralıkta donduğunda, ortakları onu dinlenip iyileşmesi için bırakmış, tomruklardan sal yapıp Dawson'a gitmek için nehrin yukarısına doğru yollarına devam etmişlerdi. Buck'ı kurtardığı sırada hâlâ hafifçe topallıyordu, ama süregiden sıcak havaların da yardımıyla en ufak bir aksama bile kalmadı. Ve burada, uzun bahar günleri boyunca nehrin kıyısında yatarak, akan suyu izleyerek, tembelce kuşların şarkılarını, doğanın mırıltılarını dinleyerek Buck da yavaş yavaş gücünü geri kazandı.

Üç bin mil yol aldıktan sonra dinlenmek çok iyi gelir; Buck'ın yaraları iyileşir, kasları dolgunlaşır ve kemiklerinin üstü yine etle kaplanırken tembelleştiğini de itiraf etmek gerekir. Yeri gelmişken, hepsi –Buck, John Thornton, Skeet ve Nig– boş boş geziyor, onları Dawson'a taşıyacak salın gelmesini bekliyorlardı. Skeet,

Buck'la hemen arkadaşlık kuran küçük bir İrlanda av köpeğiydi. Ölümle burun buruna gelen Buck onun ilk hamlelerine gücenebilecek durumda değildi. Skeet'te kimi köpeklerin sahip olduğu hekimlik özelliği vardı; anne kedinin yavrularını yalaması gibi, o da Buck'ın yaralarını yalayıp temizliyordu. Her sabah, düzenli olarak Buck kahvaltısını bitirdikten sonra kendi belirlediği görevine koyuluyordu, tâ ki Buck, tıpkı Thornton'ın ilgisini aradığı gibi, onun özenli bakımını da arar hale gelene dek. Benzer biçimde arkadaş canlısı olan ama duygularını daha az belli eden Nig, gülen gözleri ve sınırsız iyilik barındıran yapısıyla yarı tazı yarı İskoç tazısı, kocaman siyah bir köpekti.

Bu köpekler, Buck'ı şaşırtarak ona karşı kıskançlık belirtisi göstermemişlerdi. Thornton'ın şefkat ve yüceliğini onlar da paylaşır gibiydi. Buck güçlenirken aklını çelip onu, Thornton'ın da katılmaktan kendini alamadığı her tür saçma oyuna çekmişlerdi; bu yolla Buck iyileşme dönemi boyunca koşup oynamış ve yeni bir yaşama başlamıştı. İlk kez sevgiyi, gerçek, tutku dolu sevgiyi tadıyordu. Bu, Yargıç Miller'ın güneşin eksik olmadığı Santa Clara Vadisi'nin aşağısındaki evinde hiç yaşamadığı bir şeydi. Yargıcın oğullarıyla avlanıyor ve yürüyüş yapıyordu. Bu bir iş ortaklığıydı; yargıcın torunlarıyla birlikteyken bir tür azametli koruyucuydu; yargıcın kendisiyle ise ağırbaşlı ve temkinli bir arkadaşlığı vardı. Ama içinde hummalı ve yakıcı sevdayı, taparcasına sevdayı, çılgınca sevdayı uyandıran kişi John Thornton olmuştu.

Bu adam hayatını kurtarmıştı, bu önemliydi ama dahası, Thornton ideal efendiydi. Diğer adamlar köpeklerinin huzuruyla bir ödev ve ticari çıkar duygusuyla il-

gilenirdi; Thornton köpeklerinin huzurunu, kendi öz çocuklarıymış gibi gözetirdi, çünkü başka türlüsü elinden gelmiyordu. Bu kadarla da kalmazdı. Nazik bir karşılamayı ya da neşeli bir söz söylemeyi asla unutmazdı; oturup onlarla uzun uzun konuşmak (buna "laklak etmek" diyordu) köpekler kadar ona da keyif veriyordu. Kendine özgü bir tarzda Buck'ın kafasını sertçe ellerinin arasına alıyor, kafasını Buck'ın kafasına dayayıp onu ileri geri sallıyor, bir yandan da Buck'a aşk sözcükleri gibi gelen kötü sözler söylüyordu. Buck bu sert kucaklamadan, fısıldanan bu sövgülerden daha büyük bir keyif tatmamıştı; her ileri geri hamlede kalbi bedeninden çıkacak gibi oluyor, anlatılmaz bir coşku yaşıyordu. Serbest kalınca ayakları üstüne fırlıyor, gülen ağzı, anlamlı gözleri ve dile gelmemiş seslerle titreşen gırtlağıyla öylece, hareketsiz duruyordu; John Thornton saygı dolu bir sesle "Tanrım! Neredeyse konuşuyorsun!" diye haykırıyordu.

Buck'ın sevgisini göstermek için kullandığı, neredeyse can yakan bir numarası vardı. Thornton'ın elinin ağzına alıyor ve o kadar sıkıyordu ki, dişlerinin izi bir süre adamın etinde kalıyordu. Nasıl Buck sövgünün sevda sözcükleri olduğunu biliyorsa, adam da bu şakadan ısırığın, okşama olduğunu biliyordu.

Ancak Buck çoğu zaman sevgisini tapınarak ifade ediyordu. Thornton ona dokunduğunda ya da onunla konuştuğunda mutluluktan çılgına dönüyordu, ama bu hediyeleri aramıyordu. Burnunu Thornton'ın elinin altına sokup sevilene kadar dürtüklemeyi alışkanlık haline getiren Skeet'ten ya da sessizce yaklaşıp kocaman kafasını Thornton'ın dizine koyan Nig'den farklı olarak, Buck uzaktan hayranlık duymaktan memnundu. Saat başı, Thornton'ın ayaklarının dibine, hevesli ve pürdikkat

uzanır, yüzüne gözlerini dikip onu izler, incelerdi. Keskin bir ilgiyle yüzünden geçip giden ifadeleri, her hareketi ya da mimiği takip ederdi. Yahut duruma göre daha uzağa, yana ya da arkaya uzanır, adamın hatlarını ve rastgele hareketlerini izlerdi. Paylaştıklarına benzer duygudaşlıklarda olduğu gibi, sık sık Buck'ın bakışının gücü John Thornton'ın başını çevirmesine neden olurdu; Thornton konuşmadan bakışına karşılık verir, Buck'ın kalbi neşe saçarken onun da kalbi ışıl ışıl gözlerinden akardı.

Kurtarılmasının üstünden uzun bir zaman geçtikten sonra Buck, Thornton'ın gözünün önünden ayrılmasını istemedi. Çadırdan çıkıp tekrar içeri girdiği âna dek Buck peşinden ayrılmıyordu. Kuzey'e geldiğinden bu yana tanıdığı geçici sahipleri, içine hiçbir sahibin kalıcı olamayacağı yönünde bir korku ekmişti. Thornton'ın da Perrault, François ve İskoç melez gibi hayatından çıkıp gideceğinden korkuyordu. Geceleri düşlerinde bile bu korku peşini bırakmıyordu. Böyle zamanlarda silkinip uyanır, soğuğa, çadırın eteklerine sürünür, orada oturup sahibinin soluklarının dinlerdi.

John Thornton'a beslediği, usulca uygarlaşmanın belirtisi olan bu büyük sevgiye karşın, Kuzey'in içinde uyandırdığı ilkel güç, onu canlı ve etkin kalmıştı. Ateşten ve dam altından doğan sadakat ve bağlılığı hâlâ içinde besliyordu, ancak yabanıllığını ve kurnazlığını da koruyordu. Kuşaklar boyu uygarlaşmanın izleriyle damgalanmış uysal bir Güney köpeğinden çok, yabana ait, yabandan gelip John Thornton'ın ateşinin başına kurulmuş bir şeydi. Büyük sevgisi yüzünden bu adamdan çalamazdı ama başka bir kampta, başka bir adamdan çalmak konusunda bir an duraksamazdı. Kurnazlığı, yakalanmadan çalmasına olanak verirdi.

Yüzü ve bedeni köpek ısırıklarıyla çentik çentikti; her zamanki gibi hararetle, hatta daha kurnazca dövüşüyordu. Skeet ve Nig dalaşılmayacak kadar iyi huyluydu, ayrıca onlar John Thornton'a aitti; ama soyu ne olursa olsun, ne kadar cesur olursa olsun yabancı bir köpek hızla Buck'ın üstünlüğünü kabul ediyor ya da kendini dehşetli bir düşmanla ölümüne bir savaşın içinde buluyordu. Ve Buck acımasızdı. Sopa ve diş yasasını iyi öğrenmişti; asla yakaladığı avantajı elden bırakmıyor, ölüme uzanan yolda asla düşman karşısında geri çekilmiyordu. Dersini Spitz'den, polisin ve postanın savaşçı köpeklerinden almıştı; orta yol olmadığını biliyordu. Ya hükmedersin ya da hükmedilirsin. Merhamet göstermek bir zayıflıktı. İlkel yaşamda merhamet yoktu. Yanlış anlaşılır, korku sanılırdı ve böylesi yanlış anlaşılmalar ölüm demekti. Öldür ya da öl, ye ya da yem ol, kural buydu ve zamanın derinliklerinden gelen bu emre uyuyordu.

Görüp geçirdiği günlerden, içine çektiği nefeslerden daha yaşlıydı. Geçmişle şimdiyi birbirine bağlıyordu; ardındaki sonsuzluk güçlü bir ritimle içinde atıyordu, öyle ki gelgitin dansı gibi, mevsimlerin dansı gibi sallanıyordu. Geniş göğüslü, beyaz dişli, uzun tüylü köpek Buck, John Thornton'ın ateşinin başında oturuyordu, ama arkasında her türden köpeğin, yarı kurtların ve vahşi kurtların gölgesi vardı; ısrarlı ve kışkırtıcı, yediği yemeğin tadına varıyor, içtiği suya susuyor, onunla rüzgârı kokluyor, ormandaki yaban yaşamın seslerini onunla dinliyor, sesleri ona anlatıyor, uykuya yattığında onunla yatıyor, onunla birlikte ve onun ötesinde düş görüyor; düşlerin kendisi haline geliyorlardı.

Bu gölgeler o denli buyurgan çağırıyordu ki, her geçen gün insan türü ve insan türünün talepleri ondan uzaklaşıyordu. Ormanın derinliklerinden gelen bir çağrı vardı; ne zaman bu çağrıyı duysa, ateşe ve ateşin çevresindeki çiğnenmiş toprağa sırtını dönüp ormanın içine dalmak zorunda olduğunu hissediyordu. Nereye ya da neden, bilmiyor, merak da etmiyordu; çağrı ormanın derinliklerinden bir emir gibi yükseliyordu. Ama ne zaman çiğnenmemiş toprağa basıp yeşil gölgelerin altına girse, John Thornton'a duyduğu sevgi onu ateşin başına geri getiriyordu.

Onu tutan tek şey Thornton idi. İnsan türünün geri kalanı önemsizdi. Şansını deneyen gezginler onu övebilir, okşayabilirdi ama Buck bunlar karşısında soğuktu, taşkın biri oldu mu kalkıp uzaklaşıyordu. Thornton'ın ortakları Hans ve Pete, çoktandır bekledikleri salla oraya varınca, Thornton'a yakın olduklarını görene dek Buck onları görmezden geldi. Bundan sonra da onlara olumlu bir tarzda göz yumdu, onlardan gelen iyilikleri, sanki onlara iyilik yapıyormuş gibi kabul etti. Thornton kadar geniş yürekli insanlardı; toprağa yakın yaşıyor, basit düşünüp net görüyorlardı. Sal, Dawson'daki kereste fabrikasının yanındaki büyük anafora kapılmadan önce Buck'ı ve tarzını anlamışlar, Skeet ve Nig'le kurduklarına benzer bir yakınlık için ısrar etmez olmuşlardı.

Ancak Thornton'a olan sevgisi günbegün artıyor gibiydi. İnsanlar içinde bir tek o, yaz yolculuğunda Buck'ın sırtına yük koyabilirdi. Buck için, Thornton emir verince yapmayacağı şey yoktu. Bir gün (salın gelirini kendilerine ayırmış, Dawson'dan ayrılıp Tanana'nın kaynağına doğru yola koyulmuşlardı) adamlar ve kö-

pekler, yüz metre aşağıdaki çıplak kayalara dimdik inen bir tepenin zirvesinde oturuyorlardı. John Thornton kenarın yanına oturmuştu, Buck da omzundaydı. Thornton'ı düşüncesiz bir heves aldı, Hans ve Pete'in dikkatini çekmek için seslendi. "Atla Buck!" diye bağırdı, kollarını uçurumun üstünde açtı. Bir an sonra Buck'ı yakalamış, ikisi de uçurumun tâ kenarında debeleniyor, Hans ve Pete onları güvenli alana çekmeye çabalıyordu.

Her şey bittikten, hepsi soluklandıktan sonra, "Bu çok tuhaf," dedi Pete.

Thornton başını salladı. "Hayır, harika ve korkunç. Biliyor musunuz, zaman zaman beni korkutuyor."

"O etraftayken sana el uzatacak adamın halini düşünmek istemem," dedi Pete kesin bir ses tonuyla, Buck'a doğru başını salladı.

"Tanrı aşkına," diye katıldı Hans. "Ben de istemem."

Yaklaşık bir yıl sonra, Circle City'de Pete'in kehaneti gerçekleşti. Sinirli ve kötü bir adam olan "Kara Burton", barda acemi çaylağın biriyle kavga çıkarmaya çalışıyordu. Thornton iyi niyetle araya girdi. Buck, alışkanlığı olduğu üzere, kafası patilerinin üstünde köşeye yatmış, sahibinin her hareketini izliyordu. Burton bir uyarı bile yapmadan omzuna yumruk savurdu. Thornton savrulmuştu, düşmekten barın kenarına tutunarak kurtuldu.

İzleyenlerin duyduğu ne bir havlama ne de haykırıştı, daha çok kükremeyi andırır bir sesti. Buck'ın bedeninin yerden yükselip havada süzülerek Burton'ın boğazına doğru atıldığını gördüler. Adam hayatını, kolunu içgüdüsel olarak kaldırmasına borçluydu. Üs-

tünde Buck, yere yuvarlandılar. Bu kez adam kendini korumayı kısmen başardı, boynu yırtıldı. Ardından kalabalık Buck'ın üstüne çullandı, Buck'ı geri çektiler, ama bir cerrah kanamayı kontrol ederken etrafta sinsice dolaşıyor, öfkeyle homurdanıyor, saldırmaya çalışıyor ve düşman sopalarca bertaraf ediliyordu. Olay üstüne bir "madenciler toplantısı" yapıldı, Buck'ın kışkırtıldığına karar verdiler ve Buck serbest bırakıldı. Ama artık üne kavuşmuştu; adı Alaska'daki her kampa yayılmıştı.

Daha sonra, o yılın sonbaharında Buck, John Thornton'ın yaşamını çok farklı bir şekilde, bir kez daha kurtardı. Üç ortak uzun ve dar bir tekneyi Forty Mile deresinin ivinti yerinden indiriyordu. Hans ve Pete kıyıdan yol alıyor, ağaçtan ağaca bağladıkları ince bir Manila halatıyla teknenin yönünü belirliyorlardı. Thornton ise teknede kalmış, bir sırık yardımıyla teknenin inmesine yardım ediyor, kıyıya yön talimatı veriyordu. Kıyıda, tekneyle aynı hizada yol olan Buck da endişeli ve gergin bir halde gözlerini efendisinden ayırmıyordu.

Sualtındaki kayaların nehrin yüzeyine çıktığı çok kötü bir kısımda, Hans halatı çıkarttı. Thornton tekneyi sopayla akıntıya doğru yönlendirirken, halatın ucunu kapıp tekne kayaların arasından geçerken hareketini durdurmak için kıyıya koştu. Tekne kayaların arasından geçti, akıntıya kapılıp uçar gibi nehrin aşağısına gittiği sırada Hans ipi çekti, ama çok aniydi. Tekne sarsılıp tepetaklak kıyıya oturdu, Thornton tekneden uçmuş, akıntının en kötü olduğu yere, hiçbir yüzücünün hayatta kalamayacağı azgın sulara sürüklenmişti.

Buck anında suya atlamıştı. İki yüz elli metre son-

ra, hoyrat bir girdabın ortasında Thornton'a yetişip onu geçti. Kuyruğunu tuttuğunu hissettiğinde, Buck kıyıya yöneldi; muhteşem gücünü kullanarak yüzüyordu. Ama kıyıya doğru ilerleyişleri yavaş, nehrin akışı ise inanılmaz derecede hızlıydı. Aşağıdan, vahşi akıntının daha da vahşileştiği, dev bir tarağın dişleri gibi yol yol yarılarak kayalara çarptığı taraftan ölümcül bir gürleme geliyordu. Aşağıya döküldüğü kısmın başında suyun çekimi dehşet vericiydi, Thornton kıyıya ulaşmalarının olanaksız olduğunu biliyordu. Hızla bir kayaya çarptı, ikincisinin üstüne savruldu ve büyük bir şiddetle üçüncü kayaya yapıştı. Buck'ı bırakarak kayanın kaygan tepesine iki eliyle tutundu ve köpüren suyun gürlemesini bastırarak bağırdı: "Git Buck! Git!"

Buck direnemeyerek sürüklenmeye başladı, umutsuzca mücadele ediyor, ama geriye gidemiyordu. Thornton'ın komutunu yinelediğini duyunca sanki son bakışıymış gibi başını yukarı atarak kısmen sudan çıktı, ardından itaatkâr bir tavırla kıyıya yöneldi. Canını dişine takıp yüzdü. Yüzmenin olanaksız bir hal aldığı, yıkımın başladığı noktada Pete ve Hans tarafından sahile çekildi.

Böyle sert bir akıntıda bir adamın kaygan kayaya ancak birkaç dakika boyunca tutunabileceğini biliyorlardı. Kıyıya, Thornton'ın asılı kaldığı noktanın yukarısına olabildiğince hızla koştular. Tekneyi durdurmak için kullandıkları halatı, boğulmasına sebep olmayacak ve yüzmesine engel olmayacak şekilde, dikkatle Buck'ın boynuna ve omuzlarına bağlayıp onu nehre attılar. Buck cesurca yüzmeye başladı, ama akıntıya dosdoğru girememişti. Thornton'la aynı hizaya, birkaç kulaç öteye geldiğinde hatasını anladı ama iş işten geçmişti. Çaresizce sürüklenip yanından geçti.

Sanki Buck bir tekneymiş gibi, Hans hemen halata asılıp onu durdurdu. Akıntıda sürüklenen Buck'ın üstündeki halat gerildi ve Buck suyun altına çekildi. Kıyıya vurup suyun dışına çekilene dek bedeni suyun altında kaldı. Boğulmak üzereydi. Hans ve Pete üstüne atılıp nefes almasını ve suyu çıkarmasını sağlamaya çalıştı. Sendeleyerek ayaklarının üstünde doğruldu ve düştü. Thornton'ın zayıf sesi kulaklarına geldi, sözcükleri seçemeseler de son gücünü kullandığını biliyorlardı. Sahibinin sesi Buck'ın üstünde elektrik şoku gibi bir etki yarattı, ayağa fırladı ve adamların önünden kıyıya, daha önce suya atıldığı noktaya koştu.

Bir kez daha halat bağlandı ve Buck suya atıldı, bir kez daha, ama bu kez dosdoğru akıntının içine yüzmeye başladı. Bir sefer yanlış hesap etmişti ama ikincisinde bu hatayı yapmayacaktı. Hans gevşemesine izin vermeden halatı azar azar serbest bırakıyor, Pete halatın dolanmasını engelliyordu. Buck, Thornton'ın yukarısında düz bir hatta gelene dek yüzdü, sonra döndü ve bir ekspres trenin hızıyla ona doğru sürüklendi. Thornton Buck'ın gelişini gördü. Buck arkasındaki akıntının tüm gücüyle koçbaşı gibi ona çarpınca uzandı ve iki kolunu tüylü boynuna sımsıkı doladı. Hans halatı ağacın etrafına doladı, Buck ve Thornton suyun altına çekilmişti. Havasız kalıp suyla boğuşarak, kimi zaman biri, kimi zaman diğeri üstte, nehrin sivri zemininde sürüklenerek, kayalara ve ağaçlara çarparak kıyıya yöneldiler.

Thornton, Hans ve Pete'in çektiği sürüklenen bir ağaç gövdesine yüzüstü yapışıp hayli ileri geri sürüklenip kıyıya vardı. Gözlerini açtığı an Buck'a baktı. Nig Buck'ın gevşek ve görünürde cansız bedeni başında oturup ulumaya başlamıştı. Skeet ise ıslak yüzünü ve kapalı

gözlerini yalıyordu. Thornton da yaralı ve perişan haldeydi, dikkatle Buck'ın bedenini inceledi ve üç kaburgasının kırıldığını gördü.

"Karar verilmiştir," dedi. "Burada kamp kuruyoruz." Ve Buck'ın kaburgaları kaynayana, yola çıkabilecek hale gelene dek orada kaldılar.

O kış Dawson'da, Buck başka bir başarı daha sergiledi, belki bu sefer o kadar kahramanca değildi ama bu olay, adının Alaska ün toteminde birkaç kertik yukarı yazılmasını sağladı. Bu başarı özellikle üç adam için çok tatmin ediciydi, çünkü bu olayın sağladığı malzemelere ihtiyaçları vardı. Bu olay, madencilerin henüz adım atmamış olduğu Doğu'ya, el değmemiş topraklara yapmak istedikleri yolculuğa olanak sağlamıştı. Olay, erkeklerin böbürlene böbürlene en sevdikleri köpekler hakkında atıp tuttuğu Eldorado meyhanesinde geçen bir konuşmayla başladı. Ünü sayesinde Buck, bu adamların dilindeydi. Thornton azimle onu savunmaya koyuldu. Yarım saatin sonunda bir adam kendi köpeğinin iki yüz elli kiloluk bir kızağı harekete geçirip çekebileceğini söyledi. Başka bir adam, kendi köpeğinin üç yüz kiloyu çekebileceğini, üçüncüsü ise üç yüz elli kiloyu çekebileceğini iddia etti.

"Peh! Peh!" dedi John Thornton. "Buck beş yüz kiloluk kızağı hareket ettirir."

"Yola çıkarır mı? Elli metre çeker mi?" dedi bir maden kralı olan ve köpeğinin üç yüz elli çekeceğini söyleyip övünen Matthewson.

"Çıkarır, elli metre de çeker," dedi John Thornton serinkanlılıkla.

Matthewson herkesin duyabileceği gibi ağır ağır ve

kararlılıkla, "Tamam," dedi, "cebimdeki bin dolar yapamaz diyor. İşte, şuraya koyuyorum." Böyle diyerek tombul salam boyutunda bir altın tozu kesesini bara çarptı.

Kimse konuşmadı. Thornton'ın blöfünü –eğer blöfse– görmüştü. Thornton kanın yüzüne yürüdüğünü hissetti. Dili onu oyuna getirmişti. Buck'ın beş yüz kiloyu çekip çekemeyeceğini bilmiyordu. Yarım ton! Bu ağırlığı düşününce afalladı. Buck'ın gücüne büyük bir güveni vardı, sık sık bu kadar ağır bir yükü çekebileceğini düşünmüştü ama şimdiye dek, bir düzine adam sessiz ve bekler halde gözlerini ona dikmişken, böyle bir olasılıkla karşı karşıya gelmemişti. Dahası bin doları yoktu, Hans'ın ya da Pete'in de yoktu.

"Kızağım dışarıda, üstünde de on tane elli kiloluk un çuvalı var," diye devam etti Matthewson acımasız bir telaşla, "yani işin o kısmını kafana takma."

Thornton yanıt vermedi. Ne diyeceğini bilmiyordu. Düşünme yetisini kaybetmiş, yeniden kafasının çalışmasını sağlayacak bir şey bulmak için etrafa bakınan bir adamın boş bakışlarıyla, gözlerini bir yüzden ötekine çeviriyordu. Gözleri altın kralı ve eski dostu olan Jim O'Brien'nın yüzüne takıldı. Bu yapmayı asla düşleyemeyeceği bir şeye onu cesaretlendiren bir işaret oldu adeta.

"Bana bin dolar borç verir misin?" dedi neredeyse fısıldayarak.

"Tabii," diye yanıtladı O'Brien, irice bir keseyi Matthewson'ınkinin yanına küt diye bıraktı. "Ama senin canavarın bu işi başaracağına pek aklım yatmıyor John."

Eldorado'nun müşterileri bu denemeyi görmek için sokağa döküldü. Masalar boşalmıştı, krupiyeler ve oyun

gözcüleri bahsin sonucunu görmek ve bahisleri toplamak için öne çıkmıştı. Kürklere bürünmüş, elleri kolçaklı yüzlerce adam mesafe bırakarak kızağın etrafını çevirdiler. Matthewson'ın beş yüz kilo un yüklü kızağı birkaç saattir dışarıdaydı, keskin soğukta (sıfırın altında altmış derece) kızağın ayakları donmuş, sertleşmiş kara yapışmıştı. Adamlar Buck'ın kızağı kımıldatamayacağı üstüne bire iki bahse girdi. "Yola çıkarmak" deyişi üstüne boş bir tartışma başladı. O'Brien kızağın ayaklarını buzdan çıkarmanın Thornton'ın işi olduğunu, Buck'ın duran kızağı "yola çıkarması" gerektiğini iddia ediyordu. Matthewson ise yola çıkarma deyişinin kızak ayaklarını buzdan çekip kurtarmayı da içerdiği konusunda ısrarlıydı. İddiaya tanık olan adamların çoğu onun tarafını tuttu, böylece Buck'ın kaybedeceği üstüne bahis oranı bire üçe çıktı.

Buck'a para yatıran yoktu. Tek bir kişi bile bunu başarabileceğine inanmıyordu. Thornton aklında şüphelerle bu bahse itilmişti. Şimdi, kızağın kendisi –somut gerçek– önünde kara kıvrılmış on köpeklik takımla karşısındayken bu iş daha da olanaksız gözüküyordu. Matthewson sevinçten uçuyordu.

"Üçe bir!" diye bağırdı. "Bu durumda bir binlik daha koyarım Thornton. Ne dersin buna?"

Thornton'ın şüphesi yüzünden belliydi ama savaşçı ruhu kabarmıştı – bahislerin üstünden uçup giden, olanaksızı kavramayı başaramayan, savaşın gürültüsü dışında her şeye sağır olan savaşçı ruh. Hans ve Pete'i çağırdı. Altın keseleri küçücüktü, kendisininkini de katınca üç ortak ancak iki yüz doları bir araya getirebildiler. Paraları suyunu çekmişti, bu meblağ elde avuçta

olan tüm paralarıydı, ama yine de tereddüt etmeksizin parayı Matthewson'ın altı yüzüne karşı koydular.

On köpekten oluşan takım koşumdan çıkarıldı ve Buck, kendi koşumuyla kızağa bağlandı. Hüküm süren heyecan dalgası onu da etkisi altına almıştı. Bir şekilde John Thornton için muhteşem bir şey yapması gerektiğini hissediyordu. Görkemli biçimde ortaya çıkışıyla hayranlık mırıltıları yükseldi. Tek gram fazlası yoktu, tam formundaydı. Yetmiş beş kilo geliyordu; bu kilonun tamamı cesaret ve kuvvetten oluşuyordu. Kürkü saf ipek gibi parlıyordu. Boynunun aşağısında ve omuzları boyunca yelesi hafiften kabarmıştı, her an biraz daha kalkıyor gibiydi. Derisinin altında sımsıkı kasların belli olduğu muhteşem göğsü ve kalın ön bacakları artık gövdesinin geri kalanıyla orantılı değildi. Adamlar bu kasları elleyip taş gibi sert olduğunu söylediler. Bahisler ikiye bire düştü.

"Yüce Tanrım! Yüce Tanrım!" diye kekeledi son hanedanın üyelerinden bir sonradan görme. "Size sekiz yüz dolar öneriyorum efendim, denemeden önce efendim. Şu haline sekiz yüz dolar."

Thornton başını salladı ve Buck'ın yanına gitti.

Matthewson, "Ondan uzakta durman gerek," diye itiraz etti. "Uzaklaş da rahat hareket etsin."

Kalabalık sessizleşti, yalnızca boş yere ikiye bir öneren kumarbazların sesi duyulabiliyordu. Herkes Buck'ın büyüleyici bir hayvan olduğunu biliyordu, ama on tane elli kiloluk çuval onların gözünde çok ağır çekiyordu. Altın keselerini kaybetmek istemiyorlardı.

Thornton, Buck'ın yanında diz çöktü. Kafasını iki elinin arasına alıp yanağını yanağına dayadı. Her zaman

yaptığı gibi neşeyle sallamadı Buck'ı, usul aşk küfürleri de mırıldanmadı, kulağına fısıldadı. "Benim için Buck, benim için," idi fısıldadığı. Buck, kontrol altında tutmaya çalıştığı heyecanla inledi.

Kalabalık merakla izliyordu. Bu ilişki gitgide daha gizemli oluyordu. Büyüye benziyordu. Thornton ayağa kalkınca Buck kolçaklı elini dişlerinin arasına aldı, hafifçe ısırıp yavaş yavaş, gönülsüzce bıraktı. Bu sözcüklerin değil, sevginin yanıtıydı. Thornton hayli geriye çekilip durdu.

"Şimdi Buck!" dedi.

Buck kayışları gerdi, sonra birkaç santim gevşetti. Bu şekilde öğrenmişti.

"Hadi!" Thornton'ın sesi gergin sessizlikte çınladı.

Buck sağa döndü, gevşek halatı geren bir atılımla, yetmiş beş kiloluk tüm bedenini ele geçiren ani bir fırlayışla hareketini tamamladı. Yük sarsıldı, kızağın ayaklarının altından hafif bir çıtırdama geldi.

"Hadi!" diye emretti Thornton.

Buck, hamlesini bu kez sola doğru yineledi. Çıtırtı çatırtıya dönüştü, kızak olduğu yerde döndü, kızağın ayakları gıcırdayarak birkaç santim yana kaydı. Kızak buzdan kurtulmuş, yola çıkmıştı. Adamlar nefeslerini tutmuştu, ama bunun farkında değillerdi.

"Şimdi, fırla!"

Thornton'ın komutu tüfek atışı etkisi yaptı. Buck, sarsıcı bir hamleyle kendini öne savurdu. Tüm bedeni seferber olmuş, korkunç bir çaba sarf ediyordu. Kasları ipeksi kürkünün altında yaşayan canlılarmış gibi gerilmiş ve şişmişti. Muhteşem göğsü yere yakındı, kafası

öne eğikti, ayakları çılgın gibi uçuyor, pençeleri sıkı karı iki paralel oluk halinde kazıyordu. Kızak sallanıp titredi, biraz ilerledi. Ayaklarından biri kaydı, bir adam yüksek sesle inledi. Ardından kızak bir dizi ani silkinmeler gibi görünen atılımlarla ama aslında hiç durmadan ilerlemeye başladı... İki santim... Üç santim... Beş santim... Kızak ivme kazanırken, silkinmeler belirgin şekilde azaldı. Buck hamlelerini kontrol altına aldı, ta ki kızak ileri doğru düzgün şekilde hareket edene dek.

Adamlar iç çekip yeniden nefes almaya başladı. Bir an için nefes almayı bıraktıklarının farkında değillerdi. Thornton arkadan koşuyor, kısa neşeli sözcüklerle Buck'ı cesaretlendiriyordu. Mesafe ölçülmüştü, Buck elli metrenin sonunu işaretleyen odun yığınına yaklaşırken neşe gitgide arttı, odunları geçip komut üstüne durduğundaysa bir haykırışa dönüştü. Herkes havalara zıplıyordu, Matthewson bile. Şapkalar, kolçaklar havada uçuşuyordu. Kim kimdir bakmadan birbirlerinin elini sıkıyorlardı. Anlamsız bir bağırış çağırış vardı.

Thornton, Buck'ın yanında dizlerinin üstüne düştü. Başını başına dayayıp onu ileri geri sallamaya başladı. Koşup yanlarına gelenler onun Buck'a küfrettiğini, uzun uzun, ateşli ateşli küfrettiğini, usulca ve sevgi dolu küfrettiğini duydu.

"Yüce Tanrım! Yüce Tanrım!" diye kekeledi sonradan görme. "Bin dolar veririm efendim, bin dolar! Bin iki yüz dolar efendim!"

Thornton ayağa kalktı. Gözleri ıslaktı. Yaşlar yanaklarından süzülüyordu. "Efendim," dedi sonradan görmeye, "hayır, efendim. Canınız cehenneme efendim. Size en iyi teklifim bu."

Buck, Thornton'ın elini dişlerinin arasına aldı. ileri geri salladı onu. Sanki ortak bir dürtüyle uyarılmış gibi, izleyenler saygılı bir mesafeye çekildi, kimse bir daha patavatsızlık edip aralarına girmedi.

VII

ÇAĞRININ SESLENİŞİ

Buck, John Thornton için beş dakika içinde bin altı yüz dolar kazanınca, sahibinin, bazı borçlarını ödeyip ortaklarıyla birlikte Doğu'ya, bölgenin tarihi kadar eski bir tarihe sahip olan, efsanevi kayıp madene doğru yola çıkmasına olanak sağlamıştı. Kayıp madeni çok adam aramış, çok azı bulmuştu ve azımsanmayacak bir kısmı da arayıştan hiç dönmemişti. Bu maden trajediye batmış, gizemle örtülmüştü. İlk adam hakkında kimse bir şey bilmiyordu. En eski rivayet ona varmadan kesiliyordu. Tâ en başından bu yana, eski ve köhne bir kulübe vardı. Ölüm döşeğindeki adamlar kulübe ve kulübenin işaretlediği bölgedeki madenin varlığına yemin etmiş, tanıklıklarını Kuzey topraklarında bilinen hiçbir altına benzemeyen külçelerle desteklemişlerdi.

Ama yaşayan hiç kimse bu ganimeti evine götürememişti ve ölüler de ölüydü zaten. Bu yüzden, John

Thornton, Pete ve Hans, yanlarında Buck ve yarım düzine başka köpekle, kendileri kadar iyi birçok adamın ve köpeğin başaramadığını başarmak için Doğu'ya doğru bilinmeyen bir yola açılıyorlardı. Kızakla Yukon'a doğru yetmiş mil çıktılar, Stewart Nehri'nden geçerek sola yöneldiler, Mayo ve McQuestion'ı geçtiler; Steward Nehri'nin kendisi kıtanın omurgasının oluşturan dik zirvelerin arasında geçen bir derecik halini alıncaya dek devam ettiler.

John Thornton insanlardan ya da doğadan fazla şey istemiyordu. Yabandan korkusu yoktu. Bir avuç tuz ve bir tüfekle vahşi doğanın içine dalabilir, nereye isterse, ne kadar isterse yol alabilirdi. Yerliler gibi acele etmeksizin akşam yemeğini gün boyu yol aldığı sırada avlar, eğer av bulamazsa da yerliler gibi yola devam ederdi. Er ya da geç yemek bulacağını bilirdi. Dolayısıyla, Doğu'ya uzanan bu büyük yolculukta yiyecekleri tek şey etti. Kızaktaki yük, esas olarak cephane ve aletlerdi. Zaman problemleri de yoktu, sonsuz geleceğe uzanıyordu yolları.

Buck için, avlanmak, balık tutmak ve tuhaf yerlerde belirsizce gezinmek sonsuz bir haz kaynağıydı. Kimi zaman haftalar boyunca her gün düzenli olarak ilerliyorlardı. Sonra haftalarca orada burada kamp kuruyorlardı, köpekler etrafta geziniyor, adamlar donmuş çamur ve çakılların arasında delik açıp ateş yakıyor, ateşin yanı başında durup altın arama tavalarında durmaksızın toprak yıkıyorlardı. Kimi zaman aç kalıyor, kimi zaman delice ziyafet çekiyorlardı. Bu tamamen avın bereketine ve talihine bağlıydı. Yaz geldi çattı, köpekler ve adamlar yüklerini sırtladılar. Mavi dağ göllerini salla geçip dört mevsim ormanlarından kestikleri kerestelerden yaptık-

ları ince teknelerde, bilinmeyen nehirler boyu indiler, çıktılar.

Aylar geldi geçti, kimsenin olmadığı, ama kayıp kulübe gerçekse bir zamanlar birilerinin geçtiği keşfedilmemiş enginlerde, bir ileri bir geri dolandılar. Yaz fırtınalarında uçurumlardan geçtiler, ormanın sınırı ve bitimsiz kar arasında kalan çıplak dağlarda, gece yarısı güneşinin altında titrediler. Tatarcık ve sinek kaynayan yaz vadilerine düştüler. Buzulların gölgesinde Güney'de övülenler kadar olgun ve güzel çilekler ve çiçekler topladılar. Sonbaharda daha önce yabani kuşların bulunduğu tuhaf, hüzünlü ve sessiz bir göller yöresine girdiler, artık yörede yaşam ya da yaşama dair en ufak işaret yoktu – yalnızca soğuk rüzgârların esintisi, korunaklı yerlerde oluşan buzlar ve ıssız kıyıları yalayan dalgaların melankolisi.

Bir kış daha, uzun zaman önce oradan geçmiş olan adamların silinmiş izlerinde yol aldılar. Bir keresinde ormanın içinde açılmış eski bir patika buldular, kayıp kulübe çok yakın gözüktü. Ama patika hiçliğin ortasında başlıyor ve hiçliğin ortasında bitiyordu. Patikayı kimin, neden açtığı bir sır olarak kaldı. Bir keresinde de geçen zamanın yıktığı, enkaz halinde bir av kulübesine denk geldiler, çürümüş battaniye parçaları arasında Thornton uzun namlulu, çakmaklı bir tüfek buldu. Kuzeybatıdaki ilk günlerinden, bunun bir Hudson Bay şirketi silahı olduğunu biliyordu. O zamanlar bu silah, uzunluğunca kunduz postuna bedeldi. Hepsi buydu – eskiden kulübeye yerleşmiş ve silahı battaniyeler arasında bırakmış adama dair tek bir iz bile yoktu.

Bir kez daha bahar geldi, yolculuklarının sonunda kayıp kulübeyi değilse de geniş bir vadinin içinde, altın

yıkama tavasının dibinde tereyağı gibi kendini gösterdiği sığ bir toz birikintisi buldular. Arayamaya devam etmediler. Çalıştıkları her gün onlara altın tozu ve külçesi halinde binlerce dolar kazandırıyordu. Onlar da her gün çalıştılar. Altını, her biri yirmi kilogram çeken geyik derisinden çuvallara doldurup ladin ağacından yapılmış kulübenin dışına odun gibi istifliyorlardı. Deliler gibi çalışıyorlardı. Günler rüya gibi, birbiri ardına akıp giderken hazinelerini yığıyorlardı.

Köpeklerin, Thornton'ın öldürdüğü eti taşımaktan başka işleri yoktu, Buck ateşin yanında düşlere dalarak uzun saatler geçiriyordu. Artık yapacak çok az iş olduğundan kısa bacaklı, kıllı adamın hayali onu sık sık ziyaret ediyor, Buck ateşin başında gözlerinin kırpıştırarak, anımsadığı diğer dünyada onunla gezintiye çıkıyordu.

Bu dünyada en belirgin unsur korku gibiydi. Kıllı adamı ateşin başında, kafasını dizlerinin arasına koyup ellerinin tepesinde birleştirmiş uyurken izleyen Buck, onun huzursuz uyuduğunu, sık sık irkilip uyandığını, uyandığı zamanlarda korkuyla karanlığa bakıp ateşe biraz daha odun attığını görüyordu. Deniz kenarında, sahilde yürüyorlar. Kıllı adam orada deniz kabukluları topluyor ve topladığı gibi de yiyordu. Bu sırada gözleri olası gizli bir tehlikeye karşı her tarafı tarıyordu. Bacakları bir tehlike görür görmez rüzgâr gibi kaçmaya hazırdı. Buck adamın hemen ardındaydı, sessizce dolaştıkları ormanda tetikte ve pürdikkattiler, her ikisinin de kulakları dikilmiş, kıpır kıpırdı. Burun delikleri titriyordu, zira adam da Buck kadar keskin koku alıyor ve duyuyordu. Kıllı adam ağaçlara sıçrayıp orada da yerde olduğu kadar hızlı yol alabiliyordu. Kollarıyla daldan dala atlayarak kimi zaman metrelerce ilerliyor, bir dalı

tutup diğerini bırakıyor, asla düşmüyor ve kaymıyordu. Aslına bakılırsa, ağaçların arasında da yerdeki kadar evinde görünüyordu; Buck'ın kıllı adamın tüneyip uyurken sımsıkı dallarına yapıştığı ağaçların altında, tetikte uyuyarak geçirdiği gecelere ilişkin anıları vardı.

Kıllı adama ilişkin hayallere çok yakın olan, hâlâ ormanın derinliklerinden seslenen çağrıydı. Çağrı, içini büyük bir huzursuzluk ve tuhaf arzularla dolduruyordu. Anlaşılmaz, hoş bir memnuniyet hissetmesine neden oluyordu; ne olduğunu bilmediği vahşi özlem ve heyecanların farkındaydı. Kimi zaman sanki elle tutulur bir şeymiş gibi çağrının peşinden ormana gidiyor, ruh haline göre usulca ya da meydan okurcasına havlıyordu. Burnunu soğuk ağaç yosunlarının içine ya da uzun çimenlerin yetiştiği kara toprağa sokuyor, bereketli yeryüzünün kokusunu içine çekip keyifle homurdanıyordu. Yahut gizlenir gibi, saatler boyunca yıkılmış ağaçların mantar kaplı gövdeleri arkasına çömelip hareket eden ve ses çıkaran her şey karşısında gözlerini dört açıyor, kulak kesiliyordu. Belki de böyle yatarak anlayamadığı bu çağrıyı şaşırtmayı umuyordu. Ama bunları neden yaptığını bilmiyordu. Haklarında hiç mi hiç düşünmeden, bunları yapmaya zorlanıyordu.

Dayanılmaz dürtüler onu ele geçirmişti. Kampta yatmış, güneşin altında tembelce uyuklarken aniden kafası kalkar, kulakları etrafı dikkatle dinleyerek dikilir, ayaklarının üstüne fırlayıp koşmaya başlardı. Saatler boyunca ormanın içindeki yollarda ve deste deste koni çiçeklerinin olduğu açık alanlarda koşardı. Kurumuş su yataklarında koşmayı ve sürünmeyi, ağaçların içindeki kuşların yaşantısını gözetlemeyi çok seviyordu. Gün boyu yerinden kalkmaksızın çalıların altına yatıp kızıl

kekliklerin tıkır tıkır, kasıla kasıla yürüyüşünü izleyebilirdi. Ama özellikle sevdiği şey, yaz gecelerinde, gece yarısı loş alacakaranlıkta koşmak, ormanın bastırılmış, uykulu homurtularını dinlemek, insanların kitap okuması gibi, işaretleri ve sesleri okumak ve çağıran gizemli şeyi –ister uyanık olsun ister uykuda, sürekli kendisini çağıran o şeyi– aramaktı.

Bir gece irkilerek uykudan uyandı, gözleri heyecan doluydu. Burun delikleri titriyor, kokluyordu, yelesi dalga dalga kabarmıştı. Ormandan çağrı sesleniyordu (ya da çağrının bir notası, zira birçok notası vardı), daha önce hiç olmadığı kadar açık ve belirgindi – uzun ama Sibirya kurtlarının çıkardığı sese benzemeyen bir uluma. Bu sesi tanıyordu, aşina olduğu, daha önce duyduğu bir sesti bu. Fırlayıp, uyuyan kamptan geçti ve hızlı bir sessizlik içinde ormana daldı. Çığlığa yaklaştıkça, her adımını dikkatle atarak daha da yavaşladı, ağaçların arasındaki kayraya vardı ve kalçası üstünde doğrulmuş, burnuyla göğü işaret eden ince, uzun bir gri kurt gördü.

Buck hiç ses çıkarmamıştı, ama kurt ulumayı kesip varlığını hissetmeye çalıştı. Buck yarı çömelmiş halde, bedeni kasılmış, kuyruğu düz ve gergin, ayakları olağandışı bir dikkatle yere değerken açıklığa sessizce sokuldu. Her hareket tehditle karışık bir dostluk önerisi ortaya koyuyordu. Bu, avlanan vahşi hayvanların tanışmasını gösteren tehditkâr bir ateşkesti. Ama kurt görüş alanından kaçtı. Onu yakalamak için büyük bir coşku duyan Buck, çılgın zıplamalarla peşinden koştu. Onu çıkmaz bir geçide, bir kütüğün yolu kapattığı dereye doğru koşturdu. Kurt, Joe ve köşeye kıstırılmış tüm Sibirya kurtları gibi arka ayaklarının üstünde döndü, tüyleri diken

diken olmuş bir halde hırladı. Hızlı ve art arda dişlerini birbirine çarpmaya başladı.

Buck saldırmadı ama etrafında döndü ve arkadaşça hamlelerle onu kuşattı. Kurt şüphe ve korku içindeydi. Buck onun üç katı ağırlığındaydı, başı Buck'ın omzuna gelmiyordu bile. Şansını gözden geçirip ileri atıldı, kovalamaca yeniden başladı. Kötü durumda olmasına, Buck'ın ona kolaylıkla yetişememesine karşın, defalarca köşeye sıkıştı ve aynı şey tekrarlandı. Buck'ın kafası gövdesiyle aynı hizaya gelinceye dek koşuyor, köşeye sıkışınca ilk fırsatta yine ileri atılmak için kendi etrafında dönüyordu.

Ama sonunda Buck'ın inadı sonuç verdi. Kötü bir niyeti olmadığını anlayan kurt sonunda Buck'la burun buruna gelip onu kokladı. Ardından arkadaş oldular ve acımasız hayvanların acımasızlıklarını yalancı çıkaran gergin, yarı çekingen bir tarzda oyun oynadılar. Bir süre oynadıktan sonra kurt bir yere gitmekte olduğunu açıkça gösteren bir şekilde yürümeye başladı. Buck'ın da gelmesini istediğini belli etti, ikisi hüzünlü alacakaranlıkta, dere yatağının yukarısına, derenin doğduğu boğazdan ve yükseldiği yamaçtan geçip gittiler.

Nehir havzasının karşı tarafındaki yokuştan büyük ormanların ve birçok akarsuyun uzandığı düzlük bir bölgeye vardılar, bu alanda ara vermeden saatlerce koştular, güneş gitgide yükseliyor ve ortalık ısınıyordu. Buck vahşi bir hoşnutluk içindeydi. Sonunda çağrıya yanıt verdiğini, ormandaki kardeşiyle yan yana kuşkusuz çağrının geldiği yere doğru koştuğunu biliyordu. Eski anılar hızla aklına üşüşüyordu, eskiden onların gölgesi olan gerçekliklere heyecanlandığı gibi, şimdi

onlara heyecanlanıyordu. Bunu daha önce, belli belirsiz anımsanan dünyada bir yerde yapmıştı ve şimdi yeniden yapıyordu. Açık, üzerinde adım atılmamış toprak ayaklarının altında, geniş gökyüzü başının üstünde, özgürce koşuyordu.

Bir akarsuyun yanında su içmek için durdular ve durunca Buck, John Thornton'ı anımsadı. Oturdu. Kurt, çağrının geldiği yere doğru yola koyuldu, sonra Buck'a döndü, burun buruna gelip koklaştılar. Onu cesaretlendirmek ister gibi hareketler yaptı. Ama Buck arkasını döndü ve gerisin geri yürümeye başladı. Vahşi kardeşi usulca sızlanarak neredeyse bir saat yanında koştu. Daha sonra oturdu, burnunu yukarı kaldırdı ve ulumaya başladı. Bu hüzünlü bir ulumaydı, Buck durmaksızın yoluna devam ederken sesin, uzakta kaybolana dek, gitgide sönükleştiğini duydu.

Buck kampa girdiğinde, John Thornton akşam yemeğini yiyordu, çılgın bir sevinçle adamın üstüne atlayıp onu devirdi, tırmanıp yüzünü yalamaya, elini ısırmaya başladı –John Thornton'ın deyişiyle "maskaralık yaptı"– Thornton ise Buck'ı ileri geri sallıyor ve sevgiyle küfürler savuruyordu.

İki gün iki gece boyunca Buck kamptan hiç ayrılmadı, Thornton'ı gözünün önünden hiç ayırmadı. Çalışırken takip etti, yemek yerken izledi, gece battaniyelerin içine girerken ve sabaha battaniyelerin arasından çıkarken gözleri üstündeydi, ama iki gün sonra ormandan gelen çağrı hiç olmadığı kadar buyurgan bir şekilde seslenmeye başladı. Buck'ın huzursuzluğu tekrar çöktü üstüne, vahşi kardeşinin, yar boyunca uzanan güleç toprakların, geniş orman boyu yan yana koşmanın anısı

yakasının bırakmaz oldu. Bir kez daha ormana gitti ama vahşi kardeşi gelmedi; uzun geceler boyu kulak kesildiyse de hüzünlü uluma bir daha duyulmadı.

Geceleri dışarıda geçirmeye, kamptan günlerce uzak kalmaya başladı; bir keresinde nehir yatağının başındaki yarı geçti, ormanların ve akarsuların diyarına indi. Orada bir hafta kadar gezinip vahşi kardeşe ait izler aradı, yolculuk sırasında avını yakaladı, hiç bıkmayacakmış gibi, rahat, eşkin bir yürüyüşle yol aldı. Bir yerlerde denize dökülen geniş bir akarsuda somon avladı. Bu akarsuyun yanında, kendisi gibi avlanırken sivrisineklerce kör edilmiş, orman boyunca dehşet içinde çaresizce koşan büyük kara bir ayıyı öldürdü. Kör olmasına rağmen zorlu bir mücadele olmuş, Buck'ın yırtıcılığının son gizli kalıntılarını da uyandırmıştı. İki gün sonra, öldürdüğü ayının yanına dönünce on kadar kutup porsuğunu leşin başında kavga eder buldu, onları çil yavrusu gibi dağıttı. Kaçanlar, artık kavga edemeyecek durumda olan iki arkadaşlarını geride bıraktılar.

Kana susamışlık, daha önce hiç olmadığı kadar güçlü hale geldi. O bir katildi, avlanan bir şeydi; canlı şeylerden besleniyor, kimseden yardım almadan, yapayalnız, kendi gücü ve maharetiyle yaşıyor, yalnızca güçlünün hayatta kaldığı düşman bir çevrede büyük başarıyla hayatta kalıyordu. Tüm bunlar nedeniyle kendiyle gurur duyuyordu. Bu gurur fiziksel varlığında da bulaşıcı bir hastalık gibi kendini gösteriyordu. Tüm devinimlerinde kendini ortaya koyuyordu, her kasının hareketinde belirgindi, bedenini taşıyış tarzında adeta dile gelip konuşuyordu. Muhteşem kürkünü daha da görkemli hale getiriyordu. Burnu ve gözlerinin üstüne gelişigüzel serpiştirilmiş kahve tüyler ve göğsünün tam

ortasından aşağı inen beyaz tüy demetleriyle, soyun en irisinden iri olan dev kurtla karıştırılması gayet olasıydı. St. Bernard, babasından iriliği ve ağırlığı miras almıştı ama bu iriliğe ve ağırlığa şekil veren çoban köpeği olan annesiydi. Burnu uzun bir kurt burnuydu, ama kurtlarınkinden daha iriydi, biraz geniş olan kafası devasa boyutta bir kurt kafasıydı.

Kurnazlığı, kurt kurnazlığıydı, vahşi bir kurnazlıktı. Zekâsı, çoban köpeğinin ve St. Bernard'ın zekâsıydı. Tüm bunlar, bir de okulların en yırtıcısında kazanılmış deneyim onu yabanda gezinen her akıllı hayvan kadar korkunç kılmıştı. Katı bir et diyetiyle yaşayan etobur bir hayvan olarak irileşmişti, yaşamının zirvesinde güç ve erkeklikle dolup taşıyordu. Thornton, okşayan elini sırtından geçirdiğinde elini çıtırtılar izliyor, her kıl, dokunuşla birlikte, hapsedilmiş manyetizmasını boşaltıyordu. Beyni ve bedeni, sinirleri ve lifleri, her parçası en hassas seviyedeydi, tüm parçalar arasında kusursuz bir denge ve uyum vardı. Eylem gerektiren görüntülere, seslere, olaylara yıldırım hızıyla yanıt veriyordu. Bir Sibirya kurdunun saldırı karşısında savunmaya geçmek ya da saldırmak için fırlayabileceğinin iki katı hızla fırlıyordu. Hareketi görüyor ya da sesi duyuyor ve başka bir köpeğin yalnızca gördüğünü ya da duyduğunu kavramak için harcadığı süreden daha kısa zamanda tepki veriyordu. Anında algılıyor, karara varıyor ve yanıt veriyordu. İşin aslı, algılama, karara varma ve yanıt verme art arda oluyordu, ama bunlar arasında geçen zaman aralığı o kadar kısaydı ki, eşzamanlı görünüyorlardı. Kasları dirimle dolup taşıyor, çelik yaylar gibi keskin, harekete geçiyordu. Yaşam, görkemli bir sel gibi hareketleniyordu içinde. Hoşnut ve coşkun bir yaşam. Öyle

ki bu coşkunluk, dışarı taşacak ve tüm dünyayı saracak gibiydi.

Bir gün, ortakları Buck'ın kamptan uzaklaşmasını izlerken, John Thornton, "Onun gibi köpek dünyaya gelmemiştir," dedi.

"Özene bezene yaratmış Tanrı," dedi Pete.

"Tanrı aşkına, Bence de öyle," diye onayladı Hans.

Onun kamptan uzaklaştığını gördüler, ama ormanın mahremiyeti içine girdiğinde gerçekleşen hızlı ve dehşetli dönüşümü görmediler. Artık yürümüyordu. Hemen yabana ait bir şey haline gelmişti; kedi gibi sessizce etrafta dolanıyordu, gölgeler arasında bir görünüp bir kaybolan geçici bir gölgeydi. Her siperi nasıl değerlendireceğini, yılan gibi karnının üstünde sürünmeyi ve yılan gibi atılıp saldırmayı biliyordu. Bir kar tavuğunu yuvasından kapabiliyor, uyuyan bir tavşanı öldürebiliyor ve daldan dala bir saniye geç atlayan sincabı havada yakalayabiliyordu. Ne durgun sulardaki balıklar onun için fazla hızlıydı, ne de barajlarını onaran kunduzlar yeterince dikkatli. Gereksiz yere öldürmüyor, yemek için öldürüyordu. Kendi öldürdüğü yemeği tercih ediyordu. Böyle böyle orman gezilerine gizli bir eğlence katıldı. Sincapları yakalayıp tam öldürecekken gitmelerine izin veriyor, ölüm korkusuyla ciyaklayarak ağaç tepelerine tırmanmalarını izliyor ve bundan büyük keyif alıyordu.

Sonbahar gelince kışı karşılamak için ağır ağır alçak ve ılıman vadilere yol alan geyiklerin sayısı arttı. Buck şimdiden, başıboş gezen yarı büyümüş bir yavruyu alt etmişti ama daha büyük, daha görkemli bir av yakalamak için güçlü bir istek duyuyordu. Bir gün, akarsuyun

başındaki yarda bu fırsat karşısına çıktı. Yirmi geyikten oluşan bir sürü akarsuların ve ormanların olduğu bölgeden geçti, başlarında devasa bir erkek geyik vardı. Yırtıcı bir gerginlik içindeydi, yerden neredeyse iki metre yukarıda duruyordu; Buck'ın arzu ettiği kadar görkemli bir hasımdı. On dört çatallı, genişliği neredeyse iki buçuk metreyi bulan boynuzlarıyla ileri geri tos atıyordu. Küçük gözleri tehlikeli ve kötü bir ışıkla parlıyordu; Buck'ı görünce öfkeyle gürledi.

Geyiğin yan tarafında, hemen böğrünün başladığı yerde tüylü bir ok ucu dışarı fırlamıştı, yırtıcı halinin sebebi buydu. İlkel dünyanın eski av günlerinden gelen içgüdülerin önderliğinde, Buck geyiği sürüden ayırmaya çalıştı. Bu kolay bir iş değildi. Geyiğin önünde havlayıp dans ediyor, muhteşem boynuzların ve tek darbeyle canını çıkarabilecek geniş toynakların uzağında kalmaya çalışıyordu. Azı dişli tehlikeye sırtını dönüp yoluna gitmeyi başaramayan geyik, öfke krizlerine kapılıyordu. Böyle anlarda Buck'a saldırıyor, Buck da ustaca geri çekilip kaçmaya başaramıyormuş gibi yaparak geyiği çekmeye çalışıyordu. Ama geyik bu şekilde arkadaşlarından ayrıldığında iki ya da üç genç erkek geyik Buck'ın üstüne atlıyor, yaralı geyiğin sürüye geri dönmesine olanak sağlıyordu.

Yabanın bir sabrı vardır, yaşamın kendisi gibi inatçı, yorulmaz, ısrarcı bir sabır. Örümceği ağında, yılanı kıvrım kıvrım tetikte, panteri pusuda bitmez saatler boyu hareketsiz tutan işte bu sabırdır. Bu sabır, yaşamın sabrıdır. Bu sabırdan, sürünün yanına yapışan, yürüyüşünü geciktiren, genç geyikleri rahatsız edip anne geyikleri yavruları yüzünden endişelendiren ve yaralı erkek geyiği çaresiz bir öfkeyle delirten Buck'ta da vardı. Yarım

gün boyunca böyle devam etti. Buck, kendini bir oraya bir buraya attı, her yöne saldırdı, sürüyü bir tehdit kasırgasıyla kuşattı. Kurbanını arkadaşlarının yanına geri döner dönmez yine sürüden ayırdı; av olan canlıların, avcınınkinden az olan sabrını tüketti.

Gün biterken, güneş kuzeybatıdaki yatağına çekilirken (karanlık geri gelmişti, sonbahar geceleri altı saat sürüyordu) genç geyikler başı belada olan önderlerine yardım için gitgide daha da gönülsüzce adım atmaya başladılar. Yaklaşan kış, hızla aşağı bölgelere gitmelerini gerektiriyordu ve görünen o ki bu yorulmak bilmez yaratık peşlerini bırakmayacaktı. Üstelik tehdit altında olan, sürünün ya da genç geyiklerin yaşamı değildi. Sürünün yalnızca bir üyesinin canıydı istenen ve bu kendi yaşamlarından önemsizdi. Sonunda bedeli ödemeye karar verdiler.

Alacakaranlıkta, ihtiyar geyik başı önünde, arkadaşlarını, tanıdığı dişi geyikleri, babası olduğu yavruları, efendisi olduğu erkek geyikleri izliyordu. Sönmekte olan ışıkta hızlı bir tempoyla ilerliyorlardı. Burnunun dibinde zıplayan acımasız azı dişli terör yakasından düşmediği için onları takip edemiyordu. Yarım tondan yüz yirmi kilo daha ağırdı. Savaş ve mücadeleyle dolu uzun, çetin bir yaşam sürmüştü, sonunda kafası iri eklemli dizlerine bile varmayan bir yaratığın dişlerinde ölümle yüzleşecekti.

O andan sonra Buck gece gündüz avının peşini bırakmadı, ona dinlenmek için bir dakika bile vermedi. Ağaç yapraklarını, huş ve söğüt sürgünlerini yemesinde müsaade etmedi. Yaralı geyiğin iç kavurucu susuzluğunu yanından geçtikleri ip gibi akan sularda gidermesine de

izin vermedi. Geyik sık sık umutsuzluk içinde kaçmaya çalışıyordu. Böyle zamanlarda Buck ona engel olmaya uğraşmıyor, hemen ardından rahat adımlarla koşuyor, oyunun oynanış tarzından tatmin oluyordu; geyik hareketsiz durduğunda yere yatıyor, yemek yemeğe ya da su içmeye çalıştığında acımasızca saldırıyordu.

Koca boynuzlarının altındaki iri kafası gitgide daha da düşüyordu, ayaklarını sürüye sürüye attığı adımlar anbean zayıflıyordu. Burnu yerde, kederli kulakları gevşekçe düşmüş, uzun uzun duruyordu. Buck da su içmek ve dinlenmek için zaman buluyordu. Böyle anlarda, kırmızı dili ağzından sarkmış, gözleri iri geyiğe dikilmiş soluklanırken Buck'a her şeyin üzerine bir değişim çöküyormuş gibi geldi. Toprakta yeni bir kıpırdanma hissediyordu. Geyik toprağa karışırken başka tür yaşamlar ortaya çıkıyordu. Orman, akarsu ve hava onların varlığıyla pırpır ediyor gibiydi. Bu içine doğmuştu. Görerek, duyarak ya da koklayarak değil, başka ve gizli bir duyu sayesinde. Hiçbir şey duymamış, hiçbir şey görmemişti ama toprağın bir şekilde farklı olduğunu biliyordu, toprağın içinde yabancı şeyler oluşuyor, dönüşüyordu. Buck yapmakta olduğu işi tamamlar tamamlamaz bunu araştırmaya kararlıydı.

Nihayet, dördüncü günün sonunda iri geyiği yere yıktı. Bir gün ve bir gece boyu, bir yiyip bir uyuyarak öldürdüğü hayvanın başında kaldı. Ardından, dinlenmiş, yenilenmiş ve güçlenmiş olarak yüzünü kampa ve John Thornton'a döndü. Rahat bir koşu tutturdu, dolambaçlı yolda hiç kaybolmadan saatlerce yol aldı. İnsanı ve pusulasını utandıran bir yön kesinliğiyle tuhaf bölgeden geçip dosdoğru eve yöneldi.

Yola devam ederken topraktaki yeni kımıldanışın daha bir farkına vardı. Toprakta yaz boyu süregelen yaşamdan farklı bir yaşam ortaya çıkıyordu. Bu gerçek artık gizil, gizemli bir şekilde içine doğmuyordu. Kuşlar bundan söz ediyor, sincaplar bunu konuşuyor, meltemin kendisi bunu fısıldıyordu. Defalarca durup taze sabah havasını var gücüyle burun deliklerine çekti ve daha da büyük bir hızla zıplamasını sağlayan mesajı okudu. Bir felaketin gerçekleşmek üzere olduğu yahut henüz gerçekleştiği duygusu altında eziliyordu; son havzayı da geçip kampa açılan vadiden aşağı inerken daha büyük bir dikkatle ilerledi.

Üç mil sonra boynundaki kılları diken diken eden taze bir ize rastladı, iz dosdoğru kampa ve John Thornton'a gidiyordu. Buck hızlandı, süratle ve gizlice ilerliyordu, tüm sinirleri gerilmişti, sonunu ele vermeksizin bir öykü anlatan izlerin farkındaydı. Burnu, ona hemen ardından yol aldığı yaşamın geçip gittiğine dair kokular getiriyordu. Ormanın büyük sessizliğini fark etti. Kuşlar ortadan kaybolmuştu. Sincaplar saklanmıştı. Tek gördüğü, parlak gri sincap da gri, çürümüş bir ağaç gövdesinin üstüne dümdüz uzanmıştı. Ağacın bir parçası, ağaçtan çıkan odunsu bir şiş gibi görünüyordu.

Buck, süzülen bir gölgenin belirsizliğiyle ilerlerken burnu, sanki bir güç tarafından tutulup çekilmiş gibi aniden titredi. Bir çalılığa doğru kokuyu izledi ve Nig'i buldu. Kendini sürüklediği yerde yan yatıyordu, ölmüştü. Bedeninin iki yanından ucu ve tüyleriyle bir ok çıkıyordu.

Birkaç metre ileride Buck, Thornton'ı, Dawson'dan aldığı kızak köpeklerinden birine rastladı.

Köpek tam yolun üstünde ölüm kalım savaşına yenik düşmek üzereydi, Buck durmaksızın etrafından dolanıp geçti. Kamptan tekdüze bir ritimde alçalıp yükselen belli belirsiz sesler geliyordu. Açık alanın kenarından sürünerek ilerleyen Buck yüzüstü yatmış, üstündeki oklardan kirpiye dönmüş Hans'ı buldu. Tam bu anda ladin kulübenin olduğu yere baktı, gördüğü şey boyun ve omuzundaki kılları dimdik etti. Yıkıcı bir öfke seli kapladı içini. Hırladığının farkında değildi ama dehşetli bir yırtıcılıkla, yüksek sesle hırlıyordu. Yaşamında son kez tutkunun kurnazlığa ve akla el koymasına izin verdi. Aklını kaçırmasının sebebi, John Thornton'a duyduğu büyük sevgiydi.

Yeehat kabilesi, dehşet veren bir kükreme duyup daha önce gördüklerine hiç benzemeyen bir hayvanın üstlerine koştuğunu gördüğünde, ladin ağacından yapılmış kulübenin enkazı çevresinde dans ediyorlardı. Bu Buck idi. Bir yok etme çılgınlığı içinde kendini üstlerine savuran canlı bir öfke fırtınası. En öndeki adamın (bu Yeehat kabilesinin reisiydi) üstüne atıldı, gırtlağını parçaladı, yırtılan şahdamarından kan fışkırıyordu. Kurbanı için endişelenip duraklamak yerine fırlayıp ikinci adamın boğazını parçaladı. Ona karşı koymak mümkün değildi. Tam ortalarına atılmış, ona yönelttikleri oklara meydan okuyan aralıksız ve dehşetli hareketlerle ısırıyor, yırtıyor, yok ediyordu. Aslında hareketleri o denli hızlıydı, yerliler birbirine o kadar yakın duruyordu ki oklarla birbirlerini vuruyorlardı. Genç bir avcının Buck'a fırlattığı mızrak öyle büyük bir kuvvetle başka bir avcının göğsüne saplandı ki ucu avcının sırtından çıktı. Ardından Yeehat kabilesi paniğe kapıldı ve Kötü Ruh'un ortaya çıktığını haykırarak dehşet içinde ormana kaçtı.

Gerçekten Buck Kötü Ruh'un vücut bulmuş haliydi, hemen arkalarında koşuyor, onları geyik gibi ağaçların arasına sürüyordu. Yeehat kabilesi için uğursuz bir gündü. Bölgenin dört bir yanına dağıldılar, ancak bir hafta sonra hayatta kalanlar daha alçaktaki bir vadide toplandılar ve kayıplarını saydılar. Buck ise takipten yorulup ıssız kampa döndü. Battaniyesinin içinde, ilk şaşkınlık anında öldürülmüş olan Pete'i buldu. Thornton'ın umutsuz mücadelesi toprağın üstüne taze izler halinde yazılmıştı, Buck derin gölün kenarına dek izlerin her bir ayrıntısını kokladı. Suyun kenarında başı ve ön ayakları suyun içinde Skeet yatıyordu. Son âna kadar sadık kalmıştı. Göl altın arama bentleri yüzünden çamurlu ve bulanıktı, içindekileri saklıyordu ve John Thornton suyun içindeydi. Zira Buck izlerini suya dek takip etmişti, sudan çıkan iz yoktu.

Buck, tüm gün gölün yanında kara kara düşüncelere daldı. Kampın etrafında huzursuzca dolaştı. Ölümün, hareketin kesilmesi, yaşayanların yaşamlarından geçip gitmesi olduğunun bilincindeydi ve John Thornton'ın öldüğünü biliyordu. Bu, içinde açlığa benzeyen ama sürekli acı veren ve yemeğin dolduramadığı büyük bir boşluk yaratıyordu. Kimi zaman, Yeehat kabilesinin ölü bedenlerine bakarken bunun acısını unutuyor ve böylesi anlarda büyük bir gurur duyuyordu – şu âna dek deneyimlediklerinden çok daha büyük bir gurur. İnsan öldürmüştü, bu tüm oyunların en soylusuydu; üstelik sopa ve diş yasasına karşın yapmıştı bunu. Merakla bedenleri kokladı. Hemencecik ölmüşlerdi. Bir Sibirya kurdunu öldürmek, onları öldürmekten daha zordu. Okları, mızrakları ve sopaları olmasa dengi bile değillerdi. Bundan sonra ellerinde ok, mızrak ya da sopa olmadıkça onlardan korkmayacaktı.

Gece oldu. Dolunay ağaçların üstüne, göğe yükselip toprağı hayaletimsi bir gün gibi aydınlattı. Gecenin gelişiyle gölün başında düşüncelere dalmış halde yas tutan Buck, ormandan gelen, Yeehat kabilesininkinden farklı, yeni bir yaşamın kıpırtılarıyla canlanmaya başladı. Ayağa kalktı, dinledi ve kokladı. Uzaklardan sönük, keskin bir havlama sesi sürüklenip geliyordu. Sesi, benzer keskin havlamalardan oluşan bir koro izliyordu. Dakikalar geçtikçe havlama daha da yakına geldi ve ses yükseldi. Buck onların belleğinde varlığını sürdüren diğer dünyada duyulan şeyler olduğunun bu kez de farkındaydı. Açık alanın ortasına yürüyüp dinledi. Bu çağrıydı; her zamankinden daha çekici ve zorlayıcı seslenen o yüksek sesli çağrı. Ve itaate hiç olmadığı kadar hazırdı. John Thornton ölmüştü. Son bağ da kopmuştu. İnsanlar ve insanların talepleri artık onu bağlamıyordu.

Yeehat kabilesi gibi, göç eden geyiklerin peşine takılıp yiyeceğini avlayan kurt sürüsü sonunda akarsuları ve ormanlık bölgeyi geçmiş, Buck'ın vadisini istila etmişti. Ay ışığının aktığı açıklığa gümüşü bir sel gibi süzülüyorlardı ve açıklığın ortasında Buck, bir heykel gibi hareketsiz halde gelmelerini bekliyordu. Öyle sakin ve heybetli duruyordu ki kurtlar, huşu içinde, bir an öylece kaldılar, ardından en cesurları dosdoğru Buck'ın üstüne atladı. Buck şimşek gibi saldırıp boynunu kırdı. Önceki gibi hareketsiz durdu, yaralı kurt arkasında acı içinde debeleniyordu. Üç kurt daha art arda saldırmayı denedi ve birbiri ardına geri çekildiler, yırtılmış boyunlarından ve omuzlarından kanlar akıyordu.

Bu, tüm sürünün hep birden ileri atılması için yeterli olmuştu. Avı yere sermek için duydukları hevesle gözleri dönmüştü. Buck'ın muhteşem hızı ve atikliği ona avantaj sağlıyordu. Arka bacaklarının üstünde dönerek, ısırarak ve yaralayarak aynı anda her yerdeydi. Büyük bir hızla dönerek bir o yandan bir bu yandan koruduğu cephe aşılmaz görünüyordu. Ama arkasına geçmelerini önlemek için gölün aşağısına, akarsu yatağına dek gerilemek zorunda kaldı, çakıllı yüksek kıyıya varınca durdu. Kıyıda adamların altın ararken oluşturduğu dik açıya doğru ilerleyip bu açının içinde yerini aldı. Üç tarafı korunaklıydı, yalnızca ön cepheyi savunması gerekiyordu.

Ve bunu da o kadar iyi yaptı ki, yarım saat sonra kurtlar yenilmiş halde geri çekildiler. Hepsinin dili dışarı çıkmıştı, ay ışığında beyaz azı dişleri zalimce parlıyordu. Kimileri başları yukarıda, kulakları dikilmiş yatıyordu. diğerleri ayakta durmuş Buck'ı izliyordu; kimisi ise gölden su içiyordu. Uzun, ince, gri bir kurt dikkatle, arkadaşça bir tavırla öne çıktı. Buck bir gün ve bir gece boyu birlikte koştuğu vahşi kardeşini tanıdı. Yumuşak bir sesle mızıldanıyordu, Buck da mızıldandı ve burunlarını birbirine değdirdiler.

Ardından cılız, savaş yaraları olan ihtiyar bir kurt öne çıktı. Buck hırlamaya hazırlanarak dudaklarını büktü ama burunlarının değdirip koklaştılar, bunun üzerine ihtiyar kurt oturdu, burnunu aya doğrulttu ve uzun bir kurt uluması tutturdu. Diğerleri de oturup uludu. Şimdi, çağrı Buck'a yanılgıya yer bırakmayan bir tonda geliyordu. O da oturup uludu. Uluma bitince yerini değiştirdi. Sürü etrafında toplandı, yarı dostça yarı yabani, Buck'ı kokladılar. Önderler sürünün başında

havlamaya başladı ve ormana doğru atıldılar. Kurtlar da koro halinde havlayarak arkalarından gittiler. Buck da bir yandan havlayarak, vahşi kardeşiyle beraber koşup uzaklaştı.

***

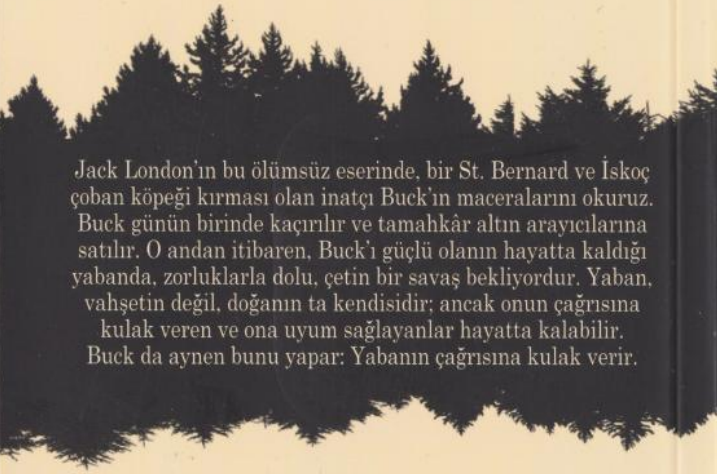
Buck'ın öyküsü işte burada biter. Çok geçmeden Yeehat kabilesi, orman kurtlarının soyunda bir değişiklik fark etti. Kimilerinin kafasında ve burnunda kahverengi lekeler, göğüslerinin tam ortasında beyaz bir şerit vardı. Ama bundan daha dikkat çekici olarak, Yeehat kabilesi sürünün başında koşan bir Hayalet Köpek'ten söz ettiler. Bu Hayalet Köpek'ten korkuyorlardı. Çünkü onlardan çok daha sinsiydi. Şiddetli kışlarda kamplarından yemek çalar, tuzaklarını boşaltır, köpeklerini öldürür ve en cesur avcılarına meydan okurdu.

Hayır, öykü daha da kötüleşiyor. Kampa dönmeyi başaramayan avcılar vardı, kabile üyelerinin bulduğu avcılar. Boğazları vahşice parçalanmış, etraflarındaki karda herhangi bir kurdun ayak izlerinden daha büyük kurt izleri olan avcılar. Her sonbaharda, Yeehat kabilesinin, geyiklerin göçünü takip ederken asla adım atmadıkları bir vadi vardı. Ateşin başında, Kötü Ruh'un nasıl o vadiyi evi olarak seçtiğiyle ilgili hikâyeler anlatılınca hüzünlenen kadınlar vardı.

Ancak yazları vadinin Yeehat kabilesince bilinmeyen bir ziyaretçisi olurdu. Bu kocaman, görkemli kürkü olan bir kurda benzeyen ama diğer kurtların hepsinden farklı olan bir kurttu. Güleç ormanlar bölgesinden bir başına geçer ve ağaçların arasındaki açıklık alana gelirdi. Burada çürümüş geyik derisi çuvallardan sarı bir su

akar, yerin derinlerinde kaybolurdu. Bir uçtan bir uca uzanan uzun çimenler ve üzerini kaplayan bitkilerle sarısı güneşten saklanır, Buck burada bir süre düşünür, bir kez uzun ve kederle ulur, daha sonra ayrılırdı.

Ama her zaman yalnız değildi. Uzun kış geceleri geldiğinde, kurtlar yemeklerinin peşinde aşağıdaki vadilere indiğinde, solgun ay ışığında ya da parlak Kuzey ışıkları altında sürünün başında koşarken görebilirdiniz onu. Arkadaşlarının arasında dev adımlarla zıplar, geniş gırtlağından genç dünyanın şarkısı dökülürdü; sürünün şarkısı.

Jack London'ın bu ölümsüz eserinde, bir St. Bernard ve İskoç çoban köpeği kırması olan inatçı Buck'ın maceralarını okuruz. Buck günün birinde kaçırılır ve tamahkâr altın arayıcılarına satılır. O andan itibaren, Buck'ı güçlü olanın hayatta kaldığı yabanda, zorluklarla dolu, çetin bir savaş bekliyordur. Yaban, vahşetin değil, doğanın ta kendisidir; ancak onun çağrısına kulak veren ve ona uyum sağlayanlar hayatta kalabilir. Buck da aynen bunu yapar: Yabanın çağrısına kulak verir.

10 ₺
KDV DAHİL

ZEPLİN

9 786059 115605